

Društvo Zedinjena Slovenija

30 let samostojnosti
ZDAJ GRE ZA SLOVENIJO!
1991 - 2021

Buenos Aires - Argentina

30 let samostojnosti
ZDAJ GRE ZA SLOVENIJO!
1991 - 2021

DRUŠTVO ZEDINJENA SLOVENIJA - SVOBODNA SLOVENIJA
BUENOS AIRES, ARGENTINA, 2021

*Žive naj vsi narodi
ki hrepene dočakat' dan,
da koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!*

ZDRAVLJICA - FRANCE PREŠEREN

BODI POZDRAVLJENA, SLOVENIJA!

Andrejka Dolinar

Junija 1991 so se z razglasitvijo neodvisne države uresničile dolgoletne želje slovenskega naroda. Država, v kateri si Slovenec sam kuje usodo, je postala realna.

Tudi Slovenci, ki živimo zunaj matične domovine, smo jo dolga desetletja pričakovali in zanjo na različne načine delali.

Tok slovenske zgodovine je naše prednike pred 75 leti postavil na pot begunstva. Z neizmerno bolečino v srcu so stopili nanjo, ko so iz ljubezni do vere in svobode zapustili drago domovino. A niso je pozabili: v srcih so jo odnesli čez morje in jo kot domačo lipo vsadili na tujih tleh. Tu je zrasla v bogato drevo, ki so ga predali naslednjim rodovom in še danes živi in daje sadove.

Ob 30-letnici osamosvojitve Republike Slovenije želimo pokazati, kako smo Slovenci v Argentini pozdravili novo državo, kako smo jo spremljali na poti do samostojnosti in kako smo združili vse svoje moči, da bi jo naša druga domovina, Argentina, čimprej priznala kot suvereno članico zbora narodov. Ta je bil namen orjaškega dela vseh Slovencev v Argentini, pod vodstvom društva Zedinjena Slovenija.

Zdaj gre za Slovenijo! - je bil vzklik očetov samostojne države. Tudi za našo malo Slovenijo tu, pod Južnim križem.

Bog te živi, Slovenija!

JURE KOMAR

Predsednik društva Zedinjena Slovenija

Ko se v tem svetu, ki nas pelje vsak dan v večji hitrosti, vzameš čas in se za minutke v tišini zagledaš v preteklost se zaveš, koliko dni je že preteklo. Ko tako danes prebiram in gledam dokumente in posnetke iz leta 1991, vidim obraze rojakov, ki so že odšli, mlade, ki so danes že odrasli in otroke, ki so danes očetje in matere. Kako hitro je minilo teh trideset let! Pomislim, koliko let so naši predniki sanjali z neodvisno domovino Slovenijo in me strese v srcu, ko pomislim, da nam je Bog dovolil, da smo bili priče temu dogodku, da smo lahko tudi tu pod Južnim križem pomagali, da se je domovina naših prednikov osamosvojila in bila priznana v okviru narodov.

Ta zbornik Svobodne Slovenije je dokument, ki skuša prikazati in ohraniti, kar je tukajšnja slovenska skupnost v tistih dneh leta 1991 naredila in preživela, kako smo vsi, ki smo se čutili Slovence, stopili skupaj v prid naše domovine.

Zavedam se, da je pomoč, da se je Slovenija rodila, prišla tudi od vseh Slovencev, ki so razpršeni po svetu, zato je ta dokument eno poglavje zgodovine rojstva nove države, ki bi se dopolnil z dokumenti ostalih slovenskih skupnosti po svetu, ki so pripomogle k priznanju novo rojene Slovenije.

V teh trideset letih se je naša Slovenija razvila, vstopila je v mednarodne organi-

zacije, prevzela potrebne odgovornosti in imela tudi svoje spotike. Slovenija je bitje, ki jo sestavljajo celice, ki smo vsi slovenski državljani na ozemlju Slovenije in po svetu.

In kot vsaka rast, ima svoje razvojne značilnosti. V tem razvoju so se vrstile odločitve, zakoni, vlade, ki niso vedno zadovoljili vseh Slovencev, a to je del razvoja. Da se država demokratično razvija potrebuje, da se državljani udeležijo volitev in preko teh izrekajo svojo mnenje. Državljan ne sme prezreti svojih obveznosti, ker potem pridejo posledice.

Slovenija se je v teh tridesetih letih pokazala svetu v različnih vidikih: v kulturi, v znanju, v turizmu, v športu, itd. Ne samo v Sloveniji, tudi po svetu, kakor pravijo »kjerkoli si po svetu, najdeš Slovenca«, ki se ima za Slovenca čeprav je na drugem koncu sveta, saj čuti svoje korenine slovenstva. Ta zdravi nacionalizem je potreben, da ohrani mo našo Slovenijo.

Ta zdravi nacionalizem je združil tukajšnje rojake, da so v tisti zimi leta 1991, vsak po svojih močeh, prispevali, da se je dosegel cilj osamosvojitve in priznanja nove države Slovenije. Vse priznanje voditeljem naše skupnosti, ki so jo vodili v tistih dneh in dosegli zastavljeni cilj.

Bog te živi Slovenija!!!

ALAIN BRIAN BERGANT

Veleposlanik Republike Slovenije v Buenos Airesu

Letošnje leto za Slovenijo predstavlja posebno prelomnico. Gre za leto, ko obeležujemo 30. obletnico slovenske samostojnosti ter leto, ko že drugič prevzemamo predsedovanje Svetu Evropske unije. V tridesetih letih naše samostojnosti smo naredili pomembne korake doma in v mednarodnem prostoru. V enem izmed nedavnih intervjujev sem poudaril napredek naše države za vsakega slovenskega potrošnika. Od osamosvojitve dalje se je kupna moč posameznikov povečala in primerjava časa dela, ki ga državljan potrebuje za nakup določenih dobrin kaže, da se je ta čas zmanjšal, v nekaterih primerih za dve tretjini. Bruto domači proizvod je več kot štirikratni tistemu iz leta 1990. Uspeh države se v mojih očeh meri v tem, kako dobro v njej živijo njeni prebivalci.

Osebnost me najbolj veseli, da se znamka Slovenije in slovenskega turizma »I feel Slovenia – Čutim Slovenijo« in slogan »Zelena. Aktivna. Zdrava.« ne le ohranja, temveč krepi. V zavetju Alp, Jadranskega morja in Krasa ter Panonske nižine naša država ponuja bučični prostor gostoljubja za turiste in varen dom za naše prebivalstvo. V svetu hitrega razvoja in napornih delovnikov nam le sprehod po glavnem mestu, Ljubljani potrdi, da Slovenci znamo uživati življenje, našo zeleno okolico in vse aktivnosti, ki nam jih ponuja čudovita narava okoli nas. Želim si, da bi Slo-

venija kljub napredku po svetovnih lestvicah vezanih na gospodarski razvoj znala še naprej ceniti tiste nazive, ki bistveno prispevajo h kakovosti življenja: npr. naziv evropske gastronomske regije 2021, naziv evropske najbolj trajnostne destinacije 2020 ali Ljubljana Zelena prestolnica Evrope 2016.

Kljub temu pa se Slovenija in njeno prebivalstvo zaradi zgodovinskega ozadja ter geografske lege in velikosti zavedata pomena mednarodnega sodelovanja ter povezovanja. Država, ki je v 90. letih prejšnjega stoletja stopila na pot samostojnosti, je hitro našla svoje mesto v vseh ključnih globalnih in mednarodnih organizacijah: Organizaciji združenih narodov (OZN), Svetu Evrope (SE), Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE), tem pa je desetletje pozneje dodala še članstvo v Evropski uniji (EU), Severnoatlantskem zavezništvu (NATO) ter Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OVSE), ki združuje gospodarsko najbolj razvite države na svetu. Razširili smo svojo diplomatsko mrežo in postali sooblikovalci politik Evropske unije. Gre za velike dosežke, ki smo jih uspeli doseči v le nekaj letih.

V letošnjem letu nas čaka nov mednarodni izziv in sicer predsedovanje Svetu EU, ki prihaja v času največjih globalnih kriz naše generacije. Trio našega predsedovanja, ki ga sestavljata še Nemčija in Portugalska, je

med prednostne naloge določil odpravljanje posledic pandemije novega koronavirusa, ponovno vzpostavitev normalnega delovanja evropskih družb in okrevanje gospodarstev. Slovenija bo tik pred prevzemom krmila 1. julija 2021 predstavila svoj šestmesečni program. Razmišljamo predvsem o tematikah odpornosti in okrevanju Evropske unije, gospodarske prenovе z digitalnim in zelenim prehodom, vladavini prava in evropskim načinom življenja ter varni EU, ki je sposobna zagotavljati stabilnost v svoji soseščini in je zanesljiva partnerka v svetu. Prav v času slovenskega predsedovanja se bo odvil večji del Konference o prihodnosti Evrope z vrsto razprav, ki jih vodijo državljanke in državljani. Ljudem iz vse Evrope bodo omogočile, da izmenjajo svoje zamisli in pomagajo sooblikovati našo skupno prihodnost. Poseben pomen bo slovensko predsedstvo dalo tudi nadaljnji širitvi EU ter oktobra predvidoma organiziralo neformalni Vrh EU-Zahodni Balkan. V regiji Latinske Amerike bomo pozornost zagotovo posvetili naporom za zaključek pogajanj in podpis moderniziranih pridružitvenih sporazumov s Čilom in Mehiko ter pridružitveni sporazum z Mercosurjem, ki mu v prvi polovici leta predseduje Argentina.

Leto 2021 je pomembno leto za refleksijo o naših uspehih v prvih tridesetih letih in za nadaljevanje dialoga o tem, kam Slovenija želi stopati po koronavirusni krizi. Pred našimi očmi se je svet v le nekaj mesecih močno spremenil in kar je bilo pred tem morda samoumevno, danes trenutno ni več dosegljivo in zato vsi že težko čakamo novo normalnost, polno izzivov in novih priložnosti. Preko številnih pogovorov pa opažam, da smo vsi postali bolj hvaležni za tiste delčke vsakdanjika, ki jih pred tem

morda nismo opazili. Postali smo bolj trdoživi in solidarni, delujemo v kolektivnem duhu ter si medsebojno pomagamo.

Slovenci v Argentini ste uspeli zgraditi Slovenijo na tujih tleh. V času osamosvajanja in kasnejšem procesu priznavanja Slovenije ste bili z vašim ponosom, zagonom in zavednostjo ter vašimi aktivnostmi ključni, da je bila prav Argentina, skupaj s Čilom in Urugvajem, prva država v regiji Latinske Amerike, ki je 16. januarja leta 1992 priznala Slovenijo. Slovenski jezik in tradicijo, kulturno, športno in versko življenje ste po osamosvojitvi začeli še dodatno krepiti, pojavila so se nova združenja Slovencev, od severa do Patagonije na jugu države. Strinjam se z mnogimi, ki ta pojav imenujejo »slovenski čudež v Argentini«, saj vam je v drugi domovini uspelo z vašo odločnostjo in skupnim ciljem zgraditi Slovenijo v malem. Tudi danes ste nam v Sloveniji lahko zgled, kako združeni in solidarni premagovati težave, tudi v teh negotovih kriznih zdravstvenih časih. Naj dodam, da so in še vedno posebno vlogo v uspešni zgodbi igrajo slovenski mediji v Argentini, od radijskih oddaj, publikacij in mesečnikov, do osrednjega glasila krovne organizacije povojnih emigrantov Zedinjene Slovenije, tednika - glasila Slovencev v Argentini - Svobodna Slovenija, ki bo novembra letos obeležila okroglo 80. obletnico izhajanja.

V zaključku in letu mejnikov bi rad izpostavil enega manj opaznih mejnikov: Slovenija se na svoji samostojni poti prvič sooča s svetovno krizo, ki za nikogar izmed nas ni ostala neopažena. Ravno zato si želim, da bi bili v tem in prihodnjih letih še bolj hvaležni za našo drago domovino in za uspehe, ki jih je doslej dosegla ter delovali bolj enotno in povezano, za še boljši jutri vseh Slovenk in Slovencev. Vse najboljše in pogumno naprej, naša Slovenija!

DR. HELENA JAKLITSCH

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu

Spoštovani rojaki,
dragi prijatelji!

Letos se vse tri Slovenije, matična, zamejska in zdomska, veselimo 30 let samostojne in neodvisne Slovenije. Verjamem, da vsem, ki imamo našo domovino radi, ob tem prihaja na misel nešteto dobrih želja ter misli, namenjenih njej, ki ji je Bog, ko jo je ustvaril, namenil tiste čudovite besede, ubesedene prek Cankarjevega Kurenta: »Tod bodo živeli veseli ljudje!« Čepprav imamo včasih občutek, da smo Slovenci otožni, pogosto kritični in morda celo negativni do naše lastne stvarnosti, pa nam naša zgodovina govori in dokazuje drugače. Že skoraj tisoč tristo let naš narod iz generacije v generacijo prenaša svojo ljubezen do slovenskega rodu, slovenske besede, slovenske misli, kulture, do naše duhovne tradicije, globoko usidrane v krščanstvo, tu, v nebesih pod Triglavom. Veliko je reči, na katere smo lahko ponosni in iz katerih lahko črpamo tudi za našo prihodnost. Samo pomislimo – ne le najstarejši znani ohranjeni zapis v slovenskem jeziku, temveč tudi najstarejši latinični zapis v katerem koli slovanskem jeziku, brižinski spomeniki, je nastal že v 10. stoletju; bili smo med prvimi na svetu, ki smo dobili popoln prevod Svetega pisma v lastnem jeziku. Zemljevid narodov se je spreminjal, marsikateri je izginil ali

se izgubil v tujem okolju, toda mi smo še vedno tu. Stati inu obstati, je zapisal Primož Trubar, ko je razmišljal o 'lubih Slovencih'.

Mnogo plemenitih, izjemnih mož in žena je v teh stoletjih dal naš narod. Ne le nam, temveč premnogim drugim. Žiga Herberstein, vrhunski evropski diplomat, Jurij Vega, matematik, brez katerega se nam morda ne bi bilo treba v šolah učiti o logaritmi, pa škof Friderik Irenej Baraga, utemeljitelj knjižnega jezika indijanskih plemen Očipve in Otava ali Branislava Sušnik, izjemna znanstvenica, ki je svojo znanstveno in raziskovalno delo posvetila Paragvaju. Tu je škof Slomšek, pa naši literati in pesniki, Prešeren, Cankar, Balantič. Pa veliki ljudje, ki jih je dala slovenska skupnost v Argentini, kot so Marko Kremžar, Milan Komar ali Zorko Simčič. Še in še bi jih lahko naštevati. Vsak je prispeval kanček v mozaik slovenske identitete in samozavedanja. Brez njih bi težko vzniknila ideja o Zedinjeni Sloveniji, ki jo je s somišljeniki že davnega leta 1848 zahteval ziljski duhovnik Matija Majer. Brez njih bi ta ideja ostala osamljena in bi se razblinila kot milni mehurček. Ko sedaj gledamo nazaj na prehojeno pot, se lahko strinjamo, da smo Slovenci srečen narod. Seveda so nas pestile številne tegobe, v naš narod je kruto zarezala revolucija, premno-gi so morali na pot izgnanstva, še prej pa s

trebuhom za kruhom, ker ga ni bilo dovolj doma. Toda vseeno. Tu smo, obstali smo in pred tridesetimi leti razglasili državo slovenskega naroda in vseh, ki dobro v srcu mislijo.

Bili so sicer časi, ko so smeli o slovenski samostojnosti razmišljati in pisati samo Slovenci, razseljeni širom sveta. Pred sedemdesetimi leti so v časopisu Slovenska država rojaki v Ameriki zapisali: »Slovenska država« naj bo zato izraz volje vseh zavednih Slovencev doma in v tujini, izraz volje vseh, ki se zavedajo, da mora slovenski narod biti na svoji zemlji sam svoj gospod. 'Slovenska država' naj bo nosilec naše narodne volje in naše narodne zavesti; naj bo temelj za podvige vseh, ki slovensko mislijo, čutijo in govorijo. Misel o samostojnosti je zorela tudi med vami. Vaši dedje in pradedje so jo preiščevali že v taboriščih, v katerih so se znašli po drugi svetovni vojni, ker niso hoteli sprejeti ideje o totalitarni domovini, saj so jo želeli svobodno in demokratično. To idejo ste ves čas, ko se še ni mogla uresničiti v domovini, negovali, jo razvijali, zanjo navduševali svoje sorojake, ne le znotraj slovenske skupnosti v Argentini, temveč tudi tiste, ki so živeli po svetu in zamejstvu. Pa tudi, ko je bilo to mogoče, te, v Sloveniji. Za to vaše vztrajno delo velja iskrena zahvala, ki dobi široka krila ob misli na vse vaše proteste, manifestacije, telefonske klice, pisma veljakom in odločevalcem v vaši državi v času slovenske pomladi. Čeprav takrat, ko je slovenski narod odločal o tem, ali želi svojo državo, še niste mogli oditi na volišča in polnopravno oddati svojega glasu, ste vseeno, v znak jasne podpore in veselja, da se uresničuje stoletni sen naših prednikov, zbrali svoje glasove. Ni jih bilo malo. Takrat smo res dihali vsi skupaj kot eno! To je bil

izjemen, milosten trenutek v naši narodovi zgodovini, ki bi ne bil mogoč brez vas, dragi rojaki. Brez vas bi država Argentina ne podprla naše odločitve. Brez vašega neutrudnega dela bi Slovenija ne bila tako kmalu mednarodno sprejeta in vključena v vse najpomembnejše mednarodne strukture.

Dragi rojaki!

Ni mogoče izreči dovolj velike zahvale, čeprav je slovenski jezik bogat jezik. Še posebej pa ni mogoče priti do vsakega, ki je prispeval svoj kanček h glasnosti slovenske skupnosti v Argentini, ko je ta terjala priznanje mlade države, da bi mu hvaležni stisnili roko. Naj bo zato ob izdaji zbornika, v katerem je ujet delček vseh vaših prizadevanj za samostojno Slovenijo, izrečena moja iskrena zahvala. Zahvala za vašo zvestobo slovenskemu narodu v vseh njegovih dimenzijah. Zahvala za vaše neutrudno delo vse od prihoda v Argentino, ko ste s pridnostjo in poštenostjo, dvema značilnostima našega naroda, dvigovali ugled Slovencev pod južnim križem. Naj bo ob tem izrečena tudi želja, da ohranite tesno povezanost z domovino svojih prednikov, da ob njenih lepotah krepite zvestobo slovenski identiteti, obenem pa naj vaš zgled v spodbudo odmeva tudi v Sloveniji.

SREBRNI RED ZA ZASLUGE

Republika Slovenija je ob 30. obletnici samostojnosti podelila priznanje Zedinjeni Sloveniji.

Republika Slovenija je podelila Zedinjeni Sloveniji Srebrni red za zasluge za pomembno vlogo v slovenski osamosvojitvi in mednarodnem priznanju Republike Slovenije ter za 70 let dragocenega ohranjanja slovenstva med Slovenci v Argentini.

Odlikovanje je 5. julija 2021 vročil predsednik Republike Slovenije Borut Pahor na posebni slovesnosti v predsedniški palači. V imenu Zedinjene Slovenije je priznanje prevzel predsednik društva, inž. Jure Komar.

Odlikovanja Republike Slovenije so najvišja priznanja države za izjemne zasluge in dejanja posebnega pomena za blaginjo Slovenije in so po Zakonu o odlikovanjih Republike Slovenije znaki, redi in medalje.

Srebrni red za zasluge (drugo najvišje priznanje) se podeljuje za izjemno delo in zasluge pri varnosti, obrambi in zaščiti Republike Slovenije ter za mednarodno sodelovanje na teh področjih. Srebrni red za zasluge se podeljuje državljanom Republike Slovenije in tujim državljanom ter izjemoma skupinam državljanov, pravnim osebam in drugim organizacijam.

Povojna slovenska skupnost v Argentini živo ohranja slovenstvo na tem koncu sve-

ta. Prvih 50 let tega dela je podrobno opisanih v zborniku "50 let dela v ljubezni in zvestobi", in prav v tem naslovu je najlepše povzeto jedro: delo - ljubezen - zvestoba. Do naroda in do Stvarnika.

Osamosvojitve Republike Slovenije, ki je danes videti kot nekaj samoumevnega, je prvo zaživela v sanjah zavednih in pogumnih Slovencev iz vseh koncev sveta. Majhen plamen upanja je zrasel v velik kres, ob katerem smo Slovenci dosegli enotnost. Skupno delo je prineslo bogate sadove: prvič v svoji tisočletni zgodovini je naša domovina postala suverena država, enakopravna članica zbora narodov.

Doprinos Slovencev po svetu, med njimi tudi nas v Argentini, je bil pri tem pomemben in prav je, da se to tudi danes prizna. Vidni javni delavci vseh različnih slovenskih skupnosti in številni anonimni Slovenci so z roko v roki neutrudno delali za dobrobit skupne domovine. To priznanje velja za vse Slovence v Argentini.

Veseli in ponosni smo na priznanje, prejetu v težkem času, ko se zaradi pandemije in ekonomsko-socialne krize v Argentini soočamo z novimi težavami in izzivi za bodočnost slovenske skupnosti.

Na podlagi sedme alineje prvega odstavka 107. člena Ustave Republike Slovenije ter 3. točke 7. člena Zakona o odlikovanjih Republike Slovenije je predsednik Republike Borut Pahor izdal ukaz o podelitvi odlikovanja Republike Slovenije

**Za pomembno vlogo v slovenski
osamosvojitvi in mednarodnem
priznanju Republike Slovenije
ter za 70 let dragocenega ohranjanja
slovenstva med Slovenci v Argentini**

prejme

**ZEDINJENA SLOVENIJA - KROVNO
DRUŠTVO SLOVENCEV V ARGENTINI**

SREBRNI RED ZA ZASLUGE.

Zedinjena Slovenija, krovna organizacija Slovencev v Argentini, je bila ustanovljena 25. januarja 1948. Organizacija že več kot 70 let združuje slovenske družine in organizacije povojnega slovenskega izseljenstva v Argentini.

Že pred odhodom iz domovine je skupina izseljencev čutila potrebo, da se po prihodu v Argentino, ki so jo izbrali za novi dom, hitro organizirajo v slovensko društvo. Tako so skušali vzpostaviti sistem, ki bi jim nudil gospodarsko in moralno oporo, zastopal koristi članov, bil v pomoč slovenskim priseljencem pri selitvi ter omogočil združevanje Slovencev v Argentini in jih navdihoval pri negovanju verskih, kulturnih in nacionalnih vrednot.

Prva leta združevanja Slovencev v Argentini se je društvo imenovalo Društvo Slovencev. Takrat so bile vse moči in delovanje usmerjeni v sprejem novih priseljencev in pomoč pri njihovem vključevanju v novo okolje.

Zaradi čedalje večje in obširnejše dejavnosti Društva so na pobudo članov nastali različni sveti, odbori, komisije in referati. Pozneje se je z vpisom v državni register društvo leta 1961 preimenovalo v Zedinjeno Slovenijo, ki s tem imenom deluje še danes.

Zelo pomembno vlogo je imela Zedinjena Slovenija v času osamosvajanja Slovenije, ko so v društvu z veliko pozornostjo spremljali novice iz Slovenije.

Društvo je prevzela nalogo, da ljudem v Argentini in argentinskim oblastem prikaže slovensko stvarnost. Zadalo si je dva cilja,

da Argentina čimprej prizna slovensko državo in da se ustvarijo pogoji za prihodnje odnose na politični, gospodarski in kulturni ravni ter na področju znanosti in športa.

Ker tedaj še ni bilo diplomatsko konzularnega predstavništva Republike Slovenije v Argentini, je Zedinjena Slovenija do imenovanja prvega posebnega pooblaščenca Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije opravljala naloge predstavništva Slovenije.

V času osamosvajanja, ko je bila ogrožena prihodnost svobodne Slovenije, so Slovenci v Argentini vseh izseljenskih valov, po svojih najboljših močeh -prispevali k vzpostavitvi povezav z lokalnimi oblastmi, mediji in vplivnimi argentinskimi osebnostmi.

Slovenci v Argentini so delovali povezano in se na različne načine aktivno vključevali v zbiranju podpisov v podporo mladi samostojni državi. Pošiljali so pisma argentinskim politikom, pripravljali manifeste slovenstva na različnih lokacijah v Buenos Airesu in drugih argentinskih krajih. Krepili so stike z argentinsko vlado, nastopali na televiziji in v različnih radijskih oddajah.

Prav zaradi hitrega ukrepanja vseh Slovencev v Argentini so se tovrstna prizadevanja Zedinjene Slovenije šest mesecev pozneje uspešno končala s priznanjem Republike Slovenije kot samostojne in neodvisne države.

16. januarja 1992 je bila Argentina v skupini držav, ki so v začetku tega leta priznale suverenost samostojne in neodvisne Republike Slovenije. Ob Urugvaju in Čilu je bila prva v Južni Ameriki.

Danes Društvo Zedinjena Slovenija združuje slovenske družine in posameznike v Buenos Airesu in notranjosti Argentine, zagotavlja delovanje slovenskih osnovnih šol in srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka ter podpira mladinske organizacije, Zvezo slovenskih mater in žena ter slovensko dušnopastirstvo. Tednik Zedinjene Slovenije "Svobodna Slovenija" je 1. maja letos praznoval 73. obletnico in je edini časopis Slovencev v izseljenstvu, ki izhaja tedensko.

Delovanje Zedinjene Slovenije sega čez meje Argentine, sega v srca Slovencev in Slovenk po vsem svetu. Zedinjena Slovenija nedvomno dokazuje, kako lahko le povezani obstanemo, čeprav daleč od domače zemlje, ponosni, pokončni in zavedni.

Govor predsednika Zedinjene Slovenije inž. Jureta Komarja ob prejemu priznanja

Ljubljana, 5. julija 2021

Spoštovani rojaki

Lepo pozdravljam:

Predsednika Republike Slovenije gospoda Boruta Pahorja.

Ministrice za Slovence v zamejstvu in po svetu gospo Heleno Jaklitsch.

Dragi rojaki,

Danes Društvo Zedinjena Slovenija iz Argentine, katero mi je čast, da predsedujem, sprejema odlikovanje SREBRNI RED ZA ZASLUGE ob 30. obletnici naše drage Slovenije.

Dolga leta so naši predniki želeli in sanjali imeti samostojno državo, priznana na mednarodnem področju.

Dosegli smo samostojno državo kateri pripadamo, saj so tu korenine naših prednikov, tam je del naše zgodovine in to začutimo v srcu, ko stopimo na slovenska tla.

Tisto leto 1991 smo Slovenci pod južnim križem stopili vsi skupaj, in pred argentinsko družbo pokazali Slovenijo in izrekli željo, da bi bila samostojna. Mnogo je bilo dela v tistih mesecih, vsak rojak je po svoji možnosti prispeval, da se je dosegla v Sloveniji samostojnost in dosegli, da je Argentina bila ena prvih držav v Ameriki ki je priznala samostojnost Republike Slovenije.

Vsa čast in hvala vsem Slovincem, ki so v tem času vodili našo skupnost pri tem podvigu, njim pripada to odlikovanje.

Imamo našo državo, našo domovino, zanjo je treba skrbeti kot najdragocenejšo pridobitev, kot Slovenci imamo pravice a tudi obveznosti. V pravnem smislu je poteklo trideset let, a kot narod imamo dolgo zgodovino in ta ima poglavja, ki še niso jasna in povzročajo nemir. Slovenija in vsi Slovenci v domovini in po svetu potrebujemo priti do sprave, da bo naša mlada država živela še na mnoga leta.

To je naš izziv v teh časih, v katerih je pandemija v svetu marsikaj spremenila. A osnovati se moramo na naših vrednotah, ki bodo kažipot, da dosežemo cilj sobivanja med brati in sestrami slovenskega rodu. Kakor piše argentinska pesnitev:

*»Bratje naj držijo skupaj
prvi zakon je v postavi
Zveza trdna – temelj pravi
Da bo trden njih obstoj
Če med njimi vstane boj
Kdo od zunaj – vse podavi!«*

Zahvalimo se in prosimo našo Marijo Pomagaj naj varuje in popelje po pravi poti našo drago Slovenijo.

Bog te živi Slovenija!

RAZMIŠLJANJA OB 30-LETNICI

Andrej Makek

HVALEŽNI BOGU

dr. Marko Kremžar

Maj 2021

Ko smo hvaležni Bogu za 30 let slovenske države, je prav, da se spomnimo vseh tistih rojakov, ki so v begunstvu, v letih po drugi svetovni vojni in nastopu Titovega totalitarnega režima v Jugoslaviji ter vse do osamosvojitve in demokratizacije Slovenije, skrbeli za slovensko demokratično državnost. Med njimi pomislimo v prvi vrsti na bivšega ministra predvojne jugoslovanske vlade dr. Mihe Kreka, ki je bil že v prvih povojnih letih soustanovitelj evropske krščanske demokracije.

Kasneje, ko je začela aktivneje delovati evropska zveza krščanskih demokratičnih strank, je tudi Slovenska ljudska stranka v begunstvu imenovala mlajša zastopnika dr. Petra Klopčiča in inž. Marjana Struno. Poskrbeli sta, da je bila na sestankih evropskih krščanskih demokratov redno prisotna tudi misel o slovenski demokraciji in državnosti. Dogovorila sta se, da je bil na sestankih v Angliji in v Španiji prisoten dr. Klopčič, na sestankih v Franciji in Nemčiji pa inž. Struna. Tako so evropski krščanski demokrati iz različnih držav poznali slovenske težnje in zahteve po slovenski demokratični državi, vse od povojnega časa preko ključnega obdobja nastajanja Evropske zveze in vse do padca Berlinskega zidu. To pomembno nalogo je bilo mogoče vzdrževati skozi desetletja, ker so požrtvovalni rojaki v Združenih državah Amerike, Kanadi, Evropi in Argentini s svojim anonimnim delom in na lastne stroške omogočali delovanje krščanske demokratske Slovenske ljudske stranke. Zato je v času osamosvojitve in demokratičnega prebujenja evropska krščanska demokracija poznala Slovenijo in tudi njene predstavnike iz emigracije in domovine.

To skrito delo številnih rojakov je bilo izraz skupne volje, predvsem pa prepričanja, da ima slovenska tragedija begunstva in politične emigracije neko globlje poslanstvo in ne le reševanje osebnih življenj. Zato je demokratizacija slovenske družbe in naša državna osamosvojitve dolgo čakan sad naporov in pričakovanj slovenskih demokratov, ne le tistih, ki so trpeli in se žrtvovali zanjo doma ampak tudi teh, ki so v svetu preživljali večji del življenja. Vsi, tako eni kot drugi, so bili povezani z Bogom in vsemi slovenskimi žrtvami fašizma in nacizma, s slovenskimi mučenci in z vsemi nedolžnimi medvojnimi in povojnimi žrtvami bratormornih ubojev, ki so jih izvedli komunisti za dosego revolucije na slovenskih tleh. Njim vsem gre hvala in zahvala.

V času, ko se je Evropa pričela spreminjati, so predstavniki Slovenske ljudske stranke v izseljenstvu, dolgoletne in polnopravne članice evropske zveze krščanskih demokratičnih strank, svoje ideje sporočali vsemu demokratskemu svetu. Mednarodne povezave so končno rodile svoj sad in so lahko konkretno pripomogle k procesu osamosvajanja in demokratizacije Slovenije ter njenega vključevanja v evropske integracijske procese. To so bili časi upanja in uresničevanja slovenskih političnih ciljev. V raznih državah so člani Slovenskega narodnega odbora in Slovenske ljudske stranke prepričevali domače politike, da je čas, da tudi oni priznajo slovensko državo. Po sklepu načelstva Slovenske ljudske stranke v izseljenstvu in po primerjavi pravil in programov, je prišlo v času nastajanja države Slovenije tudi do formalne

združitve Slovenskih krščanskih demokratov z zgodovinsko Slovensko ljudsko stranko v diaspori. Od takrat delujejo njeni člani tako v zdomstvu kot doma v lepem sodelovanju.

Tridesetletnica osamosvojitve in začetka demokratizacije Slovenije nakazuje, da moramo kot narod in družba odgovorno vstopiti v čas zrelosti. Prevzeti moramo polno odgovornost za svojo usodo. V tem smislu je nizka udeležba na volitvah zaskrbljujoča. Čas je, da razumemo, da smo za svojo prihodnost in prihodnost svojih otrok odgovorni sami. Zato delajmo tudi danes tako kot mnogi rojaki v zgodovini, tako v begunstvu kot v domovini, ki so dolgo let sejali, ne da bi vedeli kdaj bo prišla žetev, na koncu pa s skupnimi močmi dosegli uresničitev tisočletnih sanj samostojne in pravične države vseh Slovencev ter vseh ljudi dobre volje, ki želijo soustvarjati slovensko državo.

V naši skupni zgodovini je nešteto zgledov, rojakov, ki so živeli, umirali in se razdajali, ki so bili pripravljeni na žrtve za skupne duhovne in kulturne vrednote, za svojo zemljo, za pravične zakone in ureditev, zavedajoč se, da so dediči svojih prednikov, dolžni, da prejete vrednote predajajo naprej svojim potomcem.

Takšne državljane, takšne rojake naj vzgajajo slovenske družine, slovenske šole, vsi napor slovenske civilne družbe! Posameznike z občutkom za skupno, s hvaležnostjo do prejetega, z odgovornostjo, do teh ki prihajajo za njimi, z zavestjo, da kar je vredno, nekaj stane. Državljane s prepričanjem, da je slovenska prihodnost v naših rokah, vendar vedno sad milosti in blagoslova, vedno pod varstvom našega dobrega nebeškega Očeta.

SLOVENIJA V SVETU

DR. MARKO KREMŽAR

*Slovenija, zapojmo ti
iz polnega srca!
Naj pesem naša zadoni
prek zemlje do neba!
Slovenija, naš skupni dom
med biseri sveta,
z lepoto te obdal je Bog
od morja do gorá!*

*Slovenija, moj dom brez mej,
ker nosim te s seboj,
kjer rod je moj, kjer sin je tvoj,
tam si Slovenija!*

*Moj narod, svobodnjakov rod,
si kneze voli sam,
mučencev je, junakov plod,
ki ne boji se ran.
Iz tisočletnih korenin
poganja naša rast,
resnico ljubimo in mir,
svobodo, vero, čast!*

MEJNIKI NA POTI OSAMOSVOJITVE

dr. Andrej Fink

Prizadevanja Slovencev za svojo državo segajo daleč v našo zgodovino.

Gotovo tisoč petsto let živimo na današnjem ozemlju, ki je nekdanje bilo dvakrat večje. Od tedaj v naši zgodovini kot velike mejnike beležimo: Prvo našo državo Karantanijo; kasneje Ustoličenje koroških vojvod, po znanem obredu ki so nam ga zapustili pisani viri, in ki predstavlja v zgodnjem srednjem veku prvi izraz demokracije (tega se danes Slovenci vse premalo zavedamo); pokristjanjenje (z njim smo bili vključeni v zahodni kulturno-civilizacijski okvir, s katerim smo se ohranili do danes, nekateri drugi narodi, ki ga niso hoteli sprejeti, so pa propadli); Brižinske spomenike, ki so že bili pisani v stari slovenščini; obrambo naroda in ozemlja pred turškimi vpadi; kmečke upore; prvo slovensko knjigo leta 1550 (Angleži, ki so kmalu postali svetovni imperij, so dobili prvo knjigo v svojem jeziku samo sedemdeset let pred nami); beležimo tudi poznejši Vodnikov vzklik »Ilirija vstan'«; pa Prešernov verz »Vremena Kranjcem bodo se zjasnile« in z njim utrditev našega knjižnega jezika; pa iz časa pomladi narodov leta 1848 Matije Majerja zapis pod naslovom »Kaj Slovenci terjamo«; prav tedaj se je začel izoblikovati daljnosežen program Zedinjene Slovenije, kar zanesljivi zgodovinarji beležijo kot začetek novodobnega prizadevanja za svojo državo, čeprav ni bil uporabljen ta izraz; iz svetle druge polovice XIX. stoletja se spominjamo taborskega gibanja (največji tabor je bil v Vižmarjah pred 150 leti), pa čitalnice; neprecenljivo je bilo delo blaženega škofa Slomška in toliko drugih, pisateljev in pesnikov, ki so prebudili in definitivno utrdili slovensko samozavest; to samozavest so pa skozi stoletja utrjevali tudi slovenski vojaki in častniki, tudi

generali in admirali, ki so slovensko junaštvo tedaj izkazovali pod drugimi uniformami, ker predolgo časa nismo imeli svoje države; tega kratkega naštevanja pa ne morem zaključiti ne da bi omenil bistvene povrnitve Prekmurja (pravilno: Slovenske krajine) k narodnemu telesu pred sto leti; pa tudi pred sto leti ustanovitve Ljubljanske univerze.

Z izgubo slovenskega karantanskega kneza in poznejšo postopno izgubo slovenskega plemstva je bil porušen nosilni steber slovenske narodne strukture. Nova rast slovenskega naroda je tako morala temeljiti na kmečkem stanu. Razvoj Slovencev v narod gre tako po drugačni poti kot razvoj zahodno-evropskih narodov. Ti so se razvijali preko države, preko kraljevin, pozneje največkrat absolutistične narave in državne meje so postale v tem primeru tudi narodne meje. Pri njih je država bila tista, ki je oblikovala kulturo, znanost in leposlovje, kulturno zedinjenje se je izvajalo iz centra državne avtoritete. V popolnem nasprotju s tem razvojem, je pa razvoj slovenskega naroda šel po ovinku kulture, znanosti in literature v novo politično uveljavljanje. Tak razvoj je bil očiten tudi pri drugih srednje in vzhodno evropskih narodih. Toda »tako tipično čist in oster kot slovenski pa ni razvoj nobenega drugega naroda, ker nobenemu drugemu narodu ni bila v taki meri porušena njegova socialna struktura« (Levičnik-Dolinar, 1948). Če smo žal skozi stoletja izgubljali socialno plemstvo, smo pa v tistih časih vedno bolj pridobivali na duhovnem in kulturnem plemstvu, ki se je utrjevalo in dajalo vsebino našemu obstoju.

Ob kulturi, v širšem in ožjem pomenu besede, pa se je slovenski razvoj krepil tudi z močnimi duhovnimi vsebinami krščanske

katoliške vere. Ta dva stebra sta bila podlaga, da smo nadaljevali težavno pot skozi mnoge preizkušnje in po stoletjih najhujši, po spopadu s tremi totalitarizmi med leti 1919-1945, posebno pa 1945-1991, skoraj paradokсно, prišli do svoje države. Res je bil »ovinek preko kulture« velik, a uspešen in danes z veseljem praznujemo trideseto obletnico velikega uspeha, ki je dejansko veliki uspeh v dvojnem merilu: Dosegli smo demokratizacijo, čeprav danes še nepopolno, in osamosvojitve. Bojevati se za oboje skupaj je leta 1990-1991 bil težak zalogaj, kar opažamo še danes, ko je treba oboje nenehno utrjevati. A Slovenci smo vajeni bojov za svoj obstoj. Danes smo tu in z bojem nadaljujemo.

V zadnjem stoletju je prizadevanje za slovensko državnost dobilo konkretnije izraze, čeprav se ni vedno izpostavljalo v tej terminologiji. V dvajsetletju med obema vojnama je najsvetlejši in najjasnejši primer prizadevanja za slovensko državnost lik prof. dr. Lamberta Ehrlicha. Že v svojem času je dejal da mora Slovenija "biti mejnik, ki družji in veže jug s severom, vzhod z zahodom. Sama ne sme biti ne eno, ne drugo, ne tretje. Ostati mora mejnik, ki družji vse, kakor Sv. Višarje. To nalogo bo pa Slovenija mogla izpolnjevati samo v svobodi, ne pod gospodarjem, ki bi sedel bodisi na jugu ali na severu, na vzhodu ali na zahodu...". Do svoje mučeniške smrti si je konkretno prizadeval za ta cilj in deloval v tem smislu.

Z začetkom vojne in komunistične revolucije so načrti in snovanja morali ponikniti, saj je nastopil čas, ko je bilo treba skrbeti za elementarno preživetje. Vendar je tudi v tistem težkem času ostala živa in tlela misel na državnost, ki naj bi se v čim večji meri uresničila po koncu vojne. Z nastopom komunističnega režima maja 1945 je pa izginila vsaka misel na slovensko državnost. Vse je bilo podrejeno totalitarni oblasti Komunistične partije.

Takrat je misel in zamisel o slovenski državi lahko živela in se krepila samo v emigraciji po različnih državah in celinah. Slovenci po svetu smo razpoložensko vedno živeli kot Slovenci in nikdar kot Jugoslovani. Miselno smo kljub težkim časom izseljenstva vedno ohranjali in gojili zamisel o slovenski državnosti. O tem priča nešteto pisanih člankov in razprav v desetletjih objavljenih v emigrant-skih listih in revijah (Slovenska država, Smer v slovensko državo, Vrednote, Glas Sloven-

ske kulturne akcije, Sij slovenske svobode, in drugih). V izseljenstvu so se tudi kresale ideje o bodoči ureditvi slovenske države. Mnogi slovenski samostojnosti niso bili naklonjeni, a gotovo ne iz neprijaznosti do tovrstnih želja, temveč bolj iz nekega »treznega« gledanja, iz dvomov in nezaupanja v mednarodno skupnost, kot so dejali, ki naj bi ne bila prijazna do takih projektov. Drugi smo nasprotno dejali, da moramo biti pripravljeni na spremembo mednarodnega reda, kajti le ob tej spremembi bo mogoče doseči tudi udejanjenje naše ideje. To je nastopilo po tkim. padcu Berlinskega zidu, ko se je vse spreminjalo. V te spremembe smo v emigraciji nenehno upali, čeprav resnici na ljubo, včasih upali tudi proti upanju.

Leta 1990 je pa nastopil naš najsvetlejši trenutek s Plebiscitom, ko je narod s skoraj 90% večino izrazil svojo voljo za demokracijo in samostojnost, kot pravi Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije. Ta volja se je pol leta kasneje, uresničila. Pred 30. leti je nastopil naš starogrški kairos, naš ugodni trenutek, in kot narod smo bili sposobni temeljne odločitve. Splet dogodkov, notranje in zunanje političnih notranjih, nam je bil kljub negotovostim naklonjen. Plebiscit in deklaracija o samostojnosti sta važna, a podlaga za sedanje praznovanje je tisočpetstoletna volja slovenskega naroda, ki je tedaj in po tolikem času nedržavnosti imel v sebi energijo in življenjsko moč, da se je izrekel kot se je. Leta 1991 smo se Slovenci zadnjikrat izkazali tudi v vojaški obrambi svoje dežele, ko smo se ubranili agresije jugo-komunističnih interesov, ki so padli po nas in nas hoteli zlomiti. Niso nas zlomili.

Te demokratizacijske in osamosvojitvene »opcije« tedaj nekateri niso pričakovali, še manj želeli. Zato bi danes nosilci in dediči prejšnje totalitarne oblasti na vse to najraje pozabili. Kmalu po proglasitvi so se začela vrstiti mednarodna priznanja naše samostojnosti in neodvisnosti, s čemer smo postali enakovredni in enakopravni v mednarodnem prostoru svobodnih in suverenih držav. Celó v Varnostni svet OZN smo bili kmalu izvoljeni, kar nam je dalo dodatno svetovno prepoznavnost.

V zvezi z doprinosom iz emigracije naj omenim dvoje osebnih spominov, ki pa direktno in živo posegata v to problematiko. Prvi je bilo vabilo, da bi se študijskih dni v Dragi leta 1987 udeležil nekdo iz slovenske skupnosti v

Argentini. Po procesu neke selekcije je usoda hotela, da sem bil izbran podpisani. Tam sem imel predavanje, kjer sem eno tretjino posvetil točki slovenske državnosti. Samo štiri leta pred osamosvojitvijo se je vsem tam navzočim to zdelo politična fikcija ali »fantapolitika« (da ne rečem po domače, neumnost) in nekaj neverjetnega, zato tudi temu niso pripisovali nobene važnosti. To so kasneje priznali le nekateri, ko so se ob dnevih osamosvajanja soočali z dejstvi. Ta priznanja sem slišal na lastna ušesa, ko sem ob osamosvojitvenih dneh bil v Sloveniji kot delegat na prvem zasedanju Svetovnega slovenskega kongresa.

Drugi osebni spomin je povezan z obširnim prispevkom v 95. številki Nove revije, ki je bila v celoti posvečena slovenski samostojnosti in njenim konkretnim možnostim. Projekt je bil zasnovan kot zunanjepolitična nadgraditev znamenite 57. številke, ki je imela kot poanto demokratizacijo. Prispevek je bil tedaj poslan v Slovenijo januarja leta 1990, torej leto in pol pred dejansko in uspešno osamosvojitvijo, številka je pa izšla marca 1990 (Letnik IX). Prijatelj me je o načrtih za tako številko pravočasno obvestil, me seznanil z nameni in sem se odločil, da bom sodeloval. Spis sem poslal, sprejet je bil in objavljen. V njem sem popolnoma konkretno in tedanjim notranje in zunanjepolitičnim okoliščinam in času primerno analiziral konkretne zunanjepolitične možnosti za samostojno Slovensko državo. Mnogo tedanjih dognanj je še danes veljavnih in aktualnih. Številka je danes dosegljiva v knjižnicah in arhivih, sam pa z veseljem in ponosom hranim izvod, ki mi je bil tedaj poslan.

Ta dva sta bila ena zadnjih iz cele vrste tistih prispevkov, ki so bili v obrambi slovenske države še pred njenim rojstvom posredovani iz emigracije.

Potem smo Slovenci v emigraciji postali aktivni tudi v predstavnštvu nove Republike Slovenije, Slovenci v Argentini pred argentinskimi oblastmi. Moj oče, Božidar Fink, je bil v osamosvojitvenih dnevih imenovan za prvega predstavnika Republike Slovenije v Argentini. Prva naloga je torej bila doseči od Argentine mednarodno priznanje naše države. Oče je temu posvetil mnogo energij. Deloval je diskretno, brez nepotrebne in škodljivega zunanjega razkazovanja, a vztrajno in uspešno, kot se tem stvarjem streže. Ker sem od vsega začetka očetu neformalno stal ob strani, vse njegovo delovanje dobro poznam. Vzporedno s temi napori pred zu-

nanjim ministrstvom, je pa mnogo rojakov na podlagi lastne iniciative skušalo uporabiti različne zveze, preko katerih so vplivali na druge argentinske oblasti v iskanju istega cilja. Januarja 1992 so bili napori okronani z mednarodnim priznanjem Republike Slovenije tudi od strani Argentine, Čila in drugih držav Latinske Amerike. V tistem času sem se seznanil tudi z vodjem za srednjo in vzhodno Evropo na argentinskem Zunanjem ministrstvu. Kmalu potem sva s tem odličnim gospodom postala dobra prijatelja.

Sedaj praznujemo že tretje desetletje naše državnega obstoja. Danes stojimo pred novimi izzivi in težavami, predvsem notranjimi. Čaka nas tudi zahtevno in častno predsedovanje Svetu Evropske unije. Pred dvema letoma smo praznovali dvestoletnico smrti Valentina Vodnika. Od njega smo dobili izredno lepo definicijo Slovenije, ki jo je on imenoval »prstan Evropin«. Morda najmanjši nakit, a brez njega ni Evrope. Danes, ko marsikdo v Republiki Sloveniji žal še vedno ne ve, kaj je domovina in kaj v jedru pomeni slovenska država se trudimo, da bi naša država bila uspešna, resna, ustaljena, zanesljiva, da bo referenčna točka v srednji Evropi, da bo država, ki se ji bo dalo zaupati, ker so njeni ljudje zaupanja vredni, da bo država z voditelji ki imajo visoke intelektualne in državniške kvalitete.

Slovenci, ki živimo razkropljeni po svetu in ki smo še v tretji generaciji zvesti svojim koreninam, vemo kaj je domovina, saj smo dolga desetletja živeli brez neposrednega stika z njo. Slovenci, pa naj živimo zunaj ali na slovenskih tleh, »ki dobro v srcu mislimo«, moramo skrbeti najprej za »našo deželo«, in za »ves slovenski svet«, doma in zunaj, za »brate vse kar nas je, sinov sloveče matere«; pa skrbeti moramo tudi, da našim »mladenčem« in »Slovenkam«, »ljubezni domači« je noben ne bo usmrtil strup«, ker jo tudi danes »...vas (mlajše) kakor nas (starejše)... srčno branit kliče čas«!

Bog živi in podpiraj slovenski narod in slovensko državo!

OB 30-LETNICI RAZGLASITVE SAMOSTOJNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE

Jernej Dobovšek

Pred 30 leti smo Slovenci uresničili stari sen: imeti lastno državo, biti samostojni, vzeti lastno usodo v svoje roke. Jugoslovanska rdeča armada je takoj napadla Slovenijo, da bi zadušila proces osamosvojitve; sledili so težki dnevi, a jim ni uspelo.

S hvaležnostjo in spoštovanjem se spominjamo vseh, ki so tedaj žrtvovali vse za dosego tega višjega cilja, predvsem tistih, ki so darovali lastno življenje.

Ko sem zbiral dokumente in zapiske iz časa, ko smo se kot organizirana skupnost v Argentini z vsemi močmi trudili za priznanje novo nastale države, sem ponovno doživiljal tiste intenzivne, a vzpodbudne čase.

Junija leta 1991 sem imel kot podpredsednik Zedinjene Slovenije odgovornost za vodstvo organizacije, ker je tisti čas predsednik, prof. Tine Vivod, zastopal Slovence v Argentini na Svetovnem slovenskem kongresu v Ljubljani.

Poleg rednega odbora smo sestavili še izrednega (Tisk in mediji, Odnosi z javnostjo, Institucionalne povezave, Finance i.dr.), ki je v tesnem sodelovanju z vsemi organizacijami poveljne in predvojne imigracije, Dušnim pastirvom in z Domovi, v okviru Medorganizacijskega sveta prevzel odgovornost za vse delovanje za pomoč Sloveniji.

Ni lahko opisati navdušenja in angažiranja vseh Slovencev v Argentini. Tako v Buenos Airesu, kakor po drugih krajih Argentine: Bariloche, Tucumán, Mendoza, Miramar, Rosario, sploh povsod, kjer so živeli Slovenci, so se rojaki brezpogojno ponudili, da po vseh svojih zvezah in močeh pripomorejo,

da bi Argentina čimprej priznala državnost mlade Republike Slovenije.

V tistem času Slovenija ni imela uradnega predstavništva v Argentini, zato je Zedinjena Slovenija prevzela to nalogo in jo uspešno vršila vse do imenovanja g. Božidarja Finka kot uradnega pooblaščenca zunanjega ministrstva Republike Slovenije.

To navdušenje, ta zagon, sta združila Slovence in njihove potomce vseh imigracijskih valov: tako Slovence, ki so prišli v Argentino pred in po prvi svetovni vojni kakor tudi tiste, ki smo prišli po drugi vojni.

Skupaj smo delali načrte in si izmenjavali informacije o zvezah v vladi, medijih in drugih ustanovah, ki naj bi imele vpliv za dosego skupnega cilja: čimprejše priznanje mlade države. Upali smo, da bi bil diplomatski pritisk nam naklonjenih držav učinkovito sredstvo, da se ustavi napad jugoslovanske vojske na Slovenijo.

Veliko argentinskih prijateljev se nam je pridružilo in nam tudi znatno pomagalo v tistih dneh. Omenim samo našega že pokojnega prijatelja, dr. Jorge Crespo Montes, ki je bistveno pripomogel z nasveti in zvezami.

Tudi prijateljske narodne skupine: Hrvati, Ukrajinci, Slovaki, Irci, Litvijci in drugi so se nam pridružile, nas podpirale z navzočnostjo na raznih manifestacijah in z nasveti.

Dne 28. junija se je organizirala protestna manifestacija Slovencev in Hrvatov pred jugoslovanskim veleposlaništvom. Danes lahko tudi napišem, da smo posebno pazili, da ne bi prišlo do kakšnih izgrede, ki bi škodili našemu ugledu in našim prizadevanjem

pred argentinsko javnostjo. Prosil sem prijatelja, da je organiziral vse potrebno, da pomiri morebitne "vročekrvneže".

Veliko se nas je zbralo od obeh narodnih skupin in vzbudili smo celo pozornost televizije. Prišla je ekipa Canal 13 in preko znanega časnika Santo Biassatija v živo predvajala potek manifestacije. Predstavnika obeh narodov sva lahko informirala publiko in prosila za razumevanje in sodelovanje. Tisti večer je vse potekalo v najlepšem redu in je širša argentinska javnost bila direktno seznanjena z dogodki in cilju obeh držav. Pridobili smo simpatijo javnosti in tudi medijev.

Nemogoče je prezreti mogočno vseslovensko manifestacijo na trgu Generala San Martina dne 30. junija 1991, kjer se je zbrala množica čez 3000 ljudi. Nikoli nisem videl toliko narodnih noš, toliko plakatov, občutil tolikšne narodne zavesti. Na vse navzoče so vplivali težki dogodki v Sloveniji, ko je ravno tisti čas Teritorialna Obramba branila Slovenijo pred napadom jugoslovanske ljudske armade.

Po položitvi venca pred spomenikom generala San Martina, sva oba govornika, dr. Marko Kremžar v slovenščini in jaz v španščini, zahtevala takojšni umik napadalne vojske, vzpostavitev miru in vzpodbujala argentinske oblasti za podporo in priznanje neodvisne Republike Slovenije.

Dr. Kremžar je v svojem govoru podal sledečo misel: "Doslaj je bil mesec junij mesec spomina na mučence in žrtve krvave revolucije. Odslej bo pa spomin nanje povezan

z idealom za katerega so se borili, trpeli in umirali. Mesec junij bo odslej mesec Slovenske Svobode".

Po uradnem delu programa smo se vsi pomaknili v organiziranem sporedu po ulici Florida do Majskega trga in se nato v buenosaireški stolnici udeležili svete maše za Slovenijo. Pred nami so prav tam imeli mašo Hrvati, saj se je tudi Hrvaška takrat odcepila od Jugoslavije. Lepo je bilo srečanje obeh narodnostnih skupin pred Katedralo. Pri koncelebrirani sv. maši, ki jo je daroval prelat dr. Alojzij Starc, je bila prisotna ob številnih slovenskih narodnih nošah tudi delegacija Hrvatov v njihovih nošah in z njihovimi zastavami.

Ta dan, z množično manifestacijo pred spomenikom generala San Martina in s sveto mašo v buenosaireški stolnici, mi je ostal v trajnem spominu.

Tiste dni so nas klicali vsako jutro iz različnih radijskih postaj: želeli so izvedeti zadnje novice, in seveda so jih tudi dobili. Organizirana je bila informativna mreža in vse potrebne informacije smo prejemali neposredno iz Slovenije.

8. julija nam je med razgovorom na televiziji ATC v programu Patricija Kelly-ja uspelo dobiti direktno povezavo z Ljubljano, in tako sva se lahko s prof. Tinetom Vivodom v živo pogovarjala. Prof. Vivod je poročal o trenutnem stanju v Sloveniji, o poteku vojaških akcij ter poslal vsem gledalcem slovenski pozdrav.

Organizirali smo dobro pripravljeno ekipo mladih profesionalcev, ki so hodili na razne

radijske in televizijske programe ter na sestanke z vplivnimi časopisi, organizacijami in osebnostmi. Tako smo poskrbeli za prisotnost v glavnih argentinskih medijih, tako v Buenos Airesu kakor v notranjosti Argentine.

Veliko so nam pomagale tudi vidne osebnosti argentinskega političnega in kulturnega sveta. V dnevniku La Prensa so izšli članki senatorja dr. Bravo Herrere, novinarja Abo Hadjana, v La Nación pa je poleg uvodnika bila objavljena tudi poslanica Nobelovega nagrajenca Pérez Esquivela, med drugimi.

Slovenska mladina je navdušeno sodelovala: na tisoče letakov so mladi razdelili na raznih srečanjih in manifestacijah. Veliko se jih je zbralo v narodnih nošah pred parlamentom, ko so v senatu debatirali o izjavi za podporo Sloveniji. Predvsem narodne noše so vzbujale pozornost in odobravanje na vseh nastopih, tako v Barilochoh, Mendoza, Miramaru, Buenos Airesu in povsod, kjer živijo Slovenci.

Veliko pa je bilo tudi manj vidnega dela. Stalno smo imeli stike s predstavniki najvišjih oblasti, tako v parlamentu kakor v vladi. Končno je vse to delo obrodilo svoj sad, ko je Argentina kot prva država v Latinski Ameriki 16. januarja 1992 priznala Republiko Slovenijo kot novo državo in z njo vzpostavila diplomatske odnose aprila 1992.

Tisti čas je bil poln doživetij ter vztrajnega dela, na koncu pa poln zadoščenja.

Ko premišlujem, kaj je prinesla osamosvojitve Slovenije v teh tridesetih letih, mi pridejo na misel številni dosežki, zraven pa tudi še veliko dela za naprej.

Slovenija se je uveljavila kot samostojna država v svetu, postala polnopravna članica Evropske Unije, leta 2008 je prvič predsedovala svetu EU in letos bo že drugič. Vnesla je Euro kot svojo valuto, vpeljala svobodne

volitve, na katerih narod sam izvoli svoje voditelje, pridobila ugled kot prijazna turistična točka, razvila svojo industrijo, ki zalaga evropski trg, in še veliko drugih dosežkov.

Veliko je pa še odprtih vprašanj in potrebnega dela in ukrepov: daleč smo še od države medsebojnega spoštovanja in sodelovanja. Globoka rana, ki deli Slovencev zaradi dogodkov med vojno in revolucijo še ni zaceljena. Niso še popravljene vse krivice, ni še vrnjeno dobro ime in priznanje, da so se domobranci in ostali protikomunisti borili za Slovenijo. Preveč je še simbolov krvave revolucije in spomenikov revolucionarjem.

Ta pomembna obletnica, ko proslavljamo osamosvojitve kot največji dosežek slovenskega naroda, je prilika, da se vsi Slovenci ponovno zedinimo, kakor smo se v letu 1991, za boljšo prihodnost, zgrajeno na medsebojnem spoštovanju, svobodnem duhu in na spravi, ki temelji na resnici.

Bog živi Slovenijo!

DELO ZA OSAMOSVOJITEV JE ZDRUŽILO VSE SLOVENCE V ARGENTINI

Gregor Batagelj

Prvo, kar mi pride na misel, so ljudje, ki so zapustili domovino in so delali – ne samo sanjali, – da bi doživeli resnično osvobodeno, demokratično in tudi samostojno Slovenijo. Pa tega niso dočakali. Zato se jih ob tej priliki hvaležno spomnimo.

V tistem času osamosvajanja sem bil v uredniškem odboru Svobodne Slovenije in član odbora Zedinjene Slovenije, torej v srčki dogajanja. Ker je bila to stvar vseh Slovencev v Argentini, je vse delovanje bilo vključeno v razširjeni Medorganizacijski svet. V delo je bila vključena vsa organizirana skupnost v Argentini, z dodatnimi mnogimi posamezniki. Mislim, da je bilo prvič, da so združili moči tako staro kot novonasteljenci, kot smo se razločevali.

Moramo se živeti v tiste čase. V zgodovini sveta trideset let ni nič, a takrat še ni bilo mobilnih telefonov, interneta, e-pošte, SMSov, whatsappov. To pomanjkanje bi v današnji dobi pomenilo zelo omejeno komuniciranje. Tudi računalniki niso bili na razpolago vsakemu. Obstajal je teleks, a tega so imele le velike firme in organizacije, niso bili dosegljivi navadnemu zemljanu. Prikrajšani smo bili tudi za ogled v živo oklica in proslave osamosvojitve Slovenije. Šele ko so po pošti ali s kakim potnikom prišle video kasete VHS, smo si vso slovesnost skoraj v »pobožni zbranosti« ogledali.

Smo pa v tistem času dobili nov telefonski pripomoček – telefaks! Z njim smo vstopali v novo dobo komunikacije. Rola termo papirja je s pomočjo telefonske povezave sprejela pisavo, sliko, časopisni izrezek. To je bila senzacija! Prejemali smo novice iz Slovenije,

zamejstva in vsega sveta – v trenutku, ko se je kaj zgodilo!

In pošiljali smo svoje pozive, poročila in poglede prav tako vsemu svetu. Edini pogoj, omejitev, je bila, da je bil na obeh straneh telefonske linije – telefaks. Tako je Tine Debeljak ml., takratni glavni urednik Svobodne Slovenije rad povedal, da je isto novico lahko objavil prej kot tiskani mediji v Sloveniji – zaradi štirih/petih ur zamika med Buenos Airesom in Ljubljano.

Sam sem doživel kar nekaj sprevedov po ulici Floridi od trga San Martín do katedrale pri Majskem trgu, a tisti ob osamosvojitvi in v podporo napadeni Sloveniji leta 1991, je bil ... – ne najdem prave besede – množičen in še več! Na vabilo organizatorjev se je odzvalo vse »kar leze ino gre«.

Ker je idealna ura za mašo v buenosaireški stolnici že bila zasedena (zagotovili so si jo Hrvati), so bili organizatorji časovno primorani, da se najprej poklonimo osvoboditelju Argentine generalu San Martínu na istoi-menskem trgu v Retiru, nato pa se pomikamo po Floridi proti Majskemu trgu.

Osamosvojitve Slovenije je prebudila zavest tudi v takih, ki niso vedeli, ali so Jugoslovani, Italijani ali Avstrijci, samo Slovenci ne – do takrat! Takrat pa jim je pognala zadnja kapljica slovenske krvi po žilah. Kamor je bilo treba iti, so šli; kar je bilo treba narediti, so naredili. Na marsikateri hiši, avtu je zaplapolala ali bila nalepljena slovenska zastava. Še posebej se spomnim avtovleke (autogrúa), ki je zadaj bila pobarvana z barvami slovenske zastave; če se ne motim, je pisalo tudi

Gorica in Slovenija. Še dolgo let kasneje jo je bilo videti po buenosaireških cestah.

Zbrali smo se pred katedralo še pred koncem hrvaške maše. Zasedli smo ne samo stopnišče, ampak tudi cesto pred katedralo in del Majskega trga. Ko so hrvaški verniki prišli do vrat, so na veliko in široko odpirali oči in usta, ker niso pričakovali, da jim bo taka množica zamašila izhod. No, mi smo jim bratsko omogočili prehod, da so nam prepustili prostore v stolnici (Večkrat se je dogajalo, da so nas vabili na skupne javne nastope, ker so računali na našo številčnost. Ker pa imamo Slovenci pregovor, da gre osel samo enkrat na led, smo potem take akcije izvajali v lastni režiji).

Po končani maši pa seveda spet na Majski trg. Množica je bila zanimiva sprehajalcem, predvsem barvite narodne noše, petje in razlaga, tako privatnikom kot časnikarjem vseh medijev, zakaj smo se zbrali. Prav tako ne morem pozabiti Lojzeta Rezlja, nekdanjega predsednika ZS, ki je po megafonu bodril ljudi, jih navduševal in preroško poročal o uspešnih akcijah Teritorialne obrambe, kar je povzročalo burno vzklikanje in ploskanje. Ja, Lojze Rezelj je to še kako dobro znal.

Težko si je zapomniti, kaj vse se je naredilo v tistem času. V številki 29 Svobodne Slovenije leta 1991 so našteje akcije, govori, obiski pri državnih, medijskih in družbenih predstavnikih. V tem suhem naštevanju ne pride v ospredje, koliko naporov je bilo v to vloženo. In na koncu je še točka, ki omenja, da je vsem znanim treba prišteti še mnoga posredovanja in podvigov, ki so jih izved-

li posamezniki, neimenovani. Vsi ti niso od tega ničesar imeli. Lahko jim pa damo častni naslov: narodnjaki, patrioti!

Za vse našteto je bilo potrebno veliko volje, naporov, iskanja pravih prijemov za izvedbo, odločitev; tudi denarja. Vendar: ali ni bila Argentina med prvimi državami, ki je priznala Slovenijo kot samostojno in suvereno državo?

Tega zadoščenja nam ne more nihče utajiti ne ukrasti.

Ne smemo dopustiti, da se razvrednoti.

Ne smemo pozabiti, da smo si pomagali sami in da nam je Bog pomagal.

DEMOKRACIJA: IZZIV ZA BODOČNOST

Martin Sušnik

Demokracija: sredstvo

25. junija 1991 je Slovenija končno dosegla osamosvojitve in je postala samostojna država. Tukaj v Argentini je bil dogodek vzrok globokega veselja, najprej ker je to pomenilo ustanovitev samostojne Slovenije, kar –kljub temu, da so bili Slovenci že od nekdaj narod zase– se je kot zgodovinsko dejstvo zamujalo kar nekaj stoletij. Drugič, ker je s tem bilo konec skoraj polstoletnega totalitarnega komunističnega režima, posledica revolucije, proti kateri so se borili naši predniki med drugo svetovno vojno in zaradi katere so bili prisiljeni zapustiti svojo domovino in se razpršiti po svetu. Tretjič, in v zvezi s prejšnjim, ker sta se ta konec komunizma in ustanovitev nove Slovenske države zgodila v demokratičnem vzdušju, to se pravi, da je po tolikih letih Slovenija končno izbrala demokracijo kot uradni vladni sistem. Tako se je Slovenija uvrstila v seznam držav »svobodnega zahoda«, katerih večina izbira demokracijo kot najboljšo –ali pa vsaj najmanj napačno– organizacijo družbe.

Ne moremo pa spregledati, da demokracija sama po sebi še ne pomeni nujni socialni napredek, zadovoljevanje osebnih in družbenih potreb in narodni uspeh. Tudi v tem sistemu obstajajo nevarnosti. Že res, da so nekateri sistemi po vsej verjetnosti primernejši za zdravo medčloveško sožitje kot drugi in menimo, da ima demokracija v principu pri tem neko prednost. Zato je tudi takratno praznovanje pred tridesetimi leti bilo popolnoma upravičeno v tem smislu. Da bi pa ustanovitev demokracije pomenila popolno rešitev pa ne bo kar tako enostavno držalo.

Sprva, ker rešitev za dramo osebnega in medčloveškega družbenega življenja ni v sistemih, temveč zavisi predvsem od tega, kar se odloča v intimnosti srca članov družbe, saj iz teh src žari (ali pa ne) vitalna energija, ki lahko socialni organizaciji (bodisi družina ali država ali katerakoli) daje pravo živost in tudi pravo usmeritev. Brez pristnega osebnega življenja je tudi družbeno življenje šibko, in če na prvi pogled morda kaže solidnost, je to le maškarada, že vnaprej obsojena na smrt. Sistem kot tak ne zadostuje. Poraz kolektivističnih poskusov v XX. stoletju nam služi kot prepričljiv dokaz tega. Zaupali so v sistem, zanemarili so pa individualno osebno življenje. Hoteli so ustanoviti »novega človeka«, a to preno so hoteli doseči z indoktrinacijo, propagando in manipuliranjem, ne pa z resničnim spreobrnjenjem osebne intimnosti; v kolikor so torej uspeli s prepričevanjem množice, so bila ta prepričanja običajno površna in so se kmalu sesula, s tem pa doprinesla k razpadu sistemov, ki so bili zgrajeni na tako šibki osnovi.

Demokratični sistem se seveda dokaj razlikuje o tistih kolektivističnih poskusov, saj gre prav v demokraciji predvsem za spoštovanje posameznikove svobode in za aktivno udeležanje državljana pri družbenih odločitvah. Vsekakor pa, ko upanje sloni na sistemu kot takem, se možnosti pristnega uspeha zreducirajo, pa tudi če je ta sistem demokratičen. Ko sistem prevlada nad konkretnim življenjem posameznikov je uspeh nemogoč. Zato je izredno pomembno, da zopet razjasnimo, da demokracija ne more biti sama na sebi cilj, temveč le sredstvo –dragoceno, seveda, a vendar sredstvo– in da obstaja predvsem

za države, ki prihajajo iz totalitarnih sistemov ali diktatur nevarnost, da se to dejstvo pozabi in da postane demokracija sprevrženo pojmovana kot cilj.

Demokracija in moralna rast

Cilj ni v političnem sistemu, kajti socialni sistem mora služiti cilju, ki sistem preseže: resnični človeški napredek in prava človeška rast, ki je pa konec koncev predvsem moralna rast. Na to je jasno opozarjal Janez Pavel II v okrožnici *Evangelium Vitae* leta 1995: »Demokracija ne more biti mistificirana tako, da bi postala nadomestnica moralnosti ali pa panaceja nemoralnosti. Osnovno gre za »zakonik« in, kot tak, je sredstvo ne pa cilj. Njen moralni značaj ni avtomatičen, temveč zavisi od njene skladnosti z moralnim zakonom, ki kot katerokoli drugo človeško obnašanje, mora biti predloženo, to se pravi, zavisi od moralnosti ciljev, h katerim meri, in sredstev, katerih se posluhuje. [...] Vrednota demokracije vztraja ali pa propade z vrednotami, ki jih utelesi in pospešuje.«

»Dejansko se demokracije ne sme povzdigovati v mit, da bi tako postala nadomestek moralnosti ali za čudežno zdravilo nemoralnosti. V temelju je demokracija "ureditev" in kot taka je sredstvo, ne cilj. Njen "moralni" značaj ni avtomatičen, ampak je odvisen od soglasja z moralnim zakonom, kateremu se mora podvreči, kot vsako drugo človeško ravnanje: odvisen je torej od moralnosti ciljev, za katerimi gre, in od sredstev, ki jih uporablja. [...] Toda vrednost demokracije stoji in pade z vrednotami, ki jih uteleša in pospešuje ..." «¹

Mnogokrat je demokracija, v Evropi še posebno po razpadu komunizma, v Latinski Ameriki pa po koncu vojaških diktatur, bila pojmovana kot cilj, to pa zato, ker pospešuje svobodo v primerjavi z onimi sistemi. Skupaj s tem pa tudi zato, ker je mnogokrat svoboda večkrat pojmovana kot cilj sama na sebi. Vendar, čeprav je možnost svobodne odločitve človeku naravna in se zato vsak sistem, ki je ne spoštuje, človekovemu dostojanstvu upira, to še ne pomeni, da bi človek dosegel svojo rast in napredek z izbiro kot tako, temveč le takrat ko so te

izbire pravilne. Cilj svobode ni le da izbiramo, temveč da izbiramo prav. In resnična vrednost demokratskega življenja je v tem, da pospešuje naše pravilne izbire, ki morajo seveda biti svobodne (saj drugače niso izbire), morajo biti pa tudi moralno dobro usmerjene (saj drugače gre za svobodo, ki bojkotira samo sebe, in s tem tudi človeka).

V postmodernem vzdušju pa žal prevladuje misel, da mora demokracija sloneti na zavračanju vsakršnih objektivnih moralnih vrednot, kajti prevladuje strah, da bi zagovarjanje neke »pravilne morale« peljalo zopet v vsiljevanje in avtoritarizem. Zato je razširjena misel, da mora filozofska osnova demokracije biti relativizem, to se pravi zanikanje objektivne resnice in posledična trditev, da so moralna načela subjektivna, češ da se le s tem lahko pospešuje svobodo subjektov. Zato je takratni papež svaril pred tem mišljenjem, ker je dobro vedel, kam zapelje. Tako je zapisal v okrožnici *Centesimus Annus* leta 1991, kot po naključju skoraj dva meseca pred nastankom slovenske demokracije:

»Danes se običajno trdi, da sta agnosticizem in skeptični relativizem filozofija in osnovna drža, ki ustrezata demokratičnim političnim oblikam in da kdor je prepričan, da spozna resnico in k njej trdno pristopa ni zaupljiv iz demokratične perspektive, saj ne sprejme, da bi resnica bila določena po večini ali da bi bila spremenljiva glede na razna politična ravnanja. Pri tem pa moramo opaziti, da če ne obstoja neka končna resnica, ki bi vodila in usmerila politična dejanja, potem so človeške misli in prepričanja z lahkoto instrumentalizirane uporabljene v prid obvladovanja. Demokracija brez vrednot se z lahkoto spremeni v viden ali pa prikrit totalitarizem, kot nam zgodovina dokaže.«²

Vidni in prikriti totalitarizmi

Napačno bi bilo torej misliti, da v demokraciji ne obstaja nevarnost totalitarizma. Do neke mere je ta nevarnost še večja, ker so ti totalitarizmi marsikdaj neopazni, kar pa ovira, da jih človek jasno spozna kot take in se torej pred njimi varuje ali se jim zoperstavi. Ko se znajdemo pred očitnim nasilnim nadvladanjem, ga seveda lažje identificiramo in se mu lahko upiramo, če smo dovolj

¹ *Evangelium Vitae*, 70.

² *Centesimus Annus*, 46.

pogumni. Ko je pa to nasilje prikrito, se zna zgoditi, da ne prepoznamo, da gre tu za nasilje, čeprav dejansko je. Zato ni boljšega načina za montiranje suženjskega nasilja od tistega, ki prepreči da bi suženj prepoznal nasilje, ki se nad njim stori.

Žal, tako kot je družba v mnogih pozitivnih vidikih napredovala v zadnjih desetletjih, so istočasno napredovala tudi sredstva in možnosti za manipulacijo, učinkovito orodje za te prikrite totalitarizme. Skupaj s tem pa je morda tudi v zadnjih časih naraslo nezavestno razpoloženje ljudi, da postanemo pred temi sugestivnimi manipulacijami bolj ubogljivi. Pri tem ima skeptični relativizem pomembno vlogo. Čeprav ga njegovi pristaši zagovarjajo z namenom, da s tem pospešujejo svobodo, so njegove posledice ravno nasprotne. Relativizem vodi k uničenju resnice in vrednot, brez katerih, kot je omenil Janez Pavel II, ostane naša svoboda brez smeri, kar osebo zapelje v zmedo. Tako stališče, kjer primanjkujejo načela, kažipoti in torej tudi prepričanja, oslabi osebno življenje in vodi v dosledno negotovost, tako pa ljudi razpoloži za zunanjo propagandistično prepričevanje, ki se na prikrit način nenaravno vsiljuje, ker ne spoštuje posameznikove notranje svobode. V relativističnem vzdušju, v katerem so vsa mnenja in načela enakovredna, nima oseba resnih razlogov, da bi vedela zakaj se za eno opcijo odloča in ne za drugo. Ko pa človek ne ve zakaj hoče to kar hoče, potem zapade v brezbriznost in prej ko slej že ne ve kaj hoče. Ko pa ne ve kaj resnično hoče, je enostavnejše, da ga drugi prepričajo naj »hoče«, to kar si oni želijo, da hoče. Tam pa seveda ni pristne svobode.

Zato tudi v današnjih zahodnih demokracijah, ki naj bi branile posameznika in njegovo svobodo, tako pogosto opazimo pojave teh nevidnih suženjstev in raznovrstnega masificiranja, ki pa so v očitnem nasprotju s pristnim in močnim osebnim življenjem. Še vedno tu in tam izbruhnejo poskusi enoumja, ki imajo s sedanjimi sredstvi veliko več možnosti za uspeh. S tem pa seveda oslabi demokracija; če oseba ostane le na stanju brezbriznosti, se izničijo možnosti za angažirano sodelovanje v družbenih zadevah. Če pa zapade v propagandistično manipulacijo, iz tega rad nastane oslepljen fanatizem. V enem in drugem slučaju, ki sta si dejansko sorodna, ostane demokracija globoko ranjena.

Fanatizmi in ideologije

Sprva bi lahko izgledalo, da si relativizem in fanatizem nasprotujeta. Argument relativistov, kot rečeno, sloni ravno na tem, da bi zagovarjanje objektivne resnice zapeljalo v nasilnost fanatizma, t.s. p., bi človeka nagnilo k vsiljevanju lastnega pogleda in k sovraštvu do tistih, ki se ne strinjajo z njim. Vendar dejstvo, da v sodobni kulturi oba pojava pogosto najdemo združena nas vabi, da zadevo premislimo.

Vsiljevanje lastnega pogleda in sovraštvo do drugače mislečih vsebujeta v jedru totalitaren značaj. Vendar, globoko gledano, ta značaj ne pripada pravemu razumevanju resnice in človeškega odnosa z njo. Janez Pavel II. je že takrat opozarjal, da »se totalitarizem rodi iz zavračanja resnice v objektivnem smislu. [...] Če se ne prizna presežne resnice, zmaga moč obvladovanja in vsak skuša do skrajnosti uporabljati sredstva, ki jih ima na razpolago, da vsili lastni interes ali pa lastno mnenje, ne da bi spoštoval pravice drugih. Človek je takrat spoštovan le v kolikor ga je možno instrumentalizirati, da se uveljavi lastni egoizem.«³

Pomnimo, da zanikanje resnice ni le spoznavna zadeva, temveč predvsem metafizična. Trditi, da objektivne resnice ni, pomeni trditi da realnost nima v sebi nobene vsebine, nima logosa, oz. smisla. Konec koncev je zanikanje resnice zanikanje naravnega reda. Če pa naravnega reda ni, je vsako urejanje umetno in človeško dejanje nima nobenih presežnih referenc, po katerih naj bi vodil svoje vedenje, torej prevladuje volja po moči. V taki perspektivi je zelo težko ohraniti demokratično vzdušje in preprečiti borbe med državami, katerih interesi so si nasprotni. To velja tako za posamezno življenje kot tudi za politično. V prevladovanju moči (nadvladovanju) prej ali slej pride do konflikta med interesi in se umesti zakon močnejšega ali pa vsaj borbena »trgovsko« pogajanje med raznimi državami. V višjih hierarhijah se torej pojavi želja po dominaciji, ki ob zanikanju naravnega reda ne najde meja, v nižjih najdemo pa manipulirano maso, ki višjim služi kot »bojni konj«. Tu ni možnosti za spoštovanje naravnih vrednot, prav tako pa tudi ne za prepoznanje absolutne vrednosti osebe, ki ostane zreducirana na orodje. Zato, ponavljamo, se totalitarizem rodi iz zavračanja resnice, ki je relativizmu bistvena.

Značilnost fanatizma je malikovalna vera v interesirane ideologije, značilnost resnicoljublja pa je neinteresirano motrenje biti. Značilnost fanatizma je zaprtost, značilnost pravega priznanja objektivne resnice je pa odprtost. Značilnost fanatizma je borbenost in vsiljevanje, medtem ko priznanje objektivne resnice predpostavlja prepoznanje človeških zmožnosti za njeno spoznanje. Kdor želi drugim »resnico« vsiljevati, je najprej pozabil na osnovno resnico, na kateri sloni demokracija: dostojanstvo človeka kot svobodno bitje. Pozabil je pa tudi na resnico kot tako, kajti če je vsiljena ne more biti prepoznana kot resnica.

Zagovarjanje objektivne resnice nikakor ne more biti ideološko in pristransko strankarsko, skratka ne more biti fanatične vrste. Vsebuje ne samo lastno prepričanje, temveč tudi željo, da bi drugi spoznali po lastni poti to, kar človek ima za resnično. Prav to pa fanatik običajno spregleda, ker mu gre le za to, da bi se drugi strinjali z njim in da bi njegovo mnenje prevladovalo. Ko do tega ne pride – ali pa celo kot strateško sredstvo, da do tega pride – vzbuja polarizacijo in tako nastanejo skrajno nasprotje med enimi in drugimi, med somišljeniki in sovražniki, med zvestimi in izdajalci, itd. V takem okolju je pa seveda težko priti do resničnega dialoga in se onemogoča dosežek skupnega dobrega, ki je cilj vsake resnične družbe.

Tako se v sodobnih demokracijah, med prevladujočim relativizmom, ki človeka naredi sprejemljivega za manipulacijo (v aktivnem in pasivnem smislu), in ponovno nastajajočimi ideološkimi fanatizmi, najdemo pred nevarnostjo, da ostanemo v skrajnem individualizmu brezbriznosti, ali pa postanemo nesvobodno ubogljivi pred manipuliranjem, ki nas vleče sem in tja, in se potem zapremo v naše manipulirane predsodke, ki jih v dobi po-resnice s pomočjo pristašev in enakomislečih (des)informativnih medijev (vsakič bolj fragmentiranih in specializiranih v tem, da vedo kaj vsakomur ponujati) pum-pamo do skrajnosti, tako da potem v tistih, ki se ne strinjajo z nami, ne moremo videti drugega kot napadalca in nevarnega sovražnika. Ali pa še več: iščemo sovražnike, da bi lahko s tem nekako utrdili in razjasnili lastna prepričanja, ki so dejansko dokaj zmedena in šibka. To fanatično ravnanje seveda ni sad pristnega spoznanja resnice in njemu doslednih prepričanj. Ravno obratno: pogosto

zakriva negotovost in neiskrenost lastnih prepričanj, saj je nasilno vedenje običajno znak strahu, zmede, notranje nemoči in pomanjkanja resničnega zaupanja. Te avtoritarne značilnosti so popolnoma nasprotne s pristno avtoriteto, ki skrbi za rast drugih.

Demokracija, napredek in izziv

Zadeva je torej zapletena. Brez resnice, ponavljamo, ostane človek suženj svojih negotovosti in podvržen totalitarizmu, zlasti onemu nevidne vrste. Taki totalitarizmi poleg tega radi rodijo malikovalne fanatizme in sovraštvo med ljudmi. Zato mora zdrava demokracija temeljiti na resnicoljubnosti in jasno vedeti, katere so osnovne resnice na katerih je zgrajena. Mora pa hkrati tudi pospeševati osebno spoznanje teh resnic, oziroma preprečiti poskuse, da bi bile te resnice vsiljene in da bi naraščalo sovraštvo med drugače mislečimi sodržavljanji. Vse to lahko na kratko povzamemo tako: zdrava demokracija mora temeljiti na bistvenih vrednotah: »osnovne in nepogrešljive so brez dvoma dostojanstvo vsake človeške osebe, spoštovanje njenih nedotakljivih in neodtujljivih pravic, tako kot pojmovanje »skupnega dobrega« kot cilj in merilni kriterij političnega življenja.«⁴ V kolikor so te vrednote v krizi, obstoja za demokracijo nevarnost in zna ta zapasti v iste težave za katere smo mislili, da smo jih z demokracijo dokončno odpravili.

Ob trideseti obletnici osamosvojitve Slovenije praznujmo torej ta izjemno pomemben korak, prav gotovo najpomembnejši v celotni slovenski zgodovini. Praznujmo ga v tem, kar je pomenil kot zmaga nad nekdanjo senčno dobo, praznujmo ga pa tudi kot izziv za prihodnost, z vsemi navdušljivimi težavami, ki nam jih predstavlja v sodobnem svetu.

To pa naj še posebno velja za krščanske demokrate, ki imamo izvrsten zgled v Tistemu, ki je Resnica sama (Jn 14, 6) in ki je prišel na svet, da pričuje za resnico (Jn 18, 37), ne da bi s tem spodbujal fanatizem, temveč s spoštovanjem do človekovega dostojanstva – ki nam ga sam razodeva – in z namenom, da bi pospeševal uresničitev pristne osvoboditve v dobrem ter ljubeznivo bratsko sožitje.

³ Idem.

⁴ Evangelium Vitae, 70.

NAJBOLJ VAROVANA SKRIVNOST, SKRITA, A VSEM NA OČEH

Jože Lenarčič

Namen tega članka ni, da bi podcenjeval praznik, da ne bo mogoče kakšnega slabega občutka. Sredi tega dobrega vzdušja praznovanja 30-letnice slovenske samostojnosti, bi se bilo kruto osredotočiti na stvari, ki bi lahko zasenčile navdušenje nad praznovanjem, da smo končno neodvisni. Logično, saj še vedno ne moremo verjeti, da nam je uspelo. Pravi privilegij je, da je sredi Evrope, po več stoletjih velikanskih spopadov med najbolj mogočnimi na svetu, tako majhno ljudstvo doseglo nekaj tako velikega. Kot bi si kolibri postavil gnezdo na drevesih samih vran.

Kljub temu mislim, da je ta praznik ravno prava priložnost za to, da spregovorimo o nečem, kar je ostala odprta tema že več let. Gre se za skrajno pretanjeno zadevo, nekaj, kar težko zanemarimo, nekaj tako pomembnega, da je nemogoče, da bi ta praznik minil, ne da bi to jasno poimenovali.

Slovenci praznujemo našo samostojnost od Jugoslavije vendar, čeprav mogoče zveni čudno, je nekaj, kar je ravno tako pomembno in česar ne praznujemo, pa se je začelo dogajati tik preden smo postali samostojni in to je konec krutega komunističnega režima, ki nas je tlačil 45 let. Gre v resnici za dve praznovanji, ne samo enega. Še vedno ne morem verjeti, da je drugo praznovanje kar spregledano. Pol Evrope je to praznovalo, le mi nismo.

Kot vemo, je bila Slovenija aktivna članica Jugoslavije, manj pomembna v svoji vlogi, pa vendar nihče ne more tajiti, da ni imela določen status znotraj tega umetnega konglomerata. Naši slovenski voditelji so navdušeno sodelovali v jugoslovanski vladi,

kot majhni bratje. Vsi se spomnimo podob tega sobivanja, teh tovariških srečanj, kljub slabšim razmeram. Govorimo, da je neodvisnost, ki jo danes praznujemo zelo pomembna, in gotovo je, vendar ne morem se otresti občutka, kot da gre za manjšega podcenjenega brata, kateremu je uspelo zapustiti večjega, mogočnega brata. Kar smo naredili je, da smo odšli od doma.

Zato danes praznujemo privilegij, da si lahko sami vladamo, brez velikega prepotentnega jugoslovanskega brata. Kljub temu še vedno ne praznujemo konca diktature, izredno pomembnega dejstva, da smo zapustili našega groznega slovenskega brata, tistega, ki je ostal doma, naše lastne sodržavljane, te despote, ki so vohunili za nami, nas ustrahovali, nas utišali, nas zapirali in nas pobijali teh dolgih 45 let.

Praznujemo našo neodvisnost od teh jugoslovanskih bratov, pa vendar kaj pa neodvisnost od naših lastnih tiranov, ki so doma vodili nasilen in neizprosni jugoslovanski komunizem? Še vedno se sprašujem, če smo se jih res rešili. Prav tako se pa sprašujem, če Slovenec docela razume kaj pomeni ta svoboda.

Sveti Tomaž Akvinski v svoji preprostosti pravi: »Koren svobode najdemo v razumu. Ni svobode, ampak v resnici.« Dajmo torej končno pogledati resnici v oči. George Bernard Shaw je prav tako dejal, da svoboda pomeni odgovornost in da se ne smemo ustrašiti le-te.

Mogoče smo bili pred 30 leti tako zmedeni ob misli na neodvisnost in se je vse zgodilo tako hitro, da nismo pomislili na tiste sorojake, naše lokalne diktatorje, ki so ostali brez

podpore, saj jim je Jugoslavija zagotavljala njihovo neusmiljeno oblast. Naši lastni rablji so morali uradno prenehati z izvajanjem terorja nad svojimi sorojaki, vendar vsi dobro vemo, da so še vedno opazovali svoje sosedo po ulicah in se jim sarkastično nasmihali, kot bi sedaj imeli pravico zahtevati tišino s strani svojih nekdanih žrtev.

Nesmiselno post diktatorsko družbeno obnašanje o katerem nismo nikoli želeli spregovoriti.

Sprašujem se, zakaj vse žrtve tega zatiranja, ko je padla komunistična diktatura, niso občutile pravega izbruha svobode in si upale zavpiti svojim soseškim paznikom, da je končno konec te krivice. Da bi jim vsaj zavpili od veselja in olajšanja, vsaj to.

Edina možna razlaga za to je, da še ni bil čas, da bi nastopila prava svoboda. Od-tis groze je, očitno, še vedno hromel ljudi dobrega srca in ni dovoljeval, da bi ljudje v polnosti razumeli dimenzijo tega, kar se je dogajalo. Kot nekdo, ki je bil v ujetništvu skoraj celo življenje in mu nenadoma odprejo vrata kletke in ne ve, kaj delati. Dosegli smo demokracijo in neodvisnost, dva skoraj sočasna dogodka, kar pa ne pomeni, da smo sprejeli popolno svobodo. Sprašujem se, če se tega zavedamo.

V tem kontekstu je suverenost, ki je bila dosežena, ko smo zapustili Jugoslavijo, zgolj administrativne narave. Sedaj upravljamo svoje lastne zadeve. Osvoboditi se pa v resnici pomeni nekaj veliko globljega, saj predstavlja konec 45 let suženjstva, dejstvo, da lahko končno svobodno spregovorimo o svoji represivni preteklosti, da jo lahko presežemo, na glas, ne da bi se nam bilo treba

bati diskriminacije ali cenzure s strani sistema. Se pravi, brez tega, kar se še danes dogaja v Sloveniji. Da, še danes, po vseh teh letih.

Tisti, ki so pisali zgodovino do leta 1991, je niso nehali pisati, kar je razumljivo, saj so bili edini, ki so imeli dostop do pisalnega stroja v tistem času. Stari birokrati avtoritativnega režima so še vedno držali vajeti v rokah. Pisci sistema niso mogli kar iz enega dneva na drugega izjaviti, da je sedaj prišla svoboda in da je konec diktature komunističnega režima pomenila svobodo ljudstva. Nič od tega ni bilo rečeno. Imeli smo pravkar rojeno demokracijo, vendar vsi vemo, kako velika je razlika med demokracijo in svobodo. Ni potrebno spomniti na to, da dejstvo, da lahko volimo ne pomeni nujno dejstva, da smo res svobodni.

Kljub temu pa je tudi diktatura prišla k svojemu koncu in počasi je sramežljivo kukala svoboda, čeprav je ostala utišana, brez naznanjanja, kot ogromna skrivnost, vsem na očeh. Najhuje pa je, da slovenske zgodovinske knjige še vedno ne govorijo o zgodovinskem prehodu od diktature k svobodi. Ne učijo, da je 45 let obstajala kriminalna komunistična diktatura. Nasprotno, še vedno prevladuje postana nostalgija epopej stare Jugoslavije, te Jugoslavije od katere osvoboditev praznujemo danes! Čudno nasprotje. Isti, ki so pisali o neodvisnosti, niso skoraj nič omenjali konca diktature. Mogoče če kolektivno zanikamo, da je ta diktatura obstajala, bo celo razumljivo, da danes ne praznujemo našo osvoboditev tega režima. Prava kolektivna psihoza. Sprašujem se, če tisti, ki so ubogljivo opustili be-

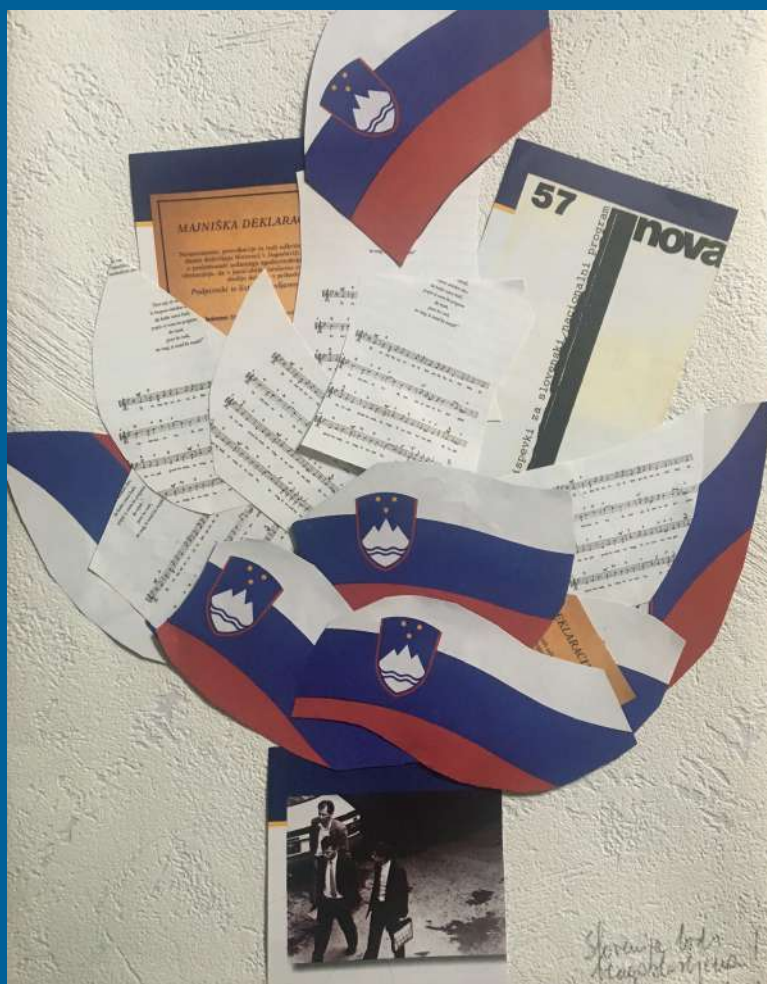
sedo diktatura, danes predstavljajo večino in da v resnici ne vedo, da niso bili osvobojeni s strani komunizma leta 1945, ampak so v bistvu izgubili svojo svobodo v rokah neke peščice fanatičnih tiranov, podrejenim tuji oblasti. Samo to je lahko razlaga za vso zanikanje, ki ga doživljamo. Prav tako lahko samo to pojasni hujše stvari, kot je 600 skupnih grobišč, množičnih morišč, ki čakajo na obuditev vesti, da lahko končno slišijo krik nesprejete resnice. Prava svoboda mora biti v spominu in harmoniji vsakdanjega življenja, kakor v srcu navadnega človeka. Svobodo, ki prinaša pravi mir, to, kar kot družba še ne moremo deliti.

Zaenkrat nam ostaja to nepopolno praznovanje. Izgnali smo motečega jugoslovanskega brata, doma pa nam je ostal nasilen brat, ki ima še vedno zadnjo besedo, ker se nismo uspeli oddaljiti od njega. Nekega dne nam je vsilil svojo nadvlado in tega nismo nikoli več postavili pod vprašanje. Tisti, ki so bili del te slovenske diktature, tirani, ki so sodelovali z jugoslovanskim režimom in so si leta 91 nadeli kostum demokracije, danes odprto izvajajo sabotažo mladi slovenski demokraciji. To so veliki izdajalci brez zgodovinske obsodbe. V resnici si nikoli niso želeli biti demokratični, to vemo vsi, ker tega niso nikoli skrivali, saj je bila demokratska koalicija Demos tista, ki je dobila vse zasluge za osvoboditev od Jugoslavije. Ti stari tirani še vedno nosijo plapolajočo jugoslovansko zastavo z rdečo zvezdo diktature, sredi belega dne, na očeh vsem, ter provokativno branijo svoje stare zločine ob hrepenenju po časih, ko je vladalo zatiranje, saj si nikoli niso želeli zapustiti Jugoslavije. In to hrepenenje je odraz temne želje, da bi še vedno bili lastniki življenja Slovencev. Nekaj smrdi v zraku, vsi vemo,

da te obletnice ne praznujejo vsi z istim navdušenjem.

Ob zaključku tega prispevka čutim, da moram zaključiti v spodbudni noti. Dobra stran trenutne situacije je, da smo že storili velik korak, vendar nam preostane še plemenit in zadovoljujoč cilj: stalna močna borba, da bi lahko enkrat za vselej dali iz sebe ta krik svobode, ki si ga Slovenci zaslužimo, z vsemi močmi in z največjim olajšanjem. Takrat bomo vsi Slovenci lahko skupaj praznovali neodvisnost od Jugoslavije in našo osvoboditev komunistične diktature. Popolno svobodo. To je edini način, da bomo lahko presegli temno preteklost, ki nam še vedno preprečuje, da bi se soočili s prihodnostjo brez travm in nezaupanja.

BESEDE ZA SLOVENSKO DRŽAVO

Marjetka Dolinar

JERNEJ DOBOVŠEK

Govor na trgu San Martin, 30. 6. 1991

Señoras, señores,

Saludo a las autoridades presentes, a los representantes de las colectividades extranjeras, a todos nuestros amigos de la República Argentina, a todos los integrantes de la colectividad eslovena.

Hoy es un día muy especial para los eslovenos en la Argentina: es para nosotros un día de júbilo, de dolor y de esperanza.

Convocamos a este acto para celebrar el nacimiento de la nueva República de Eslovenia el 25 de junio pasado.

La declaración de independencia fue la culminación de un largo proceso histórico, iniciado hace más de 140 años, con la "Primavera de las Naciones" en Europa, reiterado en 1918 y en 1945, que por razones ajenas a su voluntad no pudo materializarse en el tiempo.

La República de Eslovenia surge como consecuencia del plebiscito realizado hace 6 meses, en el cual la abrumadora mayoría del pueblo se expresó por una Eslovenia libre y soberana.

Este acto de júbilo se ha ensombrecido por la brutal intervención del ejército de Yugoslavia sin legitimidad alguna, incluso dentro del régimen yugoslavo.

Al avance de las tropas invasoras se ha opuesto unánimemente todo el pueblo esloveno, dentro y fuera de sus fronteras.

Eslovenia se separó de Yugoslavia en el uso de su derecho constitucional de secesión, refrendado por la consulta popular de diciembre.

El firme repudio a la invasión de Eslovenia por el ejército yugoslavo ha sido una expresión unánime de toda la comunidad eslovena en el mundo.

En la Argentina se realizan actos en los que reafirmamos la voluntad de vivir en paz e independencia en Buenos Aires, en Mendoza, en Bariloche y en todos los lugares de este gran país donde viven eslovenos.

El mantenimiento de la Yugoslavia pasada parece ser el objetivo de las grandes potencias.

Sin embargo, Yugoslavia fue desde sus comienzos un estado hegemónico, con un Belgrado centralista y avasallador de los

pueblos integrantes de la Federación.

La independencia eslovena, con el consiguiente logro de las plenas aspiraciones políticas de su pueblo, al desaparecer las tensiones producidas por su anexión contra su voluntad, es una verdadera contribución a la paz en ese sensible territorio centroeuropeo.

La República de Eslovenia fue la primera de las naciones que integraron Yugoslavia en tener un gobierno democrático.

Las elecciones realizadas en abril del pasado año fueron la primera expresión libre de su pueblo, luego del derrumbe del sistema marxista en el centro de Europa.

Las fuerzas que están invadiendo su territorio responden al centralismo Yugoslavo, representando el último reducto en Europa de un comunismo en extinción. Se pretende por la razón de la fuerza destruir la democracia joven en Eslovenia.

Lamentamos el silencio de las democracias occidentales, para las cuales la libertad y autodeterminación de los pueblos son valores esenciales.

Eslovenia está sola, necesita el aliento, apoyo y reconocimiento de la comunidad de las naciones que comparten los ideales de democracia, autodeterminación y libertad.

El máximo poeta esloveno, France Prešeren, escribió en forma profética, hace 150 años, la siguiente estrofa, que leeré primero en idioma esloveno:

*Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
da, koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
da rojak, prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!*

Traducido al castellano, nuestro poeta escribió:

*Vivan todos los pueblos que
anhelan alcanzar el día
en el que sea desterrada
la discordia bajo el sol.
En el que seamos libres todos,
y sea no el enemigo,
sino el vecino quien
habite tras la frontera!*

La estrofa integra el nuevo himno nacional esloveno.

Los eslovenos somos un pueblo amante de la paz. Queremos la paz y tenemos la firme esperanza de que la independencia lograda el 25 de junio se consolide y tenga el reconocimiento de las naciones libres de la tierra.

Hacemos un llamado a las autoridades de este noble país, nuestra nueva patria, la Argentina, que abrió sus puertas generosamente a nuestras emigraciones en los años 30 y en la posguerra, para que sea uno de los primeros países que aliente y reconozca a la nueva República. Así podrá afirmarse la joven República libre y soberana de Eslovenia.

Dios así lo quiera!

Svobodna Slovenija, 4. 7. 1991

DR. MARKO KREMŽAR

Govor na trgu San Martin, 30. 6. 1991

Slovenke! Slovenci!

Tisoč let...!

Tisoč let je slovenski rod čakal, in je dočkal... novo zarjo, novo upanje.

Po stoletjih hrepenenja, bojov, trpljenja, upov in razočaranj, smo doživeli dan, o katerem so naši predniki le sanjali.

Slovenci imamo svojo državo! Zdaj se slovenski možje in fantje bore, z orožjem v roki, da jo ohranijo. Prvič v slovenski zgodovini brani redna slovenska vojska — demokratično izglasovano voljo svojega naroda! Slovenci smo nastopili pred svetom in pred seboj, kot državni narod!

Vzeli smo svojo usodo v svoje roke!

Prestopamo neizmerno pomemben mejnik v življenju našega naroda. Dolga in naporena je bila pot do njega. Dosegli smo ga skoraj 600 let po zadnjem slovenskem ustoličenju na gosposvetem polju, 450 let po prvi slovenski knjigi, 143 let potem, ko je prvič zaplapolala slovenska zastava ter 73 let po osvoboditvi izpod dolgotrajne nemške oblasti in po prvem preblisku sodobne slovenske državnosti.

Slovenski narod se je lani decembra svobodno odločil za državno samostojnost. Minilo je tedaj že 45 let od tistega tretjega maja, ko so slovenski poslanci, izvoljeni pred vojno, razglasili narodno državo Slovenijo. A takrat je niso mogli uresničiti, ker so zapadne demokracije slovenski narod že odpisale, ga prepustile sovjetskemu totalitarizmu in mu s tem povzročile nepregledno vrsto krivic.

Letos, 25. junija, pa sta slovenska vlada in skupščina izpolnili voljo ljudstva.

Slovenska samostojna država je bila oklicana meseca junija...

Doslej je bil junij mesec spomina na mučence in žrtve komunistične revolucije; odslej pa bo spomin nanje za vedno povezan z idealom, za katerega so se ti borili, za katerega so trpeli in umirali. Mesec junij bo tudi mesec slovenske svobode. Spomin na tiste, ki so zanjo darovali življenje v dobi revolucije, bo povezan s spominom na junake, ki jo branijo zdaj. Slovenska država je in bo sad naporov in žrtev preteklih in

sedanjih rodov. Nihče nam je ni podaril! Ni je velesile, ni je države, ki bi nam pomagala. Slovenija stoji — kot vedno — v trenutku najtežjih preizkušenj sama! Sama je v boju proti ostankom totalitarnega režima, sama nasproti brezbržnosti sveta.

Slovenski narod si je prigaral državo sam in zdaj jo brani oprt le na Boga in na samega sebe.

Zahodne velesile so pred 46 leti izdale in predale v smrt prvo slovensko narodno vojsko, slovenske domobrance, ki so se borili proti istemu sovražniku. Te dni demokratični zahod, s podobnim cinizmom gleda stran, ko tanki in bombniki tiste "ljudske armade" — katera je uvedla v Jugoslaviji komunistični totalitarizem — poskušajo zdrobiti v krvi in ognju mlado slovensko demokracijo.

Rdeča zvezda, simbol sovjetskega imperializma, povzroča — ob svojem zatonu — na Slovenskem novo prelivanje krvi. A to je zadnji vzpon umirajočega zmaja. Tri srebrne slovenske zvezde bodo, končno, premagale rdečo!

Slovenci imamo svojo državo — po svoji volji! Imamo jo, ker vemo, da je to naša pravica in da je od nje v veliki meri odvisno naše preživetje. Sovražne sile lahko slovenski narod, na poti svoje državnosti, poskušajo zavreti, ustaviti — ga ne morejo!

Slovenci v svetu se dobro zavedamo, da naši rojaki v domovini plačujejo za ohranitev slovenske države naprecenljivo ceno slovenskih življenj. Čast in slava jim! Naše priznanje in hvala pa tudi slovenski vladi, ki z neomajno voljo dviga sredi vojne vihre, slovensko zastavo. Ti ljudje zaslužijo našo pomoč in podporo. Ne pozabimo, da je diplomatski pritisk svobodoljubnih držav verjetno edina sila, ki lahko skrajša divjanje jugoslovanske — partijske — vojske nad Slovenijo.

Delo za ohranjanje in rast slovenstva v svetu ni bilo in ni lahko. A če kdaj, zdaj lahko vidimo, kako krvavo potrebno to delo je in bo!

Način našega delovanja se bo morda spremenil, a naloga, ki jo imamo, ni končana!

Odslej bomo še zavzeteje posvečali svoj čas in talente za slovensko stvar, kajti Slovenija potrebuje vse svoje sinove in hčere, ne glede na to, kje živijo! Ne sme nam biti žal trpljenja in dela za naš narod, kajti vse, kar je vredno, stane. Tudi naše slovenstvo bo raslo, tudi slovenska država bo obstala, če bomo velikodušno plačevali ceno, ki sta je vredna.

Prosimo zdaj Boga, vladarja zgodovine, naj po tisočletni preskušnji podeli našemu narodu milost mirnega in plodnega življenja v svoji državi.

Naj dà slovenskim oblastnikom moč in modrost, da bodo znali voditi naš čolnič po vedno razburkanem morju svetovnih napestosti tako, da bo vsak rojak lahko pogumno pogledal svetu v oči in ponosno rekel: Slovenec sem!

Stopamo v novo obdobje slovenskega narodnega življenja. Ob tem slovesnem trenutku želimo rojakom, državljanom Republike Slovenije, vso srečo! Želimo pa jim tudi vztrajnosti, da bi v bratski vzajemnosti vztrajali na poti za katero so se tako jasno in pogumno odločili. Bratje in sestre! Dvignite glave! Skozi stoletja nas zunanji sovražniki niso strli! Tudi zdaj nas ne bodo, kajti država je v nas samih!

Slovenci po svetu, prijatelji!

Združeni z rojaki v domovini zakličimo, preko oceanov in tujih meja, polni zaupanja, s pogledom uprtim v skupno prihodnost: Bog živi Slovenijo!

Svobodna Slovenija, 4. 7. 1991

AVGUŠTIN VIVOD

Govor na Svetovnem Slovenskem Kongresu, Ljubljana, 27. 6. 1991

KONCEPT KONGRESA

Čeprav so se priprave za ustanovitev Svetovnega slovenskega kongresa vodile brez široke javne razprave, smo Slovenci v Argentini iz obeh emigracij sprejeli temeljno zamisel in ponudili pripravljenost za sodelovanje. Po naši sodbi naj bi kongres ne bil organizacijska skupnost, temveč naj bo prejšnji skupni forum za oblikovanje vrhovne orientacije in za neformalno koordinacijo vseslovenske akcije. Pobudnost za to pa naj izhaja iz obstoječe življenjske strukturne baze v zamejskih in zdomskih oziroma izseljenskih osredjih. V Sloveniji bo morala po propadu centralno vodenega kolektivističnega sistema organska struktura šele zrasti.

Menimo, da ne bi bilo po resnični zamisli kongresa, če bi premočna skupina v Republiki Sloveniji povzemala aktivnosti s področij javnih oblasti in organov, tako da bi nesmotrno posegala na že zasedena področja, zunaj geografskega območja pa preglasila s svojo dinamičnostjo in finančno močjo.

Ker gre za tako pomembno pobudo, kot je ta edinstveni slovenski forum, mislimo, da je zanjo treba kar najširšega konsenza v vseh vidikih; in ne štejemo za nujno, da se temeljne listine dokončno sprejmejo že na tem zasedanju. Tudi brez tega bo ta shod manifestacija skupne slovenske volje in bo vodstvena skupina, ki bo po njem pooblaščen, imela močnejšo legitimacijo kot sedanjí iniciativni odbor.

PREGLED DELOVANJA OBEH EMIGRACIJ

(Prof. Tine Vivod je podal podroben pregled dela predvojne in poveljne politične emigracije ter njunih organizacij. Zaradi pomanjkaja prostora ta odstavek izpuščamo. Odstavek se končuje:)

Prvi pionirji politične emigracije, ki so prišli z visoko slovensko kulturo in delom, so ostareli ali pomrli. Na njihovo mesto pa stopajo mlajši, že v Argentini rojeni.

Predvsem šole nam dajejo upanje, da bo slovenska skupina v Argentini še dolgo žive-la, posebno sedaj, ko je vzpostavljena vez med Slovenijo in nami.

Poveljna emigracija ima že svojo strukturo, poveljni pa je treba, da postavi svoje centralno predstavništvo. Obe skupini bosta potem sami našli možnosti za koordinacijo skupnega dela in nastopanja. Vsako drugačno poseganje v naše razmere bi vnašalo v naše življenje tuje elemente, ki ne bi pomagali naši aktivnosti.

ODPOR PROTI REVOLUCIJI NA SLOVENSKEM

Tradicionalna duhovna in politična gibanja na Slovenskem so doživljala vojaško okupacijo v drugi svetovni vojni kot sovražno dejanje in katastrofo. Širila so zaupanje v zahodne demokratične sile.

Odvračale so se od morebitnega zbliževanja z okupatorji, obenem pa tudi od nesmiselnega izvajanja represalij.

V ilegali so se organizirale narodne sile za trenutek, ko bi bilo treba uporabiti lastne moči. Komunistična stranka je poklicala v boj za narodno osvobodjenje mimo ilegalne begunske vlade. S terorističnimi dejanji pa je pred večinskim delom ljudstva izgubila vsako sled legitimnosti.

Vaške straže in domobranstvo je imel večji del slovenskega ljudstva za odpornika proti boljševiški revoluciji.

Domače varnostne sile so bile upravičene po naravno-pravnih načelih in tudi po mednarodnem vojnem pravu.

Vaške straže in domobranstvo nista imela nič skupnega z okupatorjevimi vojnimi cilji, zato jim ni dopustno očitati kolaboracionizem.

Te vrste sodelovanja z okupatorjem se ne sme ocenjevati niti ne za objektivno narodno izdajstvo. Neupoštevana je ta označitev tudi zato, ker ni mogoče, da bi večinski del naroda izdajal samega sebe.

Patriotični del naroda je sprejel boj za preprečevanje boljševiške revolucije in nastop totalitarnega sistema.

Zato se vaške straže in domobranstvo lahko imenujeta protirevolucijske, nacionalne ali patriotske sile. Drugačna pojmovanja so krivična. Zato gre vsem žrtvam, ki so v boju darovale svoje življenje ali bile po koncu sovražnosti v tisočih pomorjene, priznanje braniteljev naravnega reda in narodnih vrednot.

SLOVENSKO POLITIČNO ZDOMSTVO

Uradna domovina je po l.1945 nad razselje-

nimi ljudmi oglasila politično smrt.

Danes je to zdomstvo prisotno v središču slovenstva na vseslovenskem zborovanju. Slovenija mu je vedno bila duhovna domovina. Ta del slovenskega ljudstva v absolutnem merilu ni številen, po moralni ocenitvi pa mu je treba priznati pomembnost. Samo zdomci v tujini so mogli zase odločati, kaj jim bo v srečo in spominjati, kaj je v nesrečo domovini. Z zbiranjem pričevanj in materiala za zgodovinske vire pa so dovolj prispevali k pravičnejšemu ocenjevanju pretekle dobe.

Zdomstvo si je potem privzelo vlogo edino možne politične opozicije režimu v domovini. Zato so se v tujini poživila politična gibanja po tradiciji nekdanjih strank. Dejavnost Slovenskega narodnega odbora in strank ni mogla imeti znatne politične moči. Priznati pa jim je moralni pomen za ohranjanje slovenske zavesti. Bili so opora tudi tistim v domovini, ki jim je bilo dano, da so bili s to dejavnostjo sploh seznanjeni.

Politično zdomstvo je bilo izredno razgibano na izobraževalnem in kulturnem področju. Na nekaterih geografskih področjih je bila dejavnost tako obsežna, da je ustvarjala sliko skoraj popolne družbe in je z uveljavljanjem principov svobode in vzajemnosti oblikovala vzorec za prihodnjo veliko narodno državo.

Tako so bile te zdomske skupnosti svojim pripadnikom vreden nadomestek domovine.

Če se bodo ideje demokratičnega sožitja po krščanskem družbenem etosu doma uveljavljale, bodo zdomci političnega izvora spet imeli dom, s katerim bodo še tesneje živeli, čeprav imajo bivališče daleč v tujini.

STATUS SLOVENCEV V SVETU

Z državno osamosvojitvijo je pojem slovenstva dobil širši obseg in vstopil v novo kategorijo. Končno smo iz naroda postali nacija. Slovenstvo je ob davni duhovni vsebini zdaj tudi pravni pojem in svetovno politično dejstvo.

Odpiranje meja in tehnični univerzalizem bosta prispevala k tolerantnosti na obeh straneh meja. Zaupati je zdaj mogoče, da bo tako naglo premineval manjvrednostni občutek pred večinskim in matičnim osredjem.

Nova situacija Slovenije je tudi zdomcem in izseljencem dala nov družbeni status. Predvsem je treba, da jih domovina uradno sprejme s priznanjem državljanstva. Reše-

vati bo treba položaj potomcev in tistih, ki so se odrekli prejšnjemu državljanstvu. Zato bodo potrebni sporazumi s tistimi državami, ki so sprejemale ali sprejemajo slovenske vseljence v večjem številu.

Namen vsega tega je tudi, da bi mogli biti v tujini udeleženi pri državnoborskih in predsedniških volitvah in splošnih ljudskih glasovanjih na sedežih njihovih konzularnih predstavništev.

Težnji po določeni samolastnosti bi bilo precej zadovoljeno, če bi slovenske skupine po svetu izmed sebe predlagale predstavnike za posvetovalne organe pri zunanjih konzulatih ali pri resornem ministrstvu slovenske vlade.

Gre tudi za družbene pojave kot so množične organizacije, združenja s specialnimi nalogami, duhovna središča, akcijski odbori idejnih in političnih gibanj in krovne ustanove, ki predstavljajo zdomstvo na regionalni osnovi. Zato imajo notranjo legitimnost. Kot institucije naj bodo načelno priznane, ob priložnostnih pa naj bo to potrjeno z dvostranskimi sporazumi.

Slovensko izseljenstvo katerega koli izvora razume in upošteva omejitve, ki utesnjujejo slovensko državno oblast in sploh življenje domovine. Zato se ne ustavlja pri terjanju pomoči, h kateri je domovina moralno in legalno zavezana, ampak se predvsem poteguje za priznanje svoje pomembnosti in iz nje izvirajoče individualnosti, potem pa ponuja svoj prispevek skupni rasti.

SPRAVA

Za miren razvoj življenja v Sloveniji je v političnem pluralizmu odprta možnost sprave med ljudmi. Pravimo med ljudmi, ker med idejami ne more biti sprave in miru. Zato za nas ni pomirjenja z zmoto in sistemom, naravnani pa smo k pomirjenju med ljudmi.

Pričakujemo le, da z nami ravnaajo kot enakopravnimi državljani, ki v tujini spremljajo usodo Slovenije in jo po svojih močeh sooblikujejo.

Vemo, da vse škode ne bo mogoče nikdar popraviti. Vendar bo slovenska oblast morala v duhu stroge pravičnosti najti pravnih in gospodarskih sredstev, da odškoduje vse prizadete. Da se pokličejo na odgovor neposredni krivci revolucije in posameznih njenih zločinov. Uravnavanje slovenske usode je zdaj v rokah različnih miselnih

smeri in političnih grupacij. Vse označuje vsaj na zunaj iskanje novih poti za urejanje družbe in določanje mednarodnega položaja Slovenije. Prepričani smo, da bo pritegnitev politične emigracije učinkovala kot spravno dejanje tudi v osrednjem slovenskem prostoru.

Brez zunanje in notranje prizadevnosti ni trajnega miru. S prošnjami, da nam ne upadejo moči, se bomo obračali na božjo milost, ki nam jih do zdaj ni odrekala.

Daj Bog, da bi bilo tako zaradi zasluženja krvi, darovane za slovensko pravico, in tudi po zasluženju naše zveste službe.

O DUHOVNI PODOBI SLOVENSTVA

V zgodovinskem trenutku, ki ga doživljamo, smo Slovenci poklicani, da izoblikujemo ne samo institucije, temveč tudi duhovo obličje, ki bo našo identiteto dokončno izpopolnilo.

Biti Slovenec je danes nekaj novega za nas, a sokovi naših izročil se tudi danes pretakajo po našem organizmu in mu dajejo življenjsko moč.

V evropskem miselnem sestavu z vsemi raznolikostmi smo tudi mi zoreli ob vrednotah, ki so bile skupne, a katerimi smo tudi mi vtisnili svoj posebnostni pečat. Ta pečat se kaže v evropskem mozaiku, ki je postal oz. postaja šele z našo duhovno in politično navzočnostjo polnopraven in polnovreden subjekt.

Vrednote univerzalnega slovenstva, sklane z duhom slovenskega javnopravnega izročila, potrjene z izkušnjami slovenskega narodnega preporoda in zato v soglasju s čustvovanjem slovenskega človeka, so v samem jedru naše biti in samo v njih je iskati vzrok moči našega vzpona.

V kulturi, v najširšem in najglobljem pomenu besede, so stvari slovenskega kulturnega duha že davno dosegle raven, ki nas vzporeja z dovršenimi svetovnimi dosežki. Če stvaritve kdaj in ponekod niso prišle še bolj do izraza, je bilo zgolj zato, ker nam pomanjkanje zunanjepolitične navzočnosti in notranje samosvojosti ni nudilo potrebnega obeležja za dokončno izklesanje svojega obličja.

Danes te pomanjkljivosti iz preteklosti bledijo in stopamo zrelo na pot odgovornosti ter klešemo svoj nacionalni lik, ki se bo v doseženem in stopnjujočem se ozračju izoblikoval v dovršeno podobo.

Vse vrednote, ki so nam v teku težkih stoletij krepile duha, danes ponovno rešujemo

izza 45-letne uradne pozabe in jih oznanjamo kot edini porok prihodnosti. V njih Slovenci vidimo znamenje in vzrok našega tisočpetstoletnega obstoja, istočasno pa tudi jamstvo za pot, ki je pred nami.

Zato se pa tudi imamo za dediče in nadaljevalce vseh tistih, ki so za obrambo teh vrednot žrtvovali sami sebe. Njihov zgled nam kaže smer, njihova žrtev nam krepi moči in ustvarjalno voljo.

Posebno ob prelomnih dneh čutimo, kako globoko je v nas zakoreninjeno ime vseh tistih, ki so hoteli od slovenskega naroda odvrniti nesrečo in mu zagotoviti življenje v svobodi in duhovni prostosti. Tesno smo z njimi združeni v eno duhovno skupnost, v kateri je vez darovana žrtev in up na svetlejšo prihodnost.

Svobodna Slovenija, 1. 8. 1991

MARJAN LOBODA

Obletnica Hladnikovega doma, 28. 7. 1991

Vztrajajmo združeni v slovenstvu!

Slovenija je v zadnjem letu doživela zgodovinske spremembe, katerih še nekaj let nazaj ne bi pričakoval največji optimist. Najprej vsaj delno demokratične volitve (dejstvo, da je opozicija imela komaj tri mesece časa, da se je organizirala, pač ne govori o dobronamernosti in iskrenosti prejšnjih oblasti), na katerih je narod predstavnikom 40-letne komunistične diktature odrekel zaupanje. Slovenija je naredila prvi korak na dolgi in težki poti v demokracijo. Prost enostranske diktature je narod obudil stoletno željo po samostojnosti, suvereni slovenski državi. S plebiscitom o božiču lanskega leta se je velikanska večina Slovencev doma in tudi po svetu odločno izrekla za svobodno in samostojno slovensko državo. In 25. junija letos so izvoljeni predstavniki slovenskega naroda izpolnili mandat, ki so ga dobili ob plebiscitu, in pred vsem svetom slovesno izpovedali, da hoče biti Slovenija na svoji zemlji svoj gospodar. Tisočletno hrepenenje je postalo resničnost. Težko je v vsej razsežnosti prav doumeti tako važne dogodke, posebno ker se razvijajo s tako bliskovito naglico.

Ti zgodovinski dogodki so globoko odjeknili tudi med nami, slovenskimi političnimi emigranti v Argentini. Prevzelo nas je navdušenje in veselje, ki so ga živeli rojaki doma, vztrepetalni smo v skrbi in bolečini, ker je komaj pridobljena svoboda bila v nevarnosti.

Vsi ti dogodki so sprožili med nami vrsto podvigov in prijemov, ob katerih se kaže nekoliko zamisliti. Najprej je pred nami ugotovitev, da se pravzaprav naša situacija bistveno ni spremenila. Še vedno ostaja v veljavi večina glavnih nalog naše emigracije. Kot doslej se bo moral še naprej vsak od nas vsak dan odločati za slovenstvo, kot doslej bo tudi še naprej ostala naša dolžnost pričevanje resnice o naši borbi proti brezbožnemu komunizmu, o poštenosti in upravičenosti boja, v katerem je toliko naših dragih dalo življenje; kot doslej bomo še naprej z ljubeznijo in skrbjo spremljali razvoj dogodkov v domovini pod Triglavom in seznanjali z njimi ljudi, med katere nas je

poslala božja Previdnost; kot doslej bo še naprej ostala naša dolžnost, da se trudimo in delamo po svojih močeh za to, da bi v našem narodu prevladala krščanska načela ljubezni, svobode in pravičnosti. Nobene teh nalog nismo z zadnjimi spremembami v Sloveniji razrešeni, nasprotno, marsikaj bomo šele sedaj lahko v polni meri izvrševali. Uvedba demokracije in lastne države bi tega ali onega mogla zapeljati v napačen zaključek, da je sedaj našega dela konec. Pa temu ni tako! V novih razmerah bodo marsikateri sadovi našega dela šele sedaj lahko koristili Sloveniji.

Nas skozi 40 let ni združevalo sovraštvo do komunistične diktature v Sloveniji, ne; nas je združevala ljubezen do slovenstva, ki nam je od Stvarnika dana vrednota. Za to vrednoto smo se trdo trudili in se bomo morali še naprej, ne glede na razmere v Sloveniji. Naša skupnost v Argentini bo še naprej obstajala s potrebami, z vsemi veselimi in trpkimi pojavi. Tudi svobodna in samostojna Slovenija nas ne more odvezati od dolžnosti, da vrednoto slovenstva ohranjamo tu med nami in jo posredujemo novim rodovom. Slovenija v svetu ne bo izginila in bo živela naprej, kajti: „kjer rod je moj, kjer sin je tvoj, tam si, Slovenija“. Celó eminentno politične naloge za našo emigracijo še vedno ostajajo. Tudi z doseženo svobodo in samostojnostjo v Sloveniji še ni zablestela v pravi luči resnica o naši preteklosti. Laž, ki jo je skozi 40 let načrtno širil komunistični režim, je pustila v najboljšem primeru še polno meglene nejasnosti. Naše pričevanje je danes tako ali bolj potrebno kot včeraj.

Vse te in še mnoge druge naloge pa bomo mogli uspešno opravljati le trdno med seboj povezani, organizirani. Kot smo se skozi vsa ta leta emigracije, čeprav osovraženi in ignorirani od uradne domovine, ohranili v trdni povezanosti okrog vrednot slovenstva in krščanstva, se bomo morali tudi v bodoče prav tako, če bomo hoteli reševati sebe, koristiti družbi, med katero živimo in izpolnjevati svoje dolžnosti do Slovenije. Upamo in pričakujemo, da nam bo svobodna in samostojna slovenska država pri tem pomagala, a odločitev za življenje v slovenskem narodnem občestvu bo morala v vsakem primeru priti iz vsakega od nas. Vsak od nas se bo moral še naprej odločati ali bo čutil,

govoril in bral slovensko, ali pošiljal svoje otroke v slovensko šolo, ali bo član slovenske organizirane skupnosti, ali bo prevzel odgovorna mesta v naših domovih in organizacijah, ali bo sodeloval pri naših prireditvah in jih obiskoval, z eno besedo, bo ostal živ ud organizirane slovenske skupnosti.

Čeprav je res, da se končno vsak sam od sebe osebno odloči za slovenstvo, pa iz izkustva vemo, da se v razmerah, v kakršnih živimo izseljenci, mnogo lažje ohranimo slovensko narodno zavedni, če smo med seboj povezani, organizirani. Škof Rožman, ki je sam begunec dobro poznal položaj zdomcev, je ob svojem prvem obisku rojakov v Argentini 16. oktobra 1949 jasno opisal našo situacijo in pokazal na pravilno obnašanje v njej, ko je dejal: „Smo kakor v deroči reki. Kam nas bo zanesla, kje naplavila? Ali kako bomo prišli iz nje živi in zdravi, ali pa popolnoma utonili? Držite glavo nad vodo! Ne dajte, da bi vas voda odnesla! To je glavno! Da se obdržite, to je najglavnejše! Ne ločimo se, ne bodimo sami! Povežimo se med seboj!“ In še je dodal: „To vas prosim in želim: povežite se med seboj! Držite enotnost in edinstvo, v kateri smo močni in lahko kaj dosežemo. Če smo med seboj edini in če gremo za istim ciljem, če ni nobenega razdora med nami, potem bomo kljub temu, da nas je tukaj malo, dosegli, da se bo naš glas daleč slišal.“

To modro nadpastirjevo naročilo so prav razumeli vsi tisti Slovenci in Slovenke, ki so pred več kot 40 leti postavili temelje naši organizirani skupnosti. Le sam Bog ve, koliko ur časa, odtrganega od potrebnega počitka, koliko žrtev in premagovanj je bilo potrebno, da so zrasle naše šole, naši krajevni domovi, naše organizacije in ustanove, z eno besedo to kar imenujemo organizirana slovenska skupnost v Argentini. Kljub pomanjkljivostim, kljub težavam mora vsak pošten človek priznati, da bi se brez te organizirane skupnosti Slovenci v Argentini ne obdržali v takem obsegu, da danes obiskovalci iz Slovenije in od drugod govore o „argentinskem slovenskem čudežu“. Pa to ni čudež, tu je na začetku jasna beseda škofa-voditelja, tu je življenjska sila ljudi, ki so hoteli ostati zvesti svojemu rodu, ker so vedeli, da je prav tako in so vedeli, kaj je njihova dolžnost in se tej niso izmikali. In to skupnost, blagoslovljeno z nešteti od-

povedmi in žrtvami, moramo ohraniti tudi sedaj, ne glede na razmere v naši matični domovini. Ohraniti jo moramo zavoljo nas in zavoljo Slovenije.

Ne zakrivajmo si oči pred dejstvi, da nekaterim krogom v Sloveniji in po svetu obstoj naše organizirane skupnosti ni po volji. Že smo doživljali in še jih bomo razne poizkuse, kako našo organizirano skupnost ignorirati, omalovaževati. Ko se išče stikov s posamezniki, ko se pobujajo razne akcije mimo organizirane skupnosti, to vse lahko pomeni več ali manj prikrito razbijanje naše organizirane skupnosti in temu se bomo z vsemi silami uprli, ne glede na to, od kod ti napadi prihajajo. Nas nima nihče pravice odpisati in mi nočemo biti drobiž za plačevanje skritih računov nikomur. Hočemo ostati subjekt v sklopu slovenske narodne skupnosti, v katero po vsej pravici spadamo, ne pa nepomemben objekt manipulacije.

Na mestu je torej danes poudariti, da je naša prva in glavna dolžnost, da se ohranimo kot slovenska skupnost v Argentini, ki bo povezana z matično domovino omogočala plodno pretakanje narodnega življenja v obe smeri. Kot je dejal škof Rožman: „Če smo med seboj edini in če gremo za istim ciljem... bomo dosegli, da se bo naš glas daleč slišal.“ In Slovenija bo še dolgo, dolgo potrebovala slišati tudi naš glas, ki bo morda včasih tudi oster, a vedno dobronameren in porojen iz ljubezni in želje po pravici, za katero je toliko naših bratov umrlo mučeniške smrti in je toliko naših dobrih ljudi legalo v grob daleč od ljubljene rodne zemlje.

Zastavimo vse svoje sile, da bomo našo skupnost oblikovali kot družbo svobodnih in v bratski ljubezni povezanih ljudi, ki bodo zavestno spremljali in gojili vrednote slovenstva in krščanstva. To bo v časno in večno srečo nas in naših potomcev, v blagor deželi, v kateri živimo in Sloveniji v čast in ponos.

Ko sodoživljamo važne in odločilne trenutke v življenju naroda, iz katerega izhajamo, strnimo svoje vrste ob naši slovenski zastavi, ki predstavlja vrednote slovenstva in vztrajajmo združeni ob njej!

Svobodna Slovenija, 8. 8. 1991

AVGUŠTIN VIVOD

*Iz govora v Mendози na proslavi
42. obletnice Društva, 11. 8. 1991*

Živimo v času, v katerem je božja Previdnost vsakemu izmed nas naklonila, da smo morda v objemu pradedov, dedov in staršev istočasno doživeli tragedijo slovenskega naroda, proslavo osamosvojitve, nastanek SSK in agresijo ter trden in močan odpor slovenskega naroda, kar so Slovenci dokazali danes na mednarodni ravni pred celim svetom.

Od leta 1948, ko se je ustanovilo Društvo Slovencev in ko ste prišli prvi s svojimi družinami sem in potem drugi, ne bi bilo iskreno, če se ne bi (in to bomo storili, ko pride) predsednik vlade dr. Lojze Peterle in škof Pirih) zahvalili argentinskemu narodu in vladi, da je bila Argentina edina dežela, ki je po drugi svetovni vojni sprejela brezpogojno stare in mlade, zdrave in bolne, cele družine. Takoj so Slovenci začeli delovati: tečaji, zbori, izdajali so knjige, slovenski večeri, radijsko oddajo smo imeli že leta 1969, tečaji, osnovnošolski in srednješolski, visokošolski in potem smo dobili slovensko podružnico papeške univerze v Buenos Airesu skupaj z Ukrajinci.

Zedinjena Slovenija je potem res postala skupna centralna organizacija za 12 slovenskih osnovnih šol, z več kot 500 otroki, v šolah poučuje 92 učiteljev, od katerih je 26 rojenih v Sloveniji in 66 rojenih že v Argentini, tečaj za špansko govoreče otroke in vse to brez podpore uradne Slovenije brezplačno do sedaj.

V tej zgodovinski dobi, ko se odloča bodočnost slovenskega naroda, izražam željo, da se še bolj povežemo; željo, da naredimo skupni krog, da naredimo iz te nove slovenske province v Argentini kraj, kjer bodo lahko naši otroci ponosno živeli in začeli pot tiste bikulture, kjer bo slovenski in argentinski živelj ponosno pel slovensko pesem, pisal slovensko črko, govoril slovensko besedo. Mi smo del Slovenije in se čutimo povezane z zamejstvom in z domovino. Današnji čas obuja pluralizem, kar pomeni, da smo vsi odgovorni za vse slovenstvo. Nihče ni tukaj izvzet, pa naj ima sto let in in naj

čuti še tako, da je že izvršil svoje delo. Nihče še ni dovršil svojega dela. Vsi se potrebuje, vsi moramo pomagati. Babica, ko pripoveduje povesti doma: otrok, ko spremlja dedka morda k nedeljski maši ali pa mu bere slovensko, ker mu oči pešajo. Vsak izmed nas lahko nekaj naredi. Poiščite tiste Slovence, ki ne pridejo. Poiščite tisto mladino, ki danes morda ni prišla sem. Ponudite ji pomoč, brezpogojno. Na ta način bomo res lahko rekli, da na odprti dlani nosimo slovensko srce.

Na plebiscitu smo pokazali, da hočemo biti v svoji domovini. Smo bili tudi zato ali prav zato, ker smo bili kristjani, Kristusovi učenci. Nismo imeli mnogo. Nismo imeli cesarjev, kraljev, slavnih plemičev, svoje slovenske oblasti, toda živeli smo pošteno, vztrajno, pogumno. To pa ni vse. Živeli smo vrednote in s temi vrednotami oblikovali svojo skupnost, ki je vedno bolj postajala zavestna slovenska narodna skupnost, in zaznali smo, da je tudi ta slovenska narodna skupnost vrednota. Nekateri so hudi, kadar govorimo, da nismo imeli svojih cesarjev, kraljev, češ, da smo vse to imeli, vse do slavnih prednikov Venetov in podobno. Ti mislijo, da je imeti vse, da je imeti odrešujoča beseda. Pa se motijo. Ali ni prav ta veličina čudež slovenskega naroda, da smo malo imeli, veliko pa bili. To se pravi, bili smo močni, bili pogumni, bili modri, hoteli smo prav živeti in vedeli smo, kaj je prav. Zato smo ostali, zaradi kvalitete, ne zaradi kvantitete. Zato tudi za vas tukaj in danes ni važna kvantiteta, važna je kvaliteta. Biti moramo. In to je tudi sporočilo danes. Hočemo še naprej biti. Biti močni, pogumni biti. Biti je več kot živeti. Človeka vrednotimo po tem, kar je, ne pa po tem, kar ima.

Kar velja za posameznika, to velja tudi za narode. Čeprav jih tako pogosto merimo le po moči, po bogastvu njihovih držav. Države se tako pogosto postavljajo za gospodarje nad narodi, toda če so narodi močni, je močna država. Če so narodi slabi, država propade, a če so narodi močni, lahko propade država, lahko propade vlada, ne pa narod. Biti suveren je več kot imeti suverenost. Biti močan je več kot imeti moč. Biti kristjan je več kot imeti resnico. Človek, ki se postavlja za gospodarja nad resnico, je končno odstranjen, ker je ne more obvladati in ker jo hoče,

postane njegovo merilo moč, moč nad drugimi, sam pa postane šibak, se sesipa, kot se je sesula moč oblasti, ki jo počasi a vztrajno ukinjamo. To se je zgodilo Sloveniji. Za nami je tudi plebiscit, praznik slovenske zgodovine. Vi ste bili del plebiscita. Vsak izmed vas je volil, je rekel hočem, da smo potem doživeli 25. in 26. junij.

Slovenski narod je tudi v blodnjah zadnjih let zamotal svojo zgodovino, zavrzel svoje preroke, ki so mu kazali pot in so mu jo ustvarjali. Porinil je v geto svojo Cerkev, ki ga je formirala, porinil v geto tudi Trubarja in častil Prešerna le z ustnicami. Plebiscit je centralni dogodek slovenske zgodovine. Postavlja nas tako pred odgovorne in zahtevne naloge. Nas kristjane še posebej. Treba ga je sprejeti in živeti. Kako? S tem, da hočemo biti Kristusovi učenci, njegovi sopotniki skozi zgodovino in to ne moremo biti drugače kot Slovenci. Kristus je stopil v zgodovino, v polnost časov. To je bilo določeno za časa cesarja Avgusta. Stopil je v določeni narod kot utelešeni Davidov sin, dedič in dopolnitelj judovskih prerokov, zavezan njihovi postavi. Sprejel je svojo zgodovino in preroke, ničesar ni zavrzel in vendar naredil vse novo. „Prišel sem dopolniti postavo, ne razvezati.“ To velja tudi za vsakega izmed nas. Tudi mi Slovenci smo sedaj postavljeni v zgodovino, v polnosti časov, na koncu drugega tisočletja, govorimo že o tretjem. Tudi mi moramo sprejeti svojo zgodovino, Pregljevega Plebanusa in njegove kmečke upornike, Finžgarjeve neuklonljive očete, Cankarjeve trpeče matere in vse velike odločitve slovenskih genijev in vendar vse narediti novo, čisto novo za današnji čas. Tukaj smo, da svojo domovino nadaljujemo, da jo dopolnujemo, ne da jo zanikamo. Po plebiscitu smo se odločili, da hočemo biti, biti suvereni, da hočemo stopiti v Evropo, kot smo tolikokrat ponavljali v zgodovini. Prav zato, ker nam niso puščali biti, smo se uprli. Ne zato, ker bi nas ekonomsko izkoriščali, ampak ker nas niso pustili biti. Spomnimo se skupinskih jezikovnih jeder, ko so želeli ukiniti slovenski jezik.

Biti pa končno seveda vedno pomeni odločiti se za vrednote, za napor, za delo. Zato je tako globok človeški klic „ora et labora“, moli in delaj, ki ga je pred kratkim vrgel v govoru prvi demokrati minister

za kulturo Capuder. Ora et labora, poziv, ki lahko vznemiri samo barbara, pa je to klic, ki je oblikoval v resnici Evropo, ki je oblikoval vse Slovence. Prav zato, ker smo mu tako kvalitetno sledili, smo postali njen enakopraven del in zato sedaj po pravici zahtevamo svojo državo. Je pa to prav tisto vodilo, zaradi katerega smo v Evropo prišli in v njej ostali tudi v času barbarstva. Začenjamo novo romanje, da se poklonimo Odrešeniku in mu kot dar prinesemo svoje delo, svoje napore, svojo poštenost, kar vse bo tudi naša molitev za našo obnovo in slovensko prihodnost.

Kar smo doživeli te dni, pa nam pred obraz in kruto postavlja vprašanje: In kako naprej? Prej smo rekli, da je treba moliti in da je treba delati. A delati je treba organizirano in moliti je treba iskreno. Nova generacija stopa na nove položaje. Nova generacija, hvaležna starejšim, nujno mora stati na ramah starejše generacije. Če danes vidimo dalje, bi lahko rekli, da je zato, ker stojimo na vaših ramah, dragi dedje, drage babice, dragi očetje. Naj bo doprinos v skladu današnjega dne, da bo morda manj bonbonov in manj televizije in morda več govora in časa, da se lahko pogovarjam s teboj, moj sin! Slovenija danes, Slovenija jutri ni nekaj abstraktnega. Slovenija si ti, Slovenija sem jaz. Slovenija je tih razgovor med možem in ženo, med materjo in otrokom. Mladina ima edinstveno priliko, da se uči ob mlajših starših, ob mlajših dedkih, ob mlajših babicah, kajti nihče ni star, če v srcu ostane mlad. Pesnik pravi: biti mlad je biti mlad v srcu. Leta se kronološko štejejo, mi pa potrebujemo vsake izkušnje, vsak zaklad, zadnji dihljaj vsakega izmed nas. Nihče ne sme zapreti slovenska vrata za seboj. Zapreti srce. Ne! Sedaj pa ima dovolj denarja ali imetja. Ne! Slovenija danes, Slovenija jutri je gospodarstvenik, je profesionalni izobraženec, je delavec, je mati, je sin. Kot je rekel na kongresu Vladimir Pregelj: „Ne pričakujte, da bo Slovenija za vas naredila kaj ali pa ne sprašujte, kaj lahko Slovenija naredi zame. Vprašajte se, kot je rekel John Fitzgerald Kennedy: „Kaj jaz lahko naredim za Slovenijo?“

Vse naše manifestacije na Majskem trgu, vaše manifestacije in vse, kar se je naredilo po celi Argentini, kar se je naredilo po ce-

lem svetu, pokaže kaj smo lahko naredili. Nekdo mi je rekel, da smo Slovenski dosegli to, da imajo brooklynske miši na repu prilepljeno slovensko zastavico.

Želimo, da se odpirajo vrata večjega medsebojnega povezovanja z Buenos Airesom, Miramarom, kjerkoli živi Slovenec. Kjerkoli sin je Tvoj, tam si Slovenija. To niso samo besede. Pred tednom me je 92-letna gospa, ki je poslušala, ko sem govoril po radiu, takole nagovorila: „Poglejte, prišla sem vam povedat, da nisem pozabila, da sem Slovenka, nisem pozabila na svoj materni jezik, čeprav ga več ne govorim dobro. Sedaj, ko sem slišala, da imamo Slovenci spet možnost, je v meni nekaj zagorelo. Povejte, da nisem pozabila, da sem Slovenka.“

Svobodna Slovenija, 12. 9. 1991

DR. ANDREJ FINK

*Sprijaznimo se z drugačnim svetom,
Slovenec, 20. 9. 1991*

Slovenci smo v preteklem letu, predvsem v preteklih mesecih, naredili korake takega pomena, da se jih še docela ne zavedamo. Razumsko sicer to spoznavamo, vendar nam še ni prišlo v kri, ki bi vsemu organizmu posredovala kvalitetno drugačne občutke in tudi drugačna gledanja na nas same. V nekaj dneh smo zamenjali državne znake, proglasili in proslavili samostojnost, jo uspešno branili in dejansko že dosegli delno priznanje Evrope, ki nas je na Brionih vzela pod svoj dežnik.

Dejstvo, da smo sneli z droga sramotilni madež rdeče zvezde, ki je s tem dejanjem neslavno izginil s slovenskega javnega življenja in odšel tja, kamor spada, ter ga zamenjali s čistimi slovenskimi barvami, in da smo samo nekaj ur zatem bili napadeni prav od tiste rdeče zvezde, ki je blestela na čeladah agresorske okupacijske vojske, danes jasni pogled najbolj kratkovidnemu. To dejstvo pa osvetljuje ne samo našo prihodnost, temveč meče luč tudi na našo preteklost.

Preveč smo namreč slišali v zadnjem času mnenj, ki postavljajo tezo, da nas krila petinštiridesetletne preteklosti lahko ponesejo v svetlo pluralistično prihodnost in da med eno in drugo ni diskontinuitete. Dogodki pa sami kažejo smer razvoja in obenem dajejo razlago za nazaj, ki pa seveda nima nič opraviti z omenjeno tezo. Ti dogodki, milo rečeno, vsaj neprijetno dregajo v nos vse tiste, ki na kakršenkoli način še hočejo vztrajati na pozicijah uradne preteklosti zadnjih petinštiridesetih let. Čeprav še tako iz trte vijejo vse mogoče interpretacije in jim hočejo dati neke vrste intelektualni prizvok, dejstva sama v Sloveniji, v ostankih Jugoslavije in zadnje čase celo v Sovjetski zvezi (že bivši) dovolj zgovorno kažejo na naravni tok življenja, ki iz sebe izloča vse tiste nezdrave elemente, ki še zastrupljajo njihov vsakdan.

Bivša Sovjetska zveza in razplet dogodkov v njej povedo, da je tudi tam, v sami matici konec rdečega fašizma. Strmoglavile so ga ljudske mase, tiste, ki naj bi baje od njega

največ dobile. Mnogi so na romunski način izrezali srp in kladivo, v naslednji fazi pa je sploh izginila rdeča zastava in sedaj na slikah oz. video-poročilih vidimo samo zastave narodnosti. Komunistična partija pa se ni „prenovila“, tudi ni zamenjala svoje barve za modro in rumeno, temveč so jo kratkomalo razpustili oz. prepovedali.

Mi v Sloveniji se pa še vedno sprenevedamo in gledamo drugam, kot da se vse to nas ne tiče. Pod pretvezo ohranjanja vrednot borbe proti fašizmu ohranjamo znake, imena, motive in gesla rdečega fašizma in s tem kažemo na svojo kratkovidnost in anahronizem. Če se Slovenci v tem zgodovinskem trenutku in ob tem enkratnem urejanju v svetu ne bomo osvobodili miselne kategorije iz neposredne preteklosti, bomo s tem pokazali, da se nismo ničesar naučili in da sploh ne znamo stopiti v korak današnjega sveta. Ostali bomo na nivoju Castrove Kube ali rdeče Kitajske, tiste, ki je na trgu Tiananmen s strojnicami preprečila poskus različnega mišljenja in pluralnosti. Tako kot je z univerze v Ljubljani že izginil Edvard Kardelj, tako mora izginiti „Titova cesta“, „Kardeljeva“ ploščad, razni spomeniki sredi Ljubljane itn. Slišimo in vidimo, kako v bivši Sovjetski zvezi pometajo z Leninovimi kipi in jih z neusmiljeno ihto mečejo v ropotarnico zgodovine. Slovenci pa podobno ropotarnico, prav tako polno stare šare, še vedno povzdigujemo v naše nacionalno nebo in ostajamo zunaj današnjega časa.

Težka preteklost zadnjih desetletij se je tako zarisala v nas, da kar ne moremo iz svoje kože. Tako mnogi ostro ocenjujejo komunizem in njegovo tiranijo, v isti sapi pa pravijo npr. „naša preteklost je častna in čista“. „Naša“? Čigava? Tistih, ki so v prejšnjem sistemu vladali, ali tistih, ki so bili vladani? Mnogi še vedno menijo, da je t.i. NOB pod monopolnim vodstvom Komunistične partije bil nekaj pozitivnega, partija sama in njena ideologija pa nekaj zavrženega. Ali je mogoče oboje ločevati? Mar ni petinštirideset letna partijska ekskluzivnost posledica tistega, kar je med stalinistično revolucijo in pa njej dosegla in počela? Agresija jugoslovanske „ljudske“ armade proti Sloveniji ob osamosvojitvi je večini Slovencev odprla oči, toda še vedno ne toliko, da bi videlo, da JLA ni postala okupacij-

ska šele ob sedanjem napadu, ampak daje bila okupacijska že vse od maja 1945 sem. Mnogi še danes tega zaključka ne naredijo, verjetno zato ne, ker je prejšnji sistem, čeprav brutalen, predstavljal neke vrsto lupino, pod katero so se, paradokсно, čutili vame. Sedaj pa zgoraj omenjenih zaključkov ne zmorejo, čeprav jih imajo na dlani.

Kočljiv je ta naš slovenski trenutek. Da bi vsa ta naša petinštirideset letna preteklost, v kateri je več ali manj tudi moje življenje, življenje povprečnega Slovenca, da bi vsa ta preteklost bila res tako močno prizadeta?... Ne, to bi pomenilo vendar negacijo samega sebe, ki sem v tej preteklosti totalno ali delno živel. Kar ne da se mi, da bi obsojal, kot da ne bi hotel, da mi popolnoma razvežejo oči. Morda tega niti prenesel ne bi. Premočan je ta šok!

In vendar, kar sprijaznimo se! V drugačnem svetu živimo, kot pa je bil včerajšnji! Sprijaznijo naj se s tem tisti, ki so izgubili ne samo položaje, temveč celo smisel življenja ob padcu fašizma rdeče zvezde. Sprijaznimo se pa s tem vsi tisti, ki nikoli nismo malikovali te miselne, politične in dejanske spake in si to sedaj tudi upajmo povedati. Sedaj živimo v drugačnem svetu in moramo ravnati in govoriti njemu primerno. Če bi tega ne storili, sami sebe ne bi bili vredni, o prihodnosti pa sploh ne bi smeli govoriti.

Svobodna Slovenija, 3. 10. 1991

TINE DEBELJAK ML.

Govor na Slovenskem dnevu, 7. 4. 1991

BOG ŽIVI VSE SLOVENCE!

S tem geslom pričenjamo današnjo slavnost, današnji Slovenski dan v Argentini. To je dan, ki nas povezuje kot Slovence, kot neko enotno skupnost tukaj na ameriški obali Atlantika, pa tudi potrjuje našo duhovno povezanost s Slovenijo pod Triglavom. Slovenci smo; to je tisto, kar nam daje pečat, ki nas loči od drugih.

Slovenci smo, čeprav imamo različna državljanstva, argentinsko, jugoslovansko, ali pa sploh nobenega. Legalno državljanstvo je eno, notranja zavest pripadnosti je drugo. Morda mlajši že deloma čutijo, da pripadajo tukajšnji deželi, tukajšnjemu narodu. A vseeno se vedno tudi čutijo del Slovenije, ki se kot skrben plašč širi čez ves svet in materinsko pokriva svoje otroke in vnuke, kjerkoli bivajo.

Bog živi vse Slovence!

Pri tem se lahko vprašamo, kaj smo torej Slovenci, kje je srčika naše bitnosti, naše povezanosti?

Najprej je to gotovo v nas samih, globoko v našem srcu. Lahko trdim, da je bil materni jezik vseh, ki smo danes tukaj, slovenščina. Prve besede, ki smo se jih priučili od matere, so bile slovenske, prvi pojmi so bili izraženi v slovenščini. Otroške molitve, prva beseda, pravljice, ki so nam jih pripovedovali, vse to nam je odprlo svojo zakladnico v posebnem jeziku, ki nam je vtisnil v dušo svoje posebnosti, svojo izrazno moč, svoj poseben način izražanja in celo mišljenja. Vsak jezik ima svoje posebnosti, svoj način podajanja, ki ga drugi nima. Vemo, da ima na primer neki semitski jezik nad 10 izrazov za razne vrste kamel — zanje je to važna žival — nima pa splošne oznake zanjo.

Slovenci smo ponosni na dvojino, a neki indijanski jeziki imajo ednino, dvojino, trojino, četvernino in množino! Kar španščina s pridevniki — in to bogatimi in preciznimi — slovenščina opravi z glagoli in njih predponami. Sami vemo, da se vrsta fraz ne da

dobesedno prevesti v drug jezik, kajti vsak ima svoj sistem in svojo lastno bogastvo.

Tako nam tudi deloma pogojujejo naš notranji svet oziroma njegovo izražanje. Vsa besedna umetnost, ki nas plemeniti, vsa kultura, je osnovana na posebni, samo slovenski podlagi. Ostane naš značaj, ki je sicer osnovno osebna značilnost, a je vseeno nekako skupen tudi drugim. Saj govorimo o slovenski melanholičnosti, liričnosti, delavnosti, da naštejemo samo pozitivne vrednote.

Tudi naše védenje je pogojeno z narodnostjo: bolje poznam svoje rojake in njih probleme ter preteklost kot oddaljene ljudi; temu primerno tudi bolj čutim s tem, kar bolj poznam; to tudi bolj ljubim!

In da ne govorim o navadah, obredih, ki so se nam v rani mladosti vtisnili v oči in nas spremljajo iz leta v leto, od mladosti v pozna leta življenja. Mnogo je malenkosti, ki same na sebi niso važne niti pomembne, ki jih lahko spremenimo, a vse skupaj nas vežejo na nek določen način življenja, da se med njimi počutimo doma; če pa jih nimamo ob sebi, smo na tujem svetu. Način pozdrava, obnašanje v družbi, vse to je del nas samih in del naše narodne povezanosti z drugimi. Kakor nosimo s ponosom svoje osebno ime, svoje družinsko, s ponosom govorimo tudi svoj slovenski jezik, simbol narodne pripadnosti.

Pri tem naravno zadenemo ob bližnje, ki so z nami v podobnem odnosu: najprej na naše družine. Slovenci ne postanemo to kar čez noč, ali ko preberemo nekaj knjig, ali se zavestno odločimo za to. Slovenstvo — to naše notranje razpoloženje — vpijamo v družini, ko nadaljujemo preko staršev njihovo in svoje življenje. To ni mišljeno samo v biološkem, fizičnem smislu, ampak tudi v duhovnem, duševnem, notranjem nadaljevanju duhovnosti naših staršev. Vsi poznamo instinkt, enega najglobljih v človeški psihi — ohranjanje vrste. Pa to velja tudi za ohranjanje duhovnega bogastva. Človek ni samo telo — je tudi duša. In v to dušo nam družina vlije svoje zaklade, da jih sprejmemo in na njihovi podlagi rastemo naprej. Če nimamo podlage, naj zidamo svojo duhovnost na pesek?

V družini se pokaže najprej slovenska zavest; v vzgoji, v načinu domačega življenja,

v pogovornem jeziku, skratka, kakor se človekova socialna stran kaže najprej v družini, tako tudi narodna pripadnost. Zato toliko poudarka na družinskem slovenskem življenju. Tu se prične in — lahko žal tudi konča — slovenska narodna zavest.

Toda valovi slovenstva se širijo dalje — iz osebne notranjosti preko družinske povezanosti v bližnji in daljni svet; čimbolje se zasidramo v osebnost, tem izraziteje se kažejo izven nje.

Saj poznamo vsi te stopinje, ki jih človek kot oseba in kot Slovenec odtiskuje v pot: šola in družba, okolje, okrajna in cerkvena skupnost, organizacije, delo, javno delo... in še in še bi lahko našteval. Ponekod — npr. v šolah — se naša slovenska zavest bolj utrdi, razumsko utemelji in razširi. Pozneje dobimo sebi primerno družbo — tudi narodnostno blizu — v slovenskem okolju, okrajnih domovih. Svoje kulturno in narodnostno poslanstvo lahko izpopolnujemo — in s tem izpopolnujemo tudi sami sebe — v raznih organizacijah, najsi bodo to pevski zbori ali upravni odbori.

V tem življenju sredi slovenske zavzetosti si ustvarimo tudi bodočo družino, in tako podaljšamo biološko in duhovno življenje v novem rodu.

Vsi, ki živimo v naši skupnosti, slovenskem čudežu v Argentini, se zavestno prištevamo temu posebnemu delu človeštva, ki se imenuje Slovenci. A ta naša skupnost ni središče naroda, je le del in še to del, ki je geografsko izredno oddaljen od centra, tiste točke, kjer se je v zgodovini slovenski narod pričel oblikovati in od danes živel. Dolga desetletja smo bili odrezani od osrednje Slovenije, vsaj fizično, duhovno nismo bili nikoli odtujeni. Čakali smo dneva, kdaj se nam bodo odprla okna — in vrata v domovino — bodisi našo bodisi naših staršev; dolgo smo čakali, zdaj se nam hrepenenje izpolnjuje. Spet se tkejo niti povezanosti med nami ob Srebrni reki in Slovenci ob Savi; spet si podajamo roke, spet postajamo dejansko eno, čeprav to ni lahko, ne tako hitro, kot bi si želeli.

Bog živi vse Slovence!

Naj bo sedaj poudarek na besedi vse. Tu je

naša misel premostila oceansko razdaljo in stopila v Slovenijo — v osrednjo Slovenijo. Pred letom dni je začela svojo pot iz senc zatrtosti in zadržanosti. Pojem slovenstva, ki je pred tem skoraj umiral, ali je bil vzet kot nekaj avtomatičnega — in zato nevažnega in nezavednega, se je v zadnjih mesecih razplamtel v širno grmado jasne zavzetosti, kaj slovenstvo pomeni in kaj mu zato pripada.

Ko je enkrat slovenstvo prešlo majhne družbene oblike kot so družina, sosedsvo ali krajine; ko se je po stoletjih zavedlo svoje širine, vrednosti in moči, je slovenstvo prišlo do mesta, kjer se hoče zaključeno v celoto in enoto uveljaviti v svoji državi.

Iz pojma domovine, družine in lirike je s slovenstvom stopilo na pot moči, epike in volje: pokazati hoče, da je narod zmožen ne samo skupaj čutiti ampak tudi živeti skupaj, in to živeti kakor sam hoče, želi ali zmore. Iz pojma domovine je zrasel pojem slovenske države. In v to državo so vključeni vsi Slovenci, ki živijo v geografsko zaokroženi osrednji Sloveniji, obenem pa tudi čutijo dolžnost odgovornosti do drugih Slovencev, ki jih je splet zgodovine postavil izven teh meja; najsi bo ob meje ali pa kot nas pognal po svetu, čez ocean.

Pa tudi v to novo Slovenijo spadajo potomci Slovencev, ki so še ohranili slovensko narodno zavest, ki se še čutijo del slovenskega naroda, katerih rojstna domovina je kjerkoli, a duhovna pa v tistem koščku zemlje in duhovne posebnosti.

To novo Slovenijo, ki se sedaj počasi pripravlja, gradimo vsi, nekateri bolj intenzivno, drugi manj. V njej je prostora za različno misleče, idejno se razhajajoče, da le spoštujemo drug drugega in slovensko zavest. V njej je prostora tudi za nas in za našo skupnost, v njej je prostora tudi za posamezne Slovence, ki osamljeni živijo brez stika s sorodniki. V njej mora biti prostora za čisto vino zgodovine in prost pretok misli, za svobodne obiske in vračanje domov. Pa tudi pri nas tu mora biti razumevanje za Slovence drugačnega prepričanja, s katerimi moramo so-živeti in so-delovati v mejah demokracije, da tako vsi skupaj postavimo slovenski narod iz folklorne in kulturne enovitosti v

célostno politično samostojno telo.

Seveda pa se moramo zavedati, da pot ni lahka, in da pred nami ne stoji samo en problem. Kot vse kaže, je slovenska država več ali manj izvedljivo napeljana in zavest o njej med rojaki neustavljiva. Drugo pa je, kakšne ideje bodo vnesene v to — upajmo da kmalu utelešeno slovensko državo. Tu je tudi naša dolžnost, da če želimo uveljaviti svoje ideje, za te tudi delujemo. Naše ideje niso nove, od začetka našega begunstva in še pred revolucijo jih vztrajno ponavljamo: slovenstvo, demokracija, svoboda, krščansko obeležje v javnosti, razčiščenje zgodovine in pravičnost.

Da to dosežemo, moramo sodelovati z vsemi Slovenci, ki imajo nam podobne misli, navezovati moramo stike s prijateljsko mislečimi doma — to tudi zato, da se naša slovenska zavest tukaj ohrani oziroma podžge — pojdimo v Slovenijo, na obisk ali za stalno, da tam spoznamo iz prvega vira položaj in osebno sodelujemo v novih časih.

V revoluciji je bil čas borbe, čas upora partiji, ki se je danes pokazal pravilen.

V begunstvu je bil čas odpora, čas vztrajanja, ki se je tudi izkazal danes kot pravilen.

Kaj pa danes? Danes je čas graditve, ko moramo tiste ideje, zaradi katerih smo nekoč žrtvovali kri in pozneje pri njih vztrajali proti vsemu upanju, danes moramo te ideje poskušati uvesti demokratično v javno življenje slovenskega naroda, kulture in države. Skupaj z vsemi, ki dobro v srcu mislijo.

In tako bodo valovi slovenstva zapljuskali z obal Južnega Atlantika čez vso Slovenijo, tisto Slovenijo v svetu, ki ni geografsko utesnjena ali politično zakoličena, ampak je odprta čez vse meje, odprta tako zemljepisno kakor duhovno, ki daje telesni in duševni kruh svojim otrokom, raztresenim preko vseh poldnevnikov. Valovi slovenske misli bodo tako prešli okoli ekvatorja in se vrnili spet vase. Ob svojem prehodu pa bodo obogatili vse Slovence in tudi ves svet, katerega poseben del smo Slovenci. Vse človeštvo je telesno razdeljeno v rase, belo, črno... in duhovno v narode... slovenskega, argentinskega in druge. A vseeno smo vsi

eno, vsi sestavljamo človeštvo, ki napreduje v stoletjih, ki živi iz včeraj za danes in za jutri. Kot smo vsi Slovenci ena skupnost, je tudi vse človeštvo eno — v božjo slavo.

Bog živi vse Slovence!

Kakor nas je v naši težki poti skozi čas in skozi zgodovino varoval Bog, kakor nas je ohranjeval tukaj v begunstvu in izseljenstvu v težkih časih zaničevanja, kakor je za Slovence doma skrbel med tlačanjem in temo, tako upamo, da nam bo Bog pomagal tudi na naši poti v bodočnost.

Tako na poti zrelosti slovenskega naroda, ko si ustvarja državo, kakor pri vsebinski polnosti in pravičnosti življenja v njej. Bog naj tudi podpira vso našo skupnost v Argentini, ki je do sedaj bila tako živa in trdna, da se danes pri vseh težkočah dobro znajde in okrepi, da tako skupaj s Slovenci po svetu in doma ustvarja novo podlago za boljše življenje.

Bog naj živi vse nas, ki smo danes pri tem praznovanju in ki nam je mar slovenstvo v vsej polnosti. Trudimo se, da ohranimo slovensko zavest v svojih srcih toplo in prisotno.

Prizadevajmo si, da bo valovanje slovenstva, ki se pričinja v naši osebnosti, intimnosti, zavalovalo preko vse skupnosti, do Slovenije in čez preko vsega sveta, ter da se bo spet vrnilo oplemeniten v naša srca.

Bog živi vse Slovence!

Svobodna Slovenija, 18. 4. 1991

“

“Slovesno razglašam pred tem visokim zborom, slovensko in jugoslovansko ter vso svetovno javnostjo, da se je slovenski narod na temelju trajne in neodtujljive pravice do samoodločbe odločil, da Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država.”

(dr. France Bučar, 26. decembra 1990)

“

“Res je vsa Slovenija izvedela iz TV, da so Slovenci iz Argentine poslali 3000 podpisov v podporo domovini ter da so tako duhovno povezani z njo.

Podpise smo najprej zbirali pri Miklavževih prireditvah, po slovenskih mašah, največ pa s pomočjo naših organizacij. Kdo so podpisniki? Samo ljudje, starejši od 18 let, se pravi takšni, ki bi se lahko udeležili plebiscita. Med njimi je bilo veliko mladih iz druge in tretje generacije. Število predstavlja okrog 60 odstotkov slovenskih volilnih upravičencev v Argentini. Iz tega se vidi, da Slovenci v Argentini nismo na domovino navezani samo čustveno, temveč smo del Slovenije tudi politično.”

(Tine Debeljak ml.)

“

“Danes, na pragu državne samostojnosti pa se zdi, da iščejo nekateri rojaki vse preveč na daleč raznih nevarnosti in nasprotnikov, ki naj bi grozili bodoči slovenski državi. Nevarnosti brez dvoma so. Nobena pa ni tako velika, kakor je nevarnost lastne neodločenosti in prikritega zavajanja tistih, ki hočejo, da se stvari spremenijo le toliko, da ostane vse v bistvu tako, kot je bilo. Kakor takrat, ob koncu druge svetovne vojne, bo tudi letos junija potekala bistvena odločitev po sredini našega naroda. Ne smemo pričakovati zunanje pomoči ali odobranja. Kadar gre za obstoj in samoobrambo, ni čakati na tuja mnenja. Tudi junaki, katerih se v teh dneh spominjamo, so se odločali po vesti, ne glede na javno mnenje, ne glede na neposredno korist, ne glede na višino žrtve. Dal Bog, da bi se novi rod Slovencev v tem življenjsko važnem trenutku naše zgodovine znal odločati prav tako.”

(dr. Marko Kremžar, junij 1991)

“

“Spravo kot pomirjanje med slovenskimi ljudmi imamo že dolgo za nujno potrebo. A za ta namen se ne sme zapreti knjiga zgodovine, nasprotno, treba je res, da se celostno predrami zgodovinski spomin. Nujen pogoj za kakršno koli spravo je vsaj iskrena pripravljenost k sprejemanju zgodovinske resnice.”

(Zedinjena Slovenija - Medorganizacijski svet, maj 1991)

“

“Zdaj, ko so naši rojaki v domovini dosegli politično svobodo in suverenost, je naloga SNO izpolnjena. Plamenico slovenske demokratske ureditve in državne samostojnosti, katero je dolgo vrsto let osamljeno hranil po vseh kontinentih sveta, predaja v roke legitimnih slovenskih oblasti.

Naloga Slovenskega narodnega odbora je opravljena in podpisani s to izjavo zaključujemo skoraj polstoletno obdobje njegovega delovanja. Sloveniji, domovini vseh Slovencev, želimo vse dobro! Odslej je naša skupna naloga, da jo gradimo in branimo, ne glede na kraj našega bivanja. Slovenski demokratični vladi, ki je legitimna oblast na Slovenskem, izrekamo svoje priznanje in vdanost kot svobodni in svobodoljubni državljani.”

(Slovenski narodni odbor, junij 1991)

“

“Ko je nenadoma vzplamtela težnja po samostojnosti in se je rodila slovenska država, so jo sprejeli vsi, tudi tisti, ki se prej niso ogrevali za oblikovanje osamosvojitvenega programa. Ob tem pa nista dovolj zrasla državljanska zavest in ponos.”

(dr. Božidar Fink, junij 2001)

“

“Mi moramo, čeprav izgnanci iz domovine in uradno označevani kot nekako izrodki iz naroda, izpolniti neko poslanstvo, ki nam ga je naložila usoda. Mi moramo nadomestiti svojemu narodu tisto, kar bi storili in niso mogli narediti tisti tisoči naših rojakov, ki so po vojni izginili v breznih.”

(Vinko Brumen)

“

“Narodnost ni absolutna vrednota v nobenem pomenu te besede, ampak mora biti v službi življenja. Življenje pa raste iz preteklosti, a ne za preteklost, pač pa vedno za prihodnost: živeti moramo iz preteklosti, a ne za preteklost, marveč za prihodnost.”

(Vinko Brumen)

“

“Zgodovino bi lahko prikazali kot mitološko bojno področje, na katerem se borita dva bogova: bog Država in bog Narod. Prvi, moški (op. prev.: „država“ je v španščini moškega spola) hoče dominirati. Druga (Narod) je ženska, ki bi se rada „izražala“. Kadar država in narod sovpadata, kot napr. v Franciji ali Argentini, pride do mirnega zakona, v katerem tudi morebitni trenutni nesporazumi ne morejo uničiti ljubezni. Kadar pa ne sovpadata, kot recimo v primeru Jugoslavije in Slovenije, Sovjetske zveze in Litve, Iraka in Kurdistanu, takrat pa tam pod zemljo brsté kali boja za neodvisnost in samo čakajo ugodnega dežja.”

(Mariano Grondona - dnevnik La Nación, Buenos Aires, 30. junij 1991)

“

“Širiti morate med rojaki in v okolju, v katerem živite, resnico o boju in žrtvah slovenskega naroda, za svobodo in demokracijo danes in v bodoče. Povezati se morate z vso slovensko mladino v zdomstvu, zamejstvu in Sloveniji, ki je svobodoljubna, demokratična in se zaveda odgovornosti za usodo slovenskega naroda.”

(Lojze Rezelj, 1993)

“

“Slovenija si utrjuje mesto na novem svetovnem prizorišču, s katerega bo mogla sorazmerno sooblikovati nastajajoči novi svetovni red. Zavedati se je treba, da pri tem ne bo imela izrazito odločujočega vpliva. Vendar je pred njo naloga, da dosega pomen kar najbolj upoštevanega partnerja, za kar bo morala skrbeti, da se najprej sama primerno oblikuje in nato prav usmerja svoj nastop.”

(dr. Božidar Fink, junij 1993)

“

“Dialog zahteva širokih in globokih src, ki znajo živeti ne le v svojem malem, lahko obvladljivem krogu, ampak se zmorejo, ne da bi zapustili svoje, iskreno udeleževati problemov vedno širših krogov ljudi.”

(dr. Milan Komar, “Pogoji za dialog”, 1965)

“

“Cilji naših prizadevanj so jasni: hočemo, da se uresničijo načela suverenosti tako, da bo imel slovenski narod in vsi narodi Jugoslavije, prosti komunistične in vsake diktature, neokrnjene vse pravice svobodnega odločanja o svoji usodi na političnem, gospodarskem in kulturnem področju. V primeru svobodne odločitve za vstop v skupnost narodnih držav naj bi imela osrednja oblast le tiste dolžnosti in pravice, katere bi jim narodne države prostovoljno, pogodbeno odstopile ... Če pa bi prišlo do delitve Jugoslavije, bomo zastavili vse svoje sile, da sedanja republika Slovenija postane mednarodno priznana, samostojna, demokratična država ... Slovenski narod ima pravico, da v lastni državi neovirano uživa sadove svojega dela za duhovni in gospodarski napredek v družbi svobodnih narodov in držav.”

(Miloš Stare, 1974)

“

“Slovenci po svetu smo povezani med seboj in skušamo biti zgledni državljani povsod, kjer bivamo. Tudi to je vplivalo na mednarodno priznanje Slovenije. Videli smo, knj pomeni diaspora in smo ponosni na to. Usodna napaka bi bila storjena, če bi država Slovenija pozabila ali zapravila potencial diaspore ali pa ga iz ideoloških razlogov prezrla.”

(Tine Vivod, junij 2001)

“

“Ko je nenadoma vzplamtela težnja po samostojnosti in se je rodila slovenska država, so jo sprejeli vsi, tudi tisti, ki se prej niso ogrevali za oblikovanje osamosvojitvenega programa. Ob tem pa nista dovolj zrasla državljanska zavest in ponos.”

(dr. Božidar Fink, junij 2001)

“

“Politična formacija države je okvir v katerem naj bi slovenski narod kolektivno dosegel svoj optim um v svoji izraziti identiteti. Iz morda širšega filozofskega stališča bi smisel narodne državnosti lahko povzeli po argentinskem pisatelju, prijatelju Slovencev, Ernestu Sabatu, ki je rekel takole: „En un mundo cada vez más abstracto, la nación es el mayor y más elevado baluarte de la rehumanización del hombre.“ Isti pisatelj ugotavlja s ponosom narodno identiteto Slovencev, katere imenuje „antigua y noble nación... que con un par de millones de seres humanos tiene el justificado orgullo de su gran cultura, identidad idiomática y espiritual« (La Nación, 7. julija 1991) Preambula slovenske Ustave tudi jasno ugotavlja, da izhaja Ustava iz zgodovinskega dejstva, da smo Slovenci v večstoletnem boju za narodno osvoboditev izoblikovali svojo narodno samobitnost in uveljavili svojo državnost. Slovenska država je torej končni izraz večinske politične volje slovenskega naroda.”

(Vital Ašič, junij 1996)

“

“Ne morem si predstavljati države Slovenije brez slovenskega naroda! Združena Slovenija, ki je ne bi več delile meddržavne meje - ki pa bi jo družil isti jezik in kultura, spomin na boj za obstanek, na skupno trpljenje in upanje, ljubezen do prednikov in bratov iste krvi, ponos na to, kar smo in imamo svojkega, zavest skupne usode - torej taka ZS za nas Slovence ni več nedosegljiv cilj. če bomo modri in samozavestni, nam jo bo prinesla združena Evropa. Od nas, in samo od nas, je odvisno, kako bo z nami.”

(Jure Vombergar, junij 1998)

“

“Kot sem omenil, smo prebivalci dveh dežel. V eni živimo, rastemo, se razvijamo, študiramo, delamo, se razmnožujemo in prispevamo k njenemu napredku. Drugo, daljno, pa nosimo vtisnjeno v srcu in umu, v spominih in sanjah, v predstavah in morda tudi v načrtih. Čutimo potrebo in dolžnost, da prispevamo k njeni gradnji.”

(Franci Markež, junij 2000)

“

“Moja domneva je, da je možno, da vplivamo na razvoj naše domovine v tej novi obleki državnosti. Naša značilnost in prednost je, da smo 'preživel' petdeset let v svobodnem svetu, daleč od poniževanj, kontrole tiska in mišljenja, da smo se vzgajali na demokratičnih šolah in univerzah, raznovrstnih organizacijah, svobodno ustanavljali društva in volili predstavnike, prosto gojili družabnost, prebirali tisk iz vsega sveta, imeli neprikrajšano možnost za versko javno in zasebno izživiljanje. Deležni smo bili ter uživali smo dobrine krščanskega in demokratičnega zapadnega sveta, kljub vsem svojim napakam, ki jih tudi ta svet ima. Ostali smo ponosni in zavedni Slovinci. Vse te vrline menim, daleč presegajo tudi naše napake. Ohranili in gojili pa smo kar je bistveno: slovenstvo, tisočletno strnjeno s krščanstvom in grško rimsko kulturo. Ohranili smo lik Slovenca, ki je bil v domovini tep-tan, ponižan ali iztrebljen. Prav ta lik vzbuja nekako presenečenje in morda občudovanje med obiskovalci Argentine iz Slovenije, tako da nekateri govorijo o nekem argentinskem čudežu. Smatram, da ne gre za nikak čudež, ampak samo za enostavno ugotavljanje, kako se je istočasno razvijal isti slovenski človek ampak v svobodi. Če smo imeli ta čudoviti privilegij, kljub trpljenju izgnanstva, da smo živeli v svobodnem svetu, lahko sedaj, ponižno ampak tudi zavestno vplivamo z našim narodnim ponosom, delavnostjo, organiziranostjo, krščanskim in demokratičnim javnim pričevanjem na razvoj naše domovine.”

(Vital Ašič, junij 1996)

“

“Hočemo do konca izpeljati svoje zgodovinsko poslanstvo. Tisto poslanstvo s katerim smo mi, naši očetje in tudi že naši dedje stopali v svet. Tisto poslanstvo s katerim smo se izkrcavali na vseh obalah sveta. V imenu katerega smo ustvarjali svoje organizacije, ustanavljali šole, gradili domove in tiskali knjige in časopise, prepevali, umetniško upodabljali, nastopali na odrih, se športno udejstvovali... Zato pa dokler je slovenski narod v nevarnosti, dokler sile kontinuitete in enotnosti ogrožajo demokracijo, moramo biti mi tisti glas, ki brez strahu svari, obtožuje, zahteva.”

(Tone Mizerit, junij 1997)

“

“Eden od razlogov, da smo zdržali v zdomstvu, zvesti Bogu in narodu, je bil gotovo tudi ta, da smo živeli trdno zasidrani v svoji preteklosti, pa imeli oči z zaupanjem uprte v daljno prihodnost. To nam je dalo moči, da nismo postali malodušni ob vsaki realnosti, ki je bila večkrat brezupno temna. Od vseh Slovencev doma in po svetu je odvisno, kaj bo napolnilo praznino, ki jo zapuška propadli režim. Le sinovi in hčere slovenskega rodu morejo ohraniti slovenskemu narodu življenje. Pred to odgovornostjo stojе generacije Slovencev. Uspeli bodo, oprti na trdne temelje krščanstva, zvesti resnici in usmerjeni v življenje. Kar sejemo, širimo in pričamo zdaj, bo nekoč v prihodnosti pričelo brsteti, prav kot semena iz rok prednikov rojevajo sadove danes.”

(dr. Marko Kremžar)

“

“Slovenci in vsi državljani moramo biti sposobni preživeti in napredovati v teh novih pogojih: to pa pomeni ustvariti visoko razvito družbo in ohraniti svojo identiteto. Velika naloga slovenske politike in slovenske kulture je izoblikovati notranjo kohezijo naše družbe, ki nam bo vsem, ne samo nekaterim, omogočila, da bomo kos zahtevnemu procesu integracije v globalizirani razviti svet in da bomo ostali to, kar smo in hočemo biti: Slovenci. Slovenska družba mora stopiti na novo višjo raven, utemeljeni na pravičnosti, enakosti v možnostih, osebni odgovornosti in solidarnosti.”

(dr. Andrej Bajuk, junij 2001)

“

“Slovenski državi pa želimo predvsem, da se v njenem osredju vzpostavi visoko stanje duha. Vrne naj se trdna narodna zavednost in vse bolj krepki državljanski ponos. Ob tem naj raste zavest skupne odgovornosti za državo. Na oblasti želimo ljudi visoke morale ter vodstvene in delovne sposobnosti, da bodo znali in hoteli zagotavljati splošno duhovno in stvarno blaginjo. Oblast naj bo odprta za razkrivanje in popravljanje vsega, kar iz preteklosti razdvaja družbo.”

(dr. Božidar Fink, junij 2011)

“

“Slovenija, vstan’! Proč od razdvojenosti, ki nam zapira oči za skupnost in prihodnost, k resnični, iskreni spravi v složnem sožitju vseh narodovih moči. Recimo s Prešernom, vsak pri sebi in vsi skupaj „edinost, sreča, sprava, k nam nuj nazaj se vrnejo...”

(dr. Andrej Bajuk, junij 2001)

“

“Življenje je tako pestro in hitro, da nam včasih obledi spomin na intenzivnost, s katero smo pred enajstimi leti doživljali osamosvojitve. Današnje podoživljanje tega dogodka naj nas ponovno vrže v prekipevajoče razpoloženje, ki naj ga ne omejuje mo. Ob veselju, ki nas navdaja, se z neizmerno hvaležnostjo spomnimo vseh tistih, ki so nam s svojo žrtvijo izprosili, kar danes praznujemo, in ki iz množičnih grobišč, razpršenih po vsej Sloveniji, nenehno kličejo blagoslov na našo zemljo. Navdaja nas tudi čut odgovornosti, ki smo jo prevzeli z doraslostjo in vključitvijo v družbo narodov. V drugem desetletju svoje samostojnosti smo na poti utrjevanja in vzpona v naši mednarodni politični, identiteti. Ker nas n i preveč, je vsak. Slovenec poklican, da kakovostno predstavlja našo državo kjerkoli se nahaja. V tem je vsak izmed nas nenadomestljiv in ima svoje enkratno poslanstvo.”

(dr. Andrej Fink, junij 2002)

“

“Naš patriotizem ne bo samo v čustvih, temveč zlasti v delu za domovino. Delo, da se bodo v naši državi vedno bolj uresničevali pogoji za resnično občo blaginjo, ki bo vsem omogočila čim večji gospodarski, kulturni, moralni in verski razmah. Nadnaravna ljubezen do Cerkve in naravna ljubezen do domovine sta po besedah Leona XIII kot dvojčici, ki sta izšli iz istega večnega počela. Eden od načinov pravega patriotičnega delovanja je tudi politično udejstvovanje. Spet pravi papeževa beseda: Ne se udeleževati političnega delovanja bi bilo prav tako pregrešno, kot nič ne delati za skupno blaginjo.”

(dr. Alojzij Kukovica DJ, 2009)

“

“Domovina je v odločilnih urah spoznala, da more računati tudi s Slovenci po svetu; da smo s srcem in z našimi možnostmi z njo kadar gre zares. Da vsi držimo skupaj, kadar bibe odločilna zgodovinska ura. Tako je bilo ob plebiscitu, tako ob napadu jugoslovanske armade. Zdomci smo se čudili, da ni bilo ob naslednjih obletnicah bolj izrazitega veselja, več domovinskega obredja in vseslovenskega navdušenja. Le počasi smo razumevali, kaj pomeni zapuščina polstoletne totalitarne vladavine.”

(Vinko Rode, junij 2005)

“

“Slovenski narod se je gradil pretežno na ohranjanju slovenskega jezika v kmečkih slojih in s časom dosegel bogastvo in nivo ostalih evropskih jezikov. Naš narod je predvsem narod pesnikov in pisateljev, zato je naša skupna pot potekala od brižinskih spomenikov do Trubarja preko Vodnika, Slomška, Prešerna, Levstika, Kosovela, Župančiča, Balantiča in ni izumrla, nasprotno, se je obogatila ob prisilnem begunstvu v dr. Tinetu Debeljaku, Vinku Beličiču, Karlu Mauserju, Stanku Kocipru, Francetu Papežu in drugimi. Tudi v bodočnosti, bo slovenski jezik, ki se je plodovito razvil in posodobil v zadnjih petdesetih letih, tisti ki bo pretežno odločal identiteto tega, kar pojmujemo kot slovenstvo.”

(dr. Katica Cukjati, 2009)

“

“Veliko nas je tukaj, ki pripadamo generaciji še rojeni v Sloveniji, ki je doraščala in živi v svetu. Veliko vas je tudi, ki ste se rodili v Argentini in črpate življenjsko silo iz dvojnih korenin. Vsi se pa zavedamo našega slovenstva in poslanstva, ki smo ga prejeli od naših prednikov in vemo, da tega ni in ne sme še biti konec.”

(Jernej Dobovšek, 2012)

“

“V svobodi smo ljudje različnih misli. Po raznih potih hodimo, toda cilj nam je vsem isti.”

(Miloš Stare, 1965)

“

“Imamo lastno državo in kot slovenski državljani imamo pravice in tudi dolžnosti. Ne sprašujemo se, kaj nam Slovenija lahko nudi, vprašajmo se, kaj lahko mi storimo za Slovenijo, našo prvo ali drugo domovino. Naša pravica in moralna dolžnost je, da se udeležimo volitev. Odsotnost na voliščih, nas oddaljuje od Idealov slovenske osamosvojitve. Pesimizem in brezbržnost nista odliki, niti dobrega slovenskega državljana, niti dobrega kristjana.”

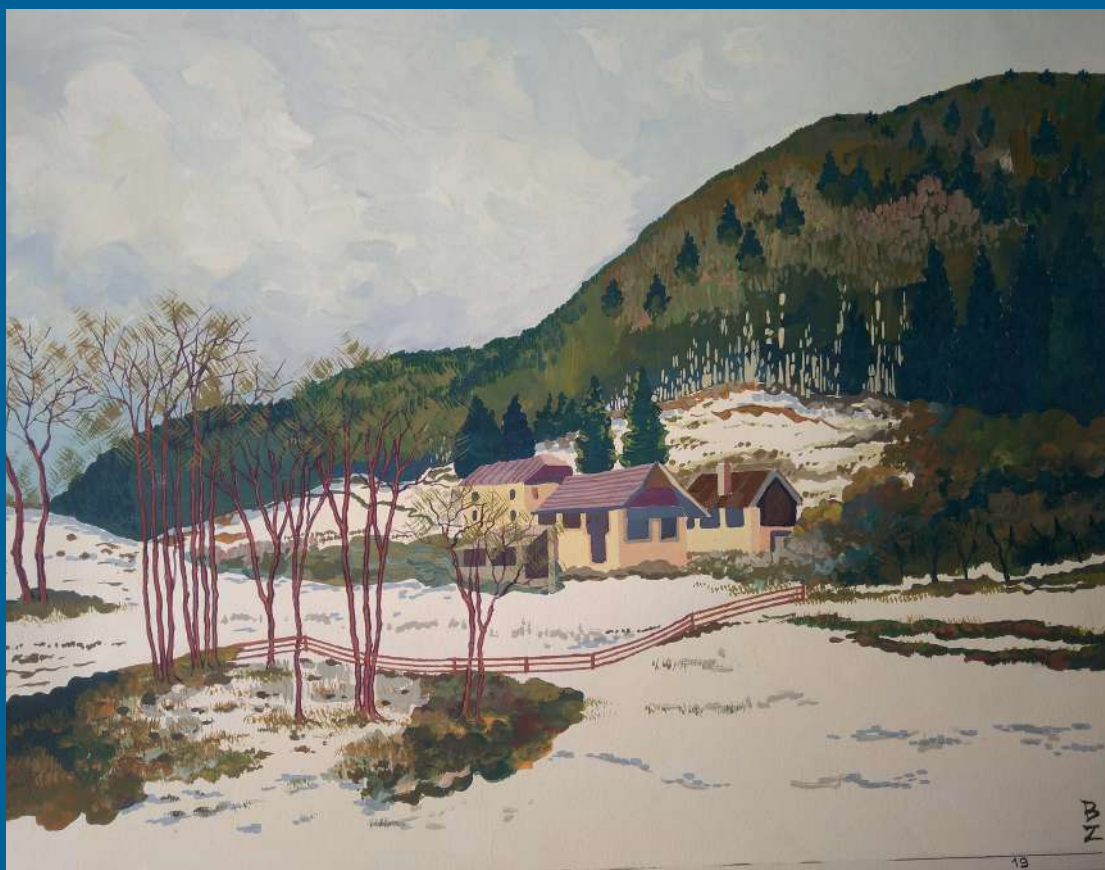
(Andrejka Dolinar Hrovat, 2013)

“

“Glavno zlo današnjega časa je razdvojenost, ki onemogoča, da bi se med seboj spoznali kot bratje, in to velja tudi za slovenski narod. To je treba spoznati, a za spoznanje je potrebna ponižnost. Le tako, in z vero v Kristusa, ki se ne omeji na osebno življenje ampak se odpre v družbo (ponovljen motiv papeževega nauka) bomo zmogli pridobiti stike za gradnjo skupnega doma.”

(nadškof msgr. Andrej Stanovnik, 2016)

POT DO OSAMOSVOJITVE

Branko Zavratnik

KORAKI NA POTI OSAMOSVOJITVE

Po smrti Josipa Broza – Tita na začetku osem-desetih let prejšnjega stoletja je Jugoslavija iz ekonomskih, socialnih in političnih razlogov začela razpadati. V Sloveniji so se krepila številna družbena gibanja, pojavljale so se nove želje po samostojnosti ali spremembi statusa Slovenije v Jugoslaviji. Začele so nastajati prve stranke, ki niso bile pod okriljem komunizma (Slovenska kmečka zveza, Slovenska demokratična zveza, Socialdemokratska zveza Slovenije, Slovenski krščanski demokrati, Slovenska obrtniška stranka in druge). Vsem dogodkom (ki so končno privedli Slovenijo do osamosvojitve) smo s pozornostjo sledili v Argentini in objavljali v našem tedniku Svobodna Slovenija.

31. maj 1988

Služba državne varnosti je aretirala publicista revije Mladina Janeza Janšo, podčastnika Jugoslovanske armade Ivana Borštnerja in novinarja Mladine Davida Tasiča in Francija Zavrla ter jih dan kasneje izročila v vojaški pripor. Obtoženi so bili izdaje vojaške skrivnosti (v reviji Mladina so namreč objavili afero prodaje jugoslovanskega orožja Ugandi in Etiopiji, kjer je divjala državna vojna). Ta »Proces proti četverici« je spodbudil nezadovoljstvo slovenske javnosti in ustanovitev Odbora za varstvo človekovih pravic.

8. maj 1989

Pesnik Tone Pavček na protestnem zborovanju na Kongresnem trgu v Ljubljani prebere »Majniško deklaracijo« z zahtevo po suvereni slovenski državi in njenem svobodnem odločanju o zunanjih povezavah.

Svobodna Slovenija, 6. junija 1988
<http://dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-09RSJWPY/4640ecc8-2047-4c2c-bbea-3d010ac11929/PDF>

Svobodna Slovenija, 11. maja 1989
<http://dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-EBBM8TPS/80c07fc5-5e98-4234-9964-810c35cb0e71/PDF>

2. junij 1990

Nova vlada je s pomočjo ustavnih sprememb in Deklaracijo o suverenosti Republike Slovenije krepila avtonomne pristojnosti, hkrati pa odpravljala veljavnost zvezne zakonodaje na ozemlju Republike Slovenije ter tako pripravljala pot na osamosvojitve. Do prvih pobud za plebiscit je prišlo v času prvega večjega konflikta z Jugoslovansko armado. Vojaški svet JLA je namreč ukazal vsem republiškim poveljstvom Teritorialne obrambe, naj izročijo celotno orožje vojašnicam JLA.

Svobodna Slovenija, 5. aprila 1990

Oktober 1990

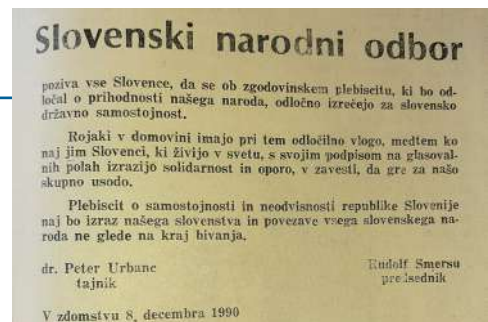
Prišlo je do novih zaostritev z JLA, ko so njeni pripadniki nasilno zasedli republiški štab Teritorialne obrambe (TO) v Ljubljani. Od zaukazane izročitve orožja je namreč slovenska vlada z novimi ustavnimi amandmaji razglasila suverenost pri odločanju o služanju vojaškega roka in poveljevanju TO v času miru. Hkrati pa so skrivaj organizirali t.i. Maneversko strukturo narodne zaščite, ki se je ob koncu leta vključila v TO. Vodil jo je Tone Krkovič, usmerjala pa sta jo ministra Bavčar in Janša. Nove napetosti z JLA in težave pri pripravi nove ustave pa so vodile k preobratu. Vodilni v Demosu dr. France Bučar, dr. Peter Jambrek in dr. Jože Pučnik so zaključili, da izpeljava osamosvojitve ne more biti zgolj projekt enega dela političnih sil, temveč nacionalni projekt, v katerem mora imeti oblast podporo večine politične in širše javnosti.

Svobodna Slovenija, 22. novembra 1990

10. november 1990

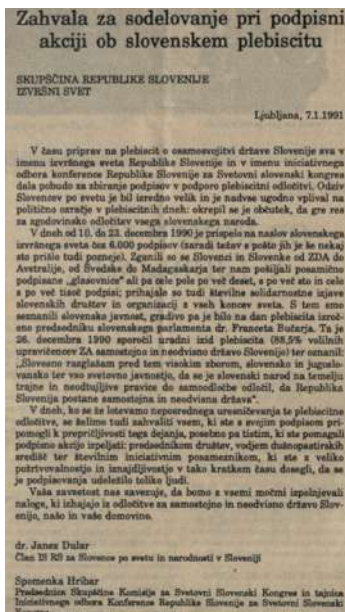
Zdaj aktualno idejo o plebiscitu so Bučar, Jambrek in Pučnik predstavili na srečanju poslanskega kluba Demosa v Poljčah, kjer so predstavili tudi 23. december kot dan plebiscita, pa tudi plebiscitno vprašanje: "Ali naj republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država?"

Svobodna Slovenija, 13. decembra 1990

Svobodna Slovenija, 13. decembra 1990

Svobodna Slovenija, 10. januarja 1991

Svobodna Slovenija, 27. decembra 1990

Svobodna Slovenija, 10. januarja 1991

6. december 1990

Z 203 glasovi za, nobenim proti in štirimi vzdržanimi glasovi se je odločila izvedba plebiscita 23. decembra. Za veljavnost plebiscita je bila določena potreba $\frac{3}{4}$ večina volilnih upravičencev.

Slovenska politika je stopila složno na pot samoodločbe, s čimer pa se je povečala tudi javnomnenjska podpora plebiscitu. V naslednjih tednih so politiki različnih barv skupaj obiskovali slovenske kraje in predstavljali 23. december 1990 kot dan odločitve.

Tudi v Argentini smo zbirali podpise in podpirali plebiscit.

23. december 1990 - Referendum!

Odprla so se vrata okoli 4250 volišč. Glasovali so vsi polnoletni državljani Jugoslavije s poslovno sposobnostjo in stalnim prebivališčem v Sloveniji. Prvič so lahko oddali svoje glasove tudi oskrbovanci v domovih, zavodih, bolnišnicah, pa tudi zaporniki in priporniki. Plebiscita so se udeleževali tudi zdomci in izseljenci na obisku v domovini, ki so za to pred glasovanjem dobili potrdilo na občinskem organu za notranje zadeve, saj niso bili vpisani v volilne imenike.

Vprašanje na glasovnici je bilo: »Ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država?« Glasovanja se je udeležilo 1.289.369 volilnih upravičencev ali 93,2 odstotka. Za samostojno Slovenijo je glasovalo 88,5 odstotka volilnih upravičencev, proti jih je bilo 57.800, 12.412 glasovnic pa je bilo neveljavnih.

26. december 1990

Uradna razglasitev rezultatov plebiscita. Glasovanja se je udeležilo 93,2 odstotka vseh volilnih upravičencev, za samostojno in neodvisno Slovenijo je glasovalo 88,5 odstotka vseh volilnih upravičencev. Še pred izvedbo plebiscita skupščina objavi Deklaracijo o spoštovanju temeljnih konvencij Sveta Evrope.

9. januar 1991

Slovenska vlada objavi memorandum, ki zvezni vladi očita zapozneno in neučinkovito reagiranje ob razpadanju jugoslovanskega ekonomskega sistema.

Zvezno predsedstvo sprejme na predlog vodstva JLA odlok o vrnitvi nezakonito pridobljenega orožja in o razorožitvi vseh posebnih enot, ki niso bile v sestavi JLA. Odloku nasprotujeta Stipe Mesić in Janez Drnovšek.

11. januar 1991

Memorandum slovenske vlade potrди skupščina, ki vladi tudi naloži, da do 23. januarja pripravi predlog programa dejavnosti za uresničitev ciljev plebiscita, predvsem predlog za sporazumno razdružitev Jugoslavije in predlog ukrepov za vključitev Slovenije v OZN.

Svobodna Slovenija, 10. januarja 1991
<http://dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-6SPKBGHP/02b9f9b0-eaab-47ca-be85-348036d8a34/PDF>

8. januar 1991

Srbske oblasti »vdrejo« v jugoslovanski finančni sistem in si pri Narodni banki Jugoslavije iz primarne emisije »izposodijo« 18 milijard in 243 milijonov dinarjev (1,4 milijarde dolarjev - skoraj polovica načrtovanih skupnih kreditov iz primarne emisije za vse jugoslovanske banke v letu 1991). To je začetek razpada jugoslovanskega ekonomskega sistema.

10. januar 1991

V Beogradu se sestanejo predstavniki jugoslovanskih republik in se začno pogovarjati o prihodnosti federacije.

Svobodna Slovenija, 24. januarja 1991
<http://dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-PN5EAS17/cc01f003-5569-435e-9090-fa302d2a3243/PDF>

Svobodna Slovenija, 7. marca 1991
<http://dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-JT0E411F/71db5f9c-6602-4ca3-abb9-779294b34978/PDF>

20. februar 1991

Slovenski parlament sprejme resolucijo, v kateri parlamentom drugih republik predlaga sporazumno razdružitev SFRJ. Razdružitev naj bi pomenila nastanek dveh ali več neodvisnih in suverenih držav. S sprejetjem amandmaja k slovenski ustavi so razveljavljeni vsi členi ustave, ki so izvrševanje suverenosti republike prenašali na federacijo.

Marec 1991

Zvezno predsedstvo zavrne slovenski in hrvaški predlog o sporazumni razdružitvi SFRJ.

8. marec 1991

V slovenskem parlamentu je sprejet ustavni zakon, po katerem za državljane Slovenije služenje vojaškega roka v JLA ni več obvezno.

12. marec 1991

Vodstvo JLA zahteva sklic seje zveznega predsedstva, na kateri predlaga uvedbo izrednih razmer v celotni državi.

13. marec 1991

Zvezni sekretar za ljudsko obrambo general Veljko Kadrijević z nekaj svojimi sodelavci, brez vednosti vlade in predsedstva SFRJ, odpotuje na tajne razgovore v Moskvo, kjer pa ne dobi podpore.

18. marec 1991

Predsedstvo republike Slovenije ustanovi koordinacijsko telo za primer izrednih razmer. To telo usklajuje vse pomembnejše ukrepe, s katerimi želi Slovenija zaščititi doseženo stopnjo samostojnosti. Med vojno usklajuje ukrepe na vojaškem, političnem in diplomatskem področju.

19. marec 1991

Vojni svet (neformalni organ, v katerem so najvišji vojaški predstavniki JLA) objavi sklep, da ne dovoli spreminjanja meja in mednarodnih spopadov. Zahteva redno financiranje armade, vrnitev TO v armadno pristojnost in nemoten potek nabora. Dobi podporo predsednika zvezne vlade Anteja Markovića, ki od Slovenije zahteva, naj poveljevanje TO preda JLA in prekliche sklep, da ne bo pošiljala nabornikov v armado. Armada kmalu po tem zagrozi, da bo po 15. maju sama prišla po nabornike, če jih do tedaj Slovenija ne bo začela ponovno pošiljati.

1. april 1991

Slovenska skupščina sprejme na seji vseh treh zborov prvi proračun, ki je v celoti samostojen.

6. april 1991

V Uradnem listu Republike Slovenije, številka 15-555/91, je objavljen nov zakon o obrambi in zaščiti, ki je bil v skupščini sprejet 29. marca 1991.

18. april 1991

Sestanek predstavnikov jugoslovanskih republik na Brdu pri Kranju. Oblikujejo predlog dveh možnih oblik prihodnje ureditve države: ali zveza suverenih držav (konfederacija) ali enotna zvezna država (federacija). O tem naj bi se v državi izrekli v prihodnjih mesecih, vendar do tega izrekanja ne pride.

24. april 1991

Zvezni sekretariat za finance pripravi odlok o izvedbi predpisov za plačevanje carine. Za uresničevanje tega odloka naj bi poskrbeli policija in vojska.

April 1991

V Poljčah se začne tečaj za vodstvo, častnike in inštruktorje prvih dveh učnih centrov.

Svobodna Slovenija, 18. aprila 1991
<http://dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-7IPD5YL3/84916ae2-0978-4cb1-85d6-dc72f5adff17/PDF>

27. april 1991

V Uradnem listu Republike Slovenije, številka 18-791/91, so objavljeni: Zakon o vojaški dolžnosti, Odredba o ustanovitvi štabov in zavodov Teritorialne obrambe v Republiki Sloveniji in Odredba o določitvi kriterijev za formacijo stalnega sestava območnih štabov za Teritorialno obrambo.

Svobodna Slovenija, 9. maja 1991
<http://dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-EJE213H0/ecec7273-c332-459d-94bb-bcc0d85824a6/PDF>

15. maj 1991

V prvih učnih centrih TO v Pekrah pri Mariboru in na Igu pri Ljubljani se je pričelo usposabljanje prve generacije slovenskih vojakov. Stipe Mesić ni izvoljen za novega predsednika predsedstva SFRJ.

Svobodna Slovenija, 30. maja 1991
<http://dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-HFOZ13MI/cd25e0be-3f2d-452d-bccd-ad25242bd801/PDF>

4. maj 1991

Slovenska skupščina sprejme več osamosvojitvenih zakonov: Zakon o državljanstvu, o Narodni banki Slovenije, o kreditnem poslovanju s tujino.

8. maj 1991

V slovenski skupščini je sprejet ustavni zakon o ljudski obrambi, ki za obrambo Slovenije predvideva uporabo vseh razpoložljivih vojaških zmogljivosti.

23. maj 1991

V učnem centru Pekre pri Mariboru pride do incidenta med TO in JLA.

24. maj 1991

Med pogajanjimi vojska ugrabi poveljnika pokrajinskega štaba TO Vladimirja Miloševića in častnika TO Milka Ozmeca. Oklepno bojno vozilo JLA ob izhodu iz vojašnice Vojvode Mišića v Mariboru do smrti povozi Josefa Šimčiča.

Maj 1991

Začne se usposabljanje 180 vojaških obveznikov v učnem centru Ig pri Ljubljani in 120 v učnem centru Pekre pri Mariboru.

2. junij 1991

Prvi vojaki prisežejo slovenski državi.

Svobodna Slovenija, 6. junija 1991
<http://dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-VLZLK1Q/08d92c21-29e7-42cf-af34-aa02d7c2b9fe/PDF>

5. junij 1991

Slovenska skupščina sprejme zadnji paket osamosvojitvenih zakonov. Slovenska delegacija, Milan Kučan, Janez Drnovšek in Lojze Peterle, se v Beogradu o osamosvojitvi pogaja z zveznim premierom Antejem Markovićem in zveznim sekretarjem za obrambo Veljkom Kadijevićem. Predlogov zvezne strani ne more sprejeti.

12. junij 1991

Na povabilo slovenskega vodstva prispe v Ljubljano Ante Marković in delegatom v skupščini zagotovi, da zvezna vlada ne želi uporabiti nobene sile.

Svobodna Slovenija, 20. junija 1991
<http://dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-EB790NM9/774b4e6e-10f3-41f1-8c7f-864d907176d3/PDF>

21. junij 1991

Na seji zveznega zbora jugoslovanske skupščine Ante Marković opozori, da bo zvezna vlada z vsemi zakonitimi sredstvi preprečila enostransko spreminjanje notranjih ali zunanjih meja. JLA z letališča Cerklje odpelje deset letal slovenske teritorialne obrambe.

24. junij 1991

Slovenija dobi nov grb in zastavo.

Svobodna Slovenija, 4. julija 1991
<http://dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-UZKC5RUD/7354d70e-487b-4598-83ed-d9f8d3c43205/PDF>

Svobodna Slovenija, 27. junija 1991
<http://dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-ORLMFIHV/63fe3951-283b-4261-bed7-f051d44b2442/PDF>

Svobodna Slovenija, 4. julija 1991
<http://dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-UZKCSRUD/7354d70e-487b-4598-83ed-d9f8d3c43205/PDF>

25. junij 1991

Slovenski parlament sprejme ustavni zakon za uresničitev Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije, Deklaracijo o neodvisnosti in več zakonov, s katerimi Slovenija prevzame prejšnje pristojnosti federacije na svojem ozemlju.

26. junij 1991

Predsednik Milan Kučan na slovesnosti na Trgu revolucije v Ljubljani razglasi samostojnost Republike Slovenije.

Praznovanje je bilo tudi v Buenos Airesu zelo mogočno. Skoraj štiri tisoč Slovencev se je zbralo na trgu San Martin. Po petju argentinske in slovenske himne je sledilo polaganje venca pred spomenik generala San Martina (osvoboditelja Argentine, Čila in Peruja). Po govorih dr. Marka Kremžarja v slovenščini in inž. Jerneja Dobovška v španščini se je množica (med katero je bilo mnogo narodnih noš) kar peš pomaknila do buenosairteške katedrale, kjer je bila slovesna zahvalna sveta maša.

V govoru je dr. Kremžar med drugimi mislimi povedal: *"Prestopamo neizmerno pomemben mejnik v življenju našega naroda. Dolga in naporna je bila pot do njega. Dosegli smo ga skoraj 600 let po zadnjem slovenskem ustoličenju na gosposvetnem polju, 450 let po prvi slovenski knjigi, 143 let potem, ko je prvič zaplapolala slovenska zastava ter 73 let po osvoboditvi izpod dolgotrajne nemške oblasti in po prvem preblisku sodobne slovenske državnosti. Doslej je bil junij mesec spomina na mučence in žrtve komunistične revolucije; odslej pa bo spomin nanje za vedno povezan z idealom, za katerega so se ti borili, za katerega so trpeli in umirali. Mesec junij bo tudi mesec slovenske svobode. Spomin na tiste, ki so zanj darovali življenje v dobi revolucije, bo povezan s spominom na junake, ki jo branijo zdaj. Slovenska država je in bo sad naporov in žrtv preteklih in sedanjih rodov. Ob tem slovenskem trenutku želimo rojakom, državljanom Republike Slovenije, vso srečo! Želimo pa jim tudi vztrajnosti, da bi v bratski vzajemnosti vztrajali na poti za katero so se tako jasno in pogumno odločili. Bog živi Slovenijo!"*

DELO ZA PRIZNANJE REPUBLIKE SLOVENIJE

Tone Oblak

SLOVENCİ V ARGENTINI ZA PRIZNANJE NEODVISNE SLOVENIJE

Zedinjena Slovenija je v času po razglasitvi samostojne in neodvisne Republike Slovenije prevzela nalogo, da argentinskemu narodu in oblastem predstavi slovensko stvarnost in vodi skupno delo vseh Slovencev v Argentini za priznanje nove države.

Cilj tega dela je bil tudi ta, da bi pripravili ugodne pogoje za bodoče sodelovanje na državni, kulturni in gospodarski ravni. Lahko bi rekli, da je v tem času Zedinjena Slovenija s svojim delom pokrivala področje, ki bi sicer pripadalo diplomatskemu predstavništvu Republike Slovenije v Argentini.

V času, ko je bil ogrožen obstoj Slovenije, so vsi Slovenci v Argentini, tako prejšnji kot novi priseljenci, prispevali po svojih zvezah in zmožnostih za vzpostavitev potrebnih stikov z oblastmi, občili in vplivnimi argentinskimi osebnostmi. Na podlagi teh prvih stikov je mogla Zedinjena Slovenija pričeti z akcijo, ki se je šest mesecev kasneje uspešno zaključila s priznanjem Republike Slovenije.

V tem poglavju objavljamo povzetek opravljenega dela in majhen izbor številnih dokumentov, ki pričajo o njem.

December 1990:

- Zedinjena Slovenija (ZS) je sprožila in organizirala **akcijo za zbiranje podpisov** v podporo **plebiscita** o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije.

Januar – maj 1991:

- Predsednik ZS arh. Jurij Vombergar poroča, da Slovensko katoliško akademsko starešinstvo (SKAS) pripravlja analizo možnih scenarijev v Sloveniji.
- Odbor za stike s argentinsko javnostjo je **odposlal čez 350 pisem** argentinskim osebnostim, da jih seznani s slovensko stvarnostjo.

19. junija 1991:

- Seja Upravnega sveta ZS o **Pripravi slavlja ob oklicu neodvisnosti RS in morebitne odcepitve od Jugoslavije**.

26. junija 1991:

- **Slavnostna seja** ZS in Medorganizacijskega Sveta:

- Podpredsednik inž. Jernej Dobovšek je opisal potek dogodkov do **razglasitve svobodne države Slovenije**.

- **Pozdravi in zahvalno pismo** predsedniku vlade RS Lojzetu Peterletu, za doseženo samostojnost.

- **Telefonski stik** s predsednikom vlade prof. Lojzetom Peterletom in predsednikom ZS prof. Avgustinom Vivodom ki je bil ta čas kot delegat Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani.

28. junija 1991:

- **Protestna manifestacija** pred jugoslovanskim veleposlaništvom v Buenos Airesu, skupaj s Hrvati. Televizija TV 13 jo je neposredno prenašala in tako seznanila širšo argentinsko javnost.

29. junija 1991:

- Na dan pred manifestacijo, je Slovenska mladina navdušeno delila **letake o neodvisni Sloveniji v centru Buenos Airesa**.

30. junija 1991:

- Mogočna **vseslovenska manifestacija** (čez 3000 ljudi, veliko v narodnih nošah) na trgu San Martín v mestu **Buenos Aires**.

Spored na trgu je povezoval g. Tone Rode, v govorih (dr. Marko Kremžar v Slovenščini, inž. Jernej Dobovšek v Španščini) so se izrekle zahteve po umiku jugoslovanske vojske iz slovenskega ozemlja ter pobuda o priznanju Republike Slovenije.

Veliko število argentinskih prijateljev ter člani raznih narodnih skupnosti (Irci, Madžari, Poljaki, Ukrajinci, Slovaki, Hrvati i.dr.) so se odzvali povabilu in dali Slovencem moralno oporo.

- Nato **sprevod** po cesti Florida in **sv. maša** v polni buenosaireški stolnici ki jo je daroval prelat dr. Alojzij Starc.

- **Manifestacija** Slovencev v mestu **Bari-loche**, na "Paseo de las Colectividades" in

sv. maša. Govornik na shodu je bil predsednik Slovenskega Planinskega Društva g. Dinko Bertonec.

Julij - avgust 1991:

- **Stiki z vladnimi osebnostmi:** dr. Vital Ašič, zadolžen za institucionalne zadeve ZS poroča, da so se stiki vzpostavljali na vseh ravneh. V vladni palači, na zunanjem ministrstvu in v parlamentu so bili seznanjeni s slovensko problematiko, dobili ustrezno dokumentacijo, da bi Argentina priznala Slovensko Državo.

Predvsem v argentinskem senatu so želeli, da bi o tem čim bolj zainteresirali javnost, ker, da pritisk mora priti od spodaj.

Poslanih je bilo nad 500 pisem argentinskim političnim voditeljem, od predsednika Menema navzdol. Stalno so se vzdrževali stiki z drugimi narodnimi skupnostmi.

Izdana in razposlana je bila brošura z utemeljitvami in argumenti za samostojno Slovenijo.

Dr. Marko Kremžar je obiskal zunanje ministrstvo, sprejela sta ga dr. Garcia Pinto in zunanji minister Guido di Tella.

- **Medijska akcija:** izkoristila se je vsaka priložnost. Velikodušno je sodelovala skupina mladih, ki je hodila na intervjuje v časopisih, na radijske oddaje in na televizijo, tako v Buenos Airesu kakor v drugih mestih Argentine.

- Časopisi: članki in intervjuji v La Nación, Clarín, Cronista Comercial, Ámbito Financiero, Argentinisches Tageblatt. Plačana oglasa ("Solicitadas") v glavnih dnevnikih v Buenos Airesu.

- Radio: stalen stik je bil vzpostavljen z 21 radijskimi postajami. Vsak dan so se posredovala poročila o razlogih za samostojnost, o poteku vojaških akcijah in o diplomatskih pogajanjih. Intervjuji na raznih postajah v Buenos Airesu in po drugih mestih Argentine.

- Televizija: intervjuji in razgovori v oddajah z visoko avdienco: Kanal 2 (A la manera de Sofovich), Kanal 2 (Sin concesiones – Patricio Kelly), Cablevisión, ter razne oddaje v Buenos Airesu, Mar del Plati, Mendoza, Miramaru, Lujánu, itd.

- 6. julija: **Manifestacija Slovencev v mestu Mendoza** je imela dober odmev v medijih

- 10. julija: **Manifestacija slovenske mla-**

dine v narodnih nošah **in razdelitev** 10.000 brosur pred Kongresno Palačo v Buenos Airesu. Tisto uro je parlamentarna komisija obravnavala položaj v Sloveniji.

- 19. julija: Senatorja dr. Horacio Bravo Herrera in Arturo Jiménez Montilla sta predstavila svojim senatorskim kolegom **predlog resolucije** o Republiki Sloveniji

- Manifestacija Slovencev v Miramaru.

- **Razni stiki in predavanja:**

- Nobelov nagrajenec za mir arh. Pérez Esquivel

- Mednarodno priznan pisatelj Ernesto Sábato, ki se je odlično odzval pismu ministra dr. Capudra in napisal zelo pozitiven članek v dnevniku "La Nación".

- Društvo Argentinskih pisateljev

- Državno tajništvo za Kulturo

- Matere z Majskega Trga

- Razne narodne skupnosti v Argentini

- Predavanje na FUPPEL (Fundación para el progreso en libertad) o bodočih trgovskih povezavah s Slovenijo.

- Kontakti z diplomati tujih držav v Argentini

- Predavanje na Kulturnem Hrvaškem Klubu

20. septembra 1991:

- **Zahvalna večerja** argentinskim časnikarjem v Slovenski Hiši

November 1991:

- **Obisk senatorja** dr. Bravo Herrera v Slovenijo.

- Predsednik ZS prof. Tine Vivod se je srečal s **predsednikom Argentine, dr. Carlos Menemom** in ga pozval k priznanju Republike Slovenije. Predsednik Menem je bil dobro informiran.

16. januarja 1992:

- Na seji Upravnega Sveta ZS je predsednik prof. Tine Vivod sporočil da:

"je danes opoldne Argentina priznala Republiko Slovenijo, kar je že bilo javljeno v Ljubljano".

Argentina je prva priznala RS na južnoameriškem kontinentu.

O vsem delu in dogajanjih - tako v Argentini kakor v Sloveniji in po svetu - je stalno poročal naš tednik Svobodna Slovenija, glasilo Slovencev v Argentini.

Plebiscit o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije. (169)

ALI NAJ REPUBLIKA SLOVENIJA POSTANE SAMOSTOJNA IN NEODVISNA DRŽAVA?

Obkrožite odgovor, ki ustreza Vaši volji:

	ime in priimek	št. osebne izkaznice	odgovor	podpis
1	RODOLFO ŽIVEC	C.I. 2.844.365	☒ DA ☐ NE	Rodolfo Živec
2	SILVESTRA STOLFA	L.C. 6.060.341	☒ DA ☐ NE	Silvestra Stofa
3	ROBERTO LEVPUSČEK	DNI 10.832.880	☒ DA ☐ NE	Robert Lepušček
4	ALDO R. ŽIVEC	C.I.P. 639.1076	☒ DA ☐ NE	Aldo R. Živec
5	FRANCISCO BALLE	5610150	☒ DA ☐ NE	Francisco Balle
6	ALBERTO CEJ	DNI 4.141.385	☒ DA ☐ NE	Alberto Cej
7	JORGE ŽBOGAR	DNI 11.142.409	☒ DA ☐ NE	Jorge Žbogar
8	MARIO ŽBOGAR	DNI 16.895.579	☒ DA ☐ NE	Mario Žbogar
9	RICARDO DANILO ŽIVEC	DNI 7.861.768	☒ DA ☐ NE	Ricardo Danilo Živec
10	SUSANA LEVPUSČEK	DNI 10.284.091	☒ DA ☐ NE	Susana Lepušček
11	WALTER COTIC	C.I. 2.791.042	☒ DA ☐ NE	Walter Cotic
12	LEMUT BARBARA	C.I. 4.285.57	☒ DA ☐ NE	Lemut Barbara
13	PETER CEJ	C.I. 4.031.481	☒ DA ☐ NE	Peter Cej
14	STANKO CEJ	C.I. 4.031.482	☒ DA ☐ NE	Stanko Cej
15	ALOJZ CEJ	C.I. 4.031.488	☒ DA ☐ NE	Alojz Cej
16	VILMA HUADA	C.I. 4.031.490	☒ DA ☐ NE	Vilma Cej Huada
17	MARIA ŽAGAR	C.I. 4.032.401	☒ DA ☐ NE	Maria Žagar
18	ANA CEJ	C.I. 2.085.277	☒ DA ☐ NE	Ana Cej
19	BRUNA ŽAGAR	C.I. 4.032.403	☒ DA ☐ NE	Bruna Žagar
20	EDUARDO TROBEČ	DNI 10.117.475	☒ DA ☐ NE	Eduardo Trobeč
20	skupno število glasov	20	—	

Overovatelj podpisov:

Podpis: Rodolfo Živec

Ime in priimek: RODOLFO ŽIVEC

Decembra 1990 je slovenska skupnost v Argentini zbrala in poslala v Slovenijo nad 2000 podpisov v podporo plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije.

Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto
COMUNICADO DE PRENSA

El Gobierno argentino ha procedido en el día de la fecha al reconocimiento de la República de Croacia y de la República de Eslovenia como Estados libres e independientes.

Dichas repúblicas declararon formalmente su independencia el 25 de junio de 1991. Posteriormente, los respectivos gobiernos solicitaron su reconocimiento de la República Argentina.

La decisión del Gobierno argentino, que fuera oportunamente anticipada a las autoridades correspondientes, está basada en el cumplimiento, por parte de los respectivos Gobiernos, de los lineamientos que la comunidad internacional sigue habitualmente para acceder al reconocimiento de los Estados, tales como el respeto del Estado de derecho, la garantía de los derechos de la persona humana y de las minorías nacionales que habitan en los respectivos territorios, la inviolabilidad de los límites territoriales que podrán modificarse únicamente por medios pacíficos y de común acuerdo, los compromisos relativos a la seguridad regional e internacional y demás principios consagrados en la Carta de las Naciones Unidas y otros instrumentos internacionales.

Los aspectos vinculados al posible establecimiento de relaciones diplomáticas con las Repúblicas de Eslovenia y de Croacia serán oportunamente resueltos conforme a la evolución de las circunstancias, así como la situación jurídica de los compromisos bilaterales que hubieran estado en vigencia con Yugoslavia.

Los decretos de reconocimiento correspondientes se dictarán oportunamente por los canales habituales.

BUENOS AIRES, 16 DE ENERO DE 1992

Ministrstvo za zunanje zadeve
SPOROČILO ZA TISK

Argentinska vlada je danes priznala Republiko Hrvaško in Republiko Slovenijo za svobodni in neodvisni državi. Omenjeni republiki sta 25. junija 1991 formalno razglasili neodvisnost. Za tem pa sta njuni vladi zaprosili argentinsko republiko za priznanje.

Odločitev argentinske vlade, ki je bila že svoj čas napovedana merodajnim osebam, se opira na dejstvo, da obe vladi izpolnjujeta pogoje, ki jih mednarodna skupnost navadno zahteva za priznanje držav, kot so spoštovanje pravnega stanja, zagotavljanje pravic človekove osebe in narodnih manjšin, ki prebivajo na njihovem ozemlju, nedotakljivost ozemeljskih meja, ki se smejo spreminjati samo mirno in sporazumno, spoštovanje dogovorov o domači in meddržavni varnosti in upoštevanje drugih načel, ki jih določajo ustanovna listina Združenih narodov in drugi mednarodni dokumenti. O vsem, kar zadeva možno vzpostavitev diplomatskih odnosov z Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško, bo odločeno v svojem času po razvoju okoliščin, tako kot tudi pravni položaj dvostranskih obveznosti, kolikor so veljale z Jugoslavijo. Ustrezna dekleta o priznanju bosta izdana pozneje po običajnem postopku.

BUENOS AIRES, 16. JANUARJA 1992

DECRETO 431**Relaciones Exteriores – Reconocimiento de la República de Eslovenia como Estado libre e independiente.**

Fecha: 12 marzo 1992.

Publicación: B. O. 18/3/92.

Art. 1° – Reconócese a la República de Eslovenia como Estado libre e independiente.

Art. 2° – El Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto adoptará las medidas necesarias para el cumplimiento de lo dispuesto en el artículo precedente.

Art. 3° – Comuníquese, etc. -Menem. - Di Tella.

ZEDINJENA SLOVENIJA

RAMON L. FALCON 4158
CAPITAL FEDERAL

Buenos Aires, 28 de junio de 1991

Excelentísimo Sr. Presidente de la Nación
Dr. Carlos Saul Menem

Presente

De nuestra mayor consideración,

Con motivo del homenaje a la independencia de la República de Eslovenia y como repudio a la agresión a la que fue sometida por el Ejército Popular Yugoslavo, la comunidad eslovena en la Argentina organiza para el próximo 30 de junio un acto al que invitamos a Ud. muy respetuosamente.

El programa de actividades es el siguiente:

- 10.30 Ofrenda floral y discursos alusivos ante el Monumento al General Don Jose de San Martin en la plaza homonima.
- 12.00 Misa en la Catedral Metropolitana.

Seria para nosotros un gran honor poder contar con su presencia en este acto de reafirmación de la democracia y autodeterminación de los pueblos.

En nombre de la comunidad eslovena saludo a Ud. muy atentamente y espero contar con su grata presencia.

Ing. Jernej Dobovsek

Vicepresidente en ejercicio
de la Presidencia

Subsecretaría General de la
Presidencia de la Nación
Dr. Carlos Vladimiro Corach

Buenos Aires, 4 de julio de 1991

PRESENTE

Estimado Sr. Corach:

Tengo el gusto de enviarle tres
juegos de información sobre Eslovenia, según el detalle
siguiente:

- 1- Folleto "Eslovenia Estado Independiente".
- 2- Copia de la carta enviada ayer al Sr. Presidente de
la Comisión de Relaciones Exteriores de la
Honorable Cámara de Diputados.
- 3- Copia del Documento "Razones Históricas y
Económico Sociales sobre la separación de la
República de Eslovenia de Yugoslavia".
- 4- Copia del discurso pronunciado el 30.06.91 por el
Ing. J. Dobovsek, vicepresidente a cargo de la
presidencia de la Asociación Eslovenia Unida, que
nuclea a los eslovenos en la República Argentina.

Envío esta información por sugerencia
del Ing. Repar y confío que sea de su utilidad.

Estoy a su disposición para suministrarle la información adicional que Ud. considere necesaria.

Saluda a Ud. muy atentamente

Ing. Jernej Dobovsek
Tel.: 792-2282
M. Coronado 457 - Acassuso

14/7/91 a/c 20 D. H. H. + Bouzo'

Presidencia de la Nación
Secretaría General
Subsecretaría General

BUENOS AIRES, julio 04 de 1991

De mi mayor consideración:

Me es grato dirigirme a usted a fin de acusar recibo del material informativo que me remitiera, referente al Estado de Eslovenia.

Sobre el particular, mucho le agradezco su deferencia, por cuanto se trata de una documentación de su mo interés.

Saludo a usted muy atentamente.

AL SEÑOR
Ing. D. Jernej DOBOVSEK
S. / D.

Dr. CARLOS CORACH
SUBSECRETARIO GENERAL

Fórm. 1078 "S.G./S.S.G."
5.000 - 85

ESLOVENIA UNIDA

Pers. Jurídica No. 1933/28/2/1962
Ramón L. Falcón 4158, Capital Federal, C.P. 1407
Tel. 69-9503

Buenos Aires, 9 de Julio de 1991

Señor Vicepresidente
Dr. Eduardo Duhalde

De mi mayor consideración,

En el Día de la Independencia, los eslovenos en la Argentina celebramos la Fiesta Patria, en esta ocasión con la mente y alma puestos también en nuestra patria de origen, Eslovenia, que está luchando por los mismos ideales que presidieron hace 175 años la gesta de la Independencia argentina, con el mismo coraje y sacrificio.

Si bien la causa de Eslovenia ha recibido la simpatía y solidaridad de muchos países y personalidades ilustres, hasta el día de la fecha, ningún país del mundo ha reconocido oficialmente al nuevo Estado Esloveno.

Esperamos ansiosamente que el principio de autodeterminación, derecho inalienable de las naciones, reconocido por las Naciones Unidas y ratificado por el acuerdo de Helsinki, prime por sobre las razones de estado, actitudes pragmáticas y de conveniencia.

La propia constitución yugoeslava contempla el derecho de secesión de las repúblicas integrantes de la Federación.

Eslovenia no tiene problemas étnicos con los otros pueblos de Yugoslavia, tampoco conflictos limítrofes. Sólo busca forjar su propio destino en paz y acuerdo con sus vecinos.

Durante seis meses, el joven gobierno democrático intentó insistentemente el diálogo con el gobierno central, con resultado negativo. Al expirar el plazo del mandato establecido por el plebiscito de diciembre de 1990, el parlamento esloveno declara la independencia.

Inmediatamente el ejército federal yugoeslavo invade y ocupa el territorio esloveno, con toda la brutalidad que los medios informativos han presentado a la opinión pública, generando unánimes expresiones de repudio.

Por lo expuesto invitamos a todas las personas, para las que la libertad y autodeterminación son principios firmemente arraigados, a prestar su apoyo y solidaridad a la causa eslovena.

Saludo a usted con mis mayores respetos,

Ing. Jernej Dobovsek
Vicepresidente en ejercicio de la Presidencia

ESLOVENIA UNIDA

Personería Jurídica Dto. P. E. Nacional
Nº 1933 - 28/2/1962

RAMON L. FALCON 4158
(1407) CAPITAL FEDERAL

Buenos Aires, agosto 22 de 1991

Lic. Don
JOSE OCTAVIO BORDON
Gobernador de Mendoza

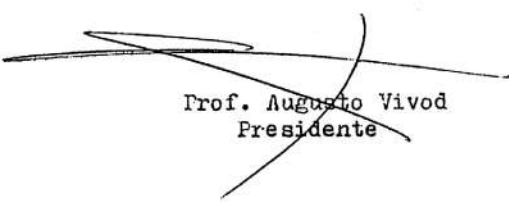
De nuestra mayor consideración:

Agradecemos al sr. Gobernador
sus conceptos expresados en la ostimada nota de fecha 12 del
corriente y le auguramos el mayor de los éxitos en su gestión
de Gobierno.

Saludamos al sr. Gobernador
con nuestra mayor consideración.

Gregorio Batagelj
Secretario

Prof. Augusto Vivod
Presidente

Gobernador de Mendoza

MENDOZA, agosto 12 de 1991.

Señor
Vicepresidente en ejercicio de la
Presidencia de ESLOVENIA UNIDA
Ing. JERNEJ DOBOVSEK
Ramón L. Falcón 4158
1407-CAPITAL FEDERAL.

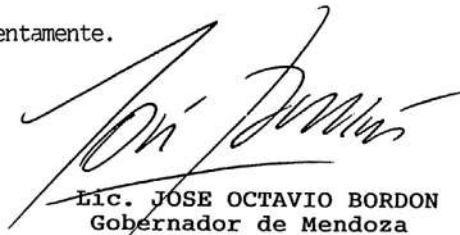
De mi mayor consideración:

He recibido su nota del 9 de julio del
corriente que mucho agradezco.

El Gobierno Argentino mantiene relaciones
diplomáticas con el Gobierno de Yugoslavia, razón por la cual el Gobernador
de la Provincia de Mendoza no puede intervenir públicamente en favor de
la causa Eslovena, mientras que el Gobierno de la Nación no lo haga.

No obstante ello, vemos con simpatía toda
lucha por la libertad y la democracia, y en particular los esfuerzos por
una mayor autonomía de la región eslovena en el marco de la Federación
Yugoeslava. Este sentimiento surge del reconocimiento por la importante
contribución histórica de los eslovenos, y de otros ciudadanos yugoeslavos,
al desarrollo de la Argentina, así como a su crecimiento cultural y creativo.

Atentamente.

Lic. JOSE OCTAVIO BORDON
Gobernador de Mendoza

bd.

C
1

Agradecemos sus conceptos y enhorabuena al mayor
de los éxitos en su gestión de gobierno -

Buenos Aires, 25 de octubre de 1991.-

Señor Presidente de la Nación
Dr. Carlos Saúl Menem

CASA DE GOBIERNO .-

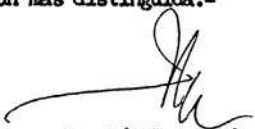
De nuestra mayor consideración:

Tenemos el alto honor de dirigirnos al Señor Presidente, para agradecerle en nombre de todos los eslovenos y sus descendientes en la República Argentina, el interés que ha demostrado por los acontecimientos que han culminado en la Declaración de la Independencia de la República de Eslovenia, el 25 de junio pasado.-

Apreciamos su certera visión del futuro del continente europeo y de la potencialidad de los nuevos estados independientes, surgidos por decisión y voluntad popular y como epílogo de luchas centenarias para tomar ubicación en la comunidad internacional con plena madurez y como factor de pacificación definitiva.-

Mucho agradeceríamos al Señor Presidente quisiera concedernos el honor de recibirnos en audiencia, para que podamos exponerle personalmente nuestras inquietudes, participarle sobre los acontecimientos en la República de Eslovenia y ratificarle la solidaridad de la colectividad eslovena como leales ciudadanos de la noble Nación Argentina.-

Saludamos al Señor Presidente con nuestra consideración más distinguida.-

Dr. Vital C. Asic
Secretario de Rel Institucionales

Prof. Tina Vivod
Presidente

Fundación Servicio Paz y Justicia - Argentina
Personería Jurídica - 355/94-9475

Buenos Aires, 8 de julio de 1991

AL SEÑOR MINISTRO DE CULTURA
DE LA REPUBLICA DE ESLOVENIA
Dr. Andrej Capuder
S _____ D _____

Tengo el agrado de dirigirme a Ud,
preocupado por los sucesos que afligen al pueblo de Eslovenia y //
que afectan a toda la comunidad internacional.

Es mi anhelo que se ponga fin a una
lucha fratricida y que se inicien cuanto antes, negociaciones para //
una solución justa, basada en el respeto a la autodeterminación de
los pueblos.

Por lo tanto reclamo el cese inme-/
diato del fuego en nombre de la vida y seguridad de las personas y
del pueblo todo.

Reciba mi fraterno saludo de Paz y
Bien.-

ADOLFO PEREZ ESQUIVEL

CALLE MEXICO 479
(1097) Buenos Aires
República Argentina

TELEX: 26018 CAMOU AR
TELEX: 26282 CAMOU AR
TELEX: 9058 CAMOU AR

TEL. 54-1-334-7036
TEL. 54-1-34-8206
TELEFAX (AR54) 1112208

Pismo nobelovega nagrajenca za mir Adolfa Perez Esquivela slovenskemu Ministrstvu za kulturo, v katerem želi hiter konec vojne in začetek pogajanj za pravično rešitev na temeljih samoodločbe naroda.

Buenos Aires, 25 de octubre de 1991.-

Su Eminencia Reverendísima
Señor Cardenal Dr. Antonio Quarracino
ARZOBISPADO DE BUENOS AIRES.-

Eminentísimo y Reverendísimo Señor Cardenal:

En nuestro carácter de representantes de "Eslovenia Unida", que nuclea a los eslovenos y sus descendientes en la República Argentina, tenemos el honor de dirigirnos al Señor Cardenal, para expresarle y ratificarle nuestra filial devoción y lealtad.

El pueblo esloveno, convertido al cristianismo en el pleno corazón de Europa hace más de mil doscientos años, se ha mantenido fiel a la Cátedra de San Pedro a pesar de duros embates de la historia, y así lo han hecho sus hijos dispersos por todo el mundo, en distintas emigraciones por causas políticas, económicas y culturales.-

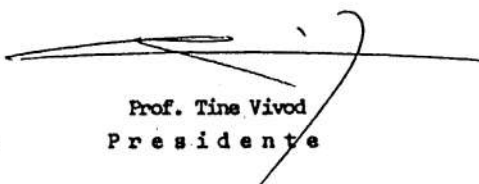
Creemos cumplir con nuestro legado de los antepasados al testimoniar nuestro cristianismo también en nuestra nueva patria Argentina.-

Sería para nosotros una gran distinción y honor ser recibidos por el Señor Cardenal, para expresarle personalmente nuestros sentimientos como asimismo para participarle acerca de la heroica lucha de nuestros hermanos eslovenos por la afirmación del más joven estado católico centro europeo de Eslovenia, cuya independencia ha sido declarada el 25 de junio pasado.-

Con nuestra consideración más distinguida.

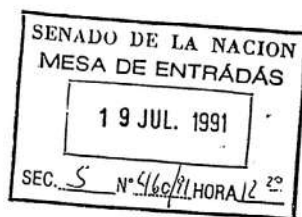

Dr. Vital C. Asić
Secretario de Rel. Institucionales

Prof. Tine Vivod
Presidente

Senado de la Nación

PROYECTO DE RESOLUCION

El Senado de la Nación

RESUELVE:

Declarar su adhesión a la independencia de las repúblicas de Croacia y Eslovenia.

Solicitar al Poder Ejecutivo Nacional adopte las medidas necesarias para el reconocimiento de ambos Estados como nuevos miembros independientes y soberanos de la comunidad internacional.-

HORACIO FELIX BRAVO HERRERA
Senador de la Nación

HORACIO FELIX BRAVO HERRERA
Senador de la Nación

FUNDAMENTOS

El 25 de junio de 1991 dos de las seis repúblicas de Yugoslavia declararon su independencia, la República de Croacia y la República de Eslovenia, constituyéndose así en estados independientes y soberanos.

Tales históricos hechos nos han llevado, después de un detenido seguimiento de las situaciones producidas y de los episodios / diarios que destaca la prensa mundial, a presentar el proyecto cuyas razones estamos desarrollando.

FUNDAMENTOS MORALES Y JURIDICOS DE LA INDEPENDENCIA DE LAS REPUBLICAS DE CROACIA Y DE ESLOVENIA.

Según la doctrina de Derecho Internacional el nacimiento de un Estado puede efectuarse de diferentes maneras: por secesión (nacimiento de los países hispanoamericanos y de los Estados Unidos); por desmembramiento (estados surgidos de la monarquía austro-húngara en 1918); por absorción (formación del Reino de Italia); etc. En todos / los casos un nuevo Estado nace de la voluntad de un pueblo que quiere tomar su destino en sus propias manos como comunidad políticamente independiente y soberana.

La histórica decisión de los pueblos croata y esloveno fundamentase en el derecho natural internacionalmente reconocido que suele llamarse "el principio de las nacionalidades", según el cual toda nación tiene derecho a constituirse en una comunidad políticamente independiente y soberana, en un Estado.

Una nación, tanto si se considera según la concepción objetiva de la Escuela Alemana que parte de criterios determinados por la etnografía, como el territorio, la lengua, la raza, etc., como si se considera según la concepción subjetiva de la doctrina franco-italiana, / que atiende sobre todo a la conciencia nacional, al querer colectivo, posee el derecho a su soberanía realizada en un Estado propio.

Este derecho tiene su última fundamentación en el mismo Derecho Natural según el cual toda persona humana como ser social puede determinar y decidir su propia manera y su marco de vivir socialmente. Tal es la doctrina común de los tratadistas del derecho natural, tal la práctica internacional, particularmente en los últimos tiempos, si bien lamentablemente no siempre coherente, tal la conciencia común de la humanidad.

HORACIO FELIX BRAVO HERRERA
Senador de la Nación

- 2 -

El principio de las nacionalidades ha jugado un gran papel en la vida internacional de los siglos XIX y XX aun cuando a veces / se hayan dado compases de espera y con frecuencia haya sido violado. Ha sido expresamente reconocido por la doctrina Wilson, mundialmente aceptada y hoy en día sigue actuando aunque bajo la forma moderna // del derecho de los pueblos a disponer de sí mismos, al que también se suele llamar de "autodeterminación" (self determination). En // otras palabras, se trata del derecho de cada pueblo de elegir su pro pia vida política, de pertenecer al Estado de su elección y del dere cho de secesión, es decir, el derecho de una población de separarse del Estado al que pertenece, ya para constituirse en Estado autónomo, ya para agregarse a otro.

La Carta del Atlántico del 14 de agosto de 1941 reconoce / plenamente este derecho de autodeterminación puesto que los signatarios se comprometían "a respetar el derecho que tienen todos los pue blos a escoger la forma de gobierno bajo la que quieren vivir". Desgraciadamente los aliados dejaron que se llevaran a cabo graves viola ciones de este principio después de la Segunda Guerra Mundial. En el mismo sentido se ha expresado la Carta de las Naciones Unidas del 26 de junio de 1945, en su artículo 1, al decir: "Los propósitos de las Naciones Unidas son...2. respeto al principio de la igualdad de dere chos y al de la libre determinación de los pueblos...". Y en el ar- / tículo 73: "Los miembros de las Naciones Unidas se obligan... a te- / ner debidamente en cuenta las aspiraciones políticas de los pueblos y a ayudarlos en el desenvolvimiento progresivo de sus libres insti- tuciones políticas de acuerdo a las circunstancias especiales de ca da territorio...". Pues bien, los pueblos croata y esloveno, obrando separadamente, han decidido crear sus propias instituciones políti- cas, aspiración que alimentaron durante siglos, pero que por circuns- tancias ajenas recién ahora pueden realizar.

Las violaciones del derecho a la autodeterminación son de lamentar puesto que los principios esenciales de la doctrina del de- recho de los pueblos a disponer de sí mismos pertenecen al derecho / natural y enlazan directamente con los derechos fundamentales de la persona humana. Solamente se puede vacilar sobre las aplicaciones / concretas: suficiente importancia numérica de la población, extensión

HORACIO FELIX BRAVO HERRERA
Senador de la Nación

- 3 -

/
y límites de su territorio, determinación de la orientación de la //
conciencia colectiva, existencia de una élite política. Aplicada es
ta doctrina a los pueblos croata y esloveno, es fácil comprobar se
dan todos éstos y otros elementos, necesarios para constituir cada
uno de ellos un Estado propio, en una medida sobreabundante. Existe
en cada caso un territorio redondeado, reconocido como propio por to
da la comunidad internacional; lenguas propias distintas de todas //
las demás y no habladas por ningún otro pueblo; la conciencia colec-
tiva de ser, cada uno de ellos, un pueblo con pasado propio y clara
proyección para el futuro, que viene ya de siglos; capacidad económi-
ca suficiente; alto nivel cultural; y finalmente una élite política
altamente capacitada, lo que se ha demostrado en toda la historia, /
particularmente en los últimos cien años. Por estas razones no se /
puede poner en duda la viabilidad del derecho de Croacia y Eslovenia
a la total autonomía y soberanía política.

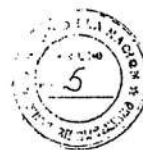
Cuando es claro que se dan estos elementos "se debe recono-
cer enteramente a la población en cuestión el derecho de organizar su
vida política, económica, social y cultural como bien le parezca" (Re-
né Coste, Moral Internacional, Ed. Herder, pág. 257). Es lo que han /
hecho los pueblos croata y esloveno.

También los papas contemporáneos han reconocido y recalcado
reiteradamente este derecho a propósito de la emancipación de las co-
lonias. El Papa Juan Pablo II, durante la reciente crisis yugoslava,
habló ya dos veces reclamando que se reconozcan las legítimas aspira-
ciones de los pueblos a la independencia. Según la teoría del derecho
internacional "reconocimiento acto jurídico", un nuevo Estado debe //
obligatoriamente ser reconocido por los otros tan pronto posea en for
ma incontestable los elementos de hecho constitutivos de la noción de
Estado y este reconocimiento es un acto declarativo: una declaración,
no una creación. Como expresaba el Instituto de Derecho Internacional
en la sesión de 1936 en Bruselas: "El reconocimiento de un nuevo Esta-
do es el acto por el que uno o varios estados comprueban la existen-/
cia de cualquier otro Estado".

A falta de una organización superestatal mundial, se impone
esta teoría del reconocimiento declarativo, por lo que la Argentina /
debe reconocer a las Repúblicas de Croacia y de Eslovenia como Estados

//

HORACIO FELIX SOMO HERRERA
Senador de la Nación

- 4 -

//

soberanos e independientes.

VISION HISTORICA

Los eslovenos viven en el centro de Europa desde antes del siglo IV DC.; en el siglo VI comienza la organización política que / culmina en la formación del Estado un siglo más tarde con el Rey Samo.

Hasta el año 1944 los eslovenos eligen sus grandes duques de acuerdo con su tradición en el estado esloveno de Karantania. El predominio político de los Habsburgos dura hasta 1918 en todo el territorio esloveno.

Al terminar la Gran Guerra en 1918 y con la desintegración del Imperio Austro Húngaro, Eslovenia decide su incorporación junto con los croatas y serbios en el Reino SHS (Slovinci, Hrvati, Sbi) / para defender sus fronteras e intereses económicos. El rey Alejandro I convierte este Estado, más tarde, en el Reino de Yugoslavia.

Hasta 1941 los eslovenos y los croatas siguen su lucha política para una autonomía dentro del estado yugoslavo, en el cual con viven tres naciones con diferentes idiomas, tres religiones (católica, ortodoxa y musulmana) y dos culturas (occidental, centroeuropea en Croacia y Eslovenia y bizantina en Serbia).

Durante la guerra comienza en el territorio yugoslavo ocupado por Alemania, Italia y Hungría, la revolución comunista y la // consecuente guerra civil. El acuerdo de Yalta entregó el territorio yugoslavo a la influencia soviética, comienza el sangriento período de gobierno totalitario comunista bajo el caudillo marxista Tito.

El derrumbe del sistema comunista en Yugoslavia comienza en 1988 en la República de Eslovenia, culminando en abril de 1990 con / las elecciones democráticas. El proceso de democratización es seguido por Croacia y en diciembre de 1990 lo termina Serbia, única república yugoslava donde triunfó en las elecciones el Partido Comunista.

Año 1991: La proposición de las repúblicas de Croacia y Eslovenia de transformar a Yugoslavia en la Unión de Estados soberanos según el modelo de la Comunidad Europea, aceptada también por las repúblicas de Bosnia-Herzegovina y de Macedonia fue repetidamente rechazada por la República de Serbia, apoyada por Montenegro, decidida a no abandonar su posición dominante dentro del conjunto de la Federación.

///

HORACIO FELIX BARROS HERRERA
Senador de la Nación

- 5 -

///

ración Yugoslava, ya que los serbios y montenegrinos quedaron con / fuerzas armadas con el régimen comunista y stalinista.

En la reunión habida el 30 de mayo el Parlamento croata aprobó por unanimidad la siguiente resolución: si hasta el 15 de ju nio de este año no se llegaran a concluir positivamente de dos repú blicas soberanas e independientes, Croacia proclamaría su separa- / ción de la República Federal Socialista de Yugoslavia.

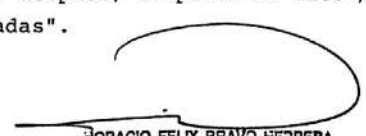
Por falta de este acuerdo Croacia y Eslovenia proclamaron simultáneamente el 25 de junio su independencia y soberanía estatal. Serbia reaccionó inmediatamente invadiendo a Eslovenia con las fuer- zas armadas del ejército yugoslavo comandado por los serbios.

La decisión de las repúblicas de Croacia y de Eslovenia de pro clamar su independencia no es un acto arbitrario de sus gobiernos, / sino el resultado de un proceso estrictamente democrático que culmi- nó con la libre expresión de la voluntad popular emitida en el plebis cito del 23 de diciembre de 1990 en Eslovenia y en el referendum del 19 de mayo de 1991 en Croacia. La abrumadora mayoría de votos en fa- vor de la independencia nacional resulta en sí mismo motivo suficien- te y valedero para justificar las medidas adoptadas en defensa del // cumplimiento del derecho de autodeterminación nacional mundialmente reconocido y garantizado además por la Constitución Yugoslava vigente.

Insistir en la unidad yugoslava es alentar la intervención armada serbio-comunista iniciada por el ejército comunista y grupos insurgentes serbios en Croacia.

El reconocimiento de la independencia de las repúblicas de Croacia y de Eslovenia resulta indispensable para preservar la paz y el orden democrático en este lugar neurálgico de Europa.

Ha dicho un prestigioso diario argentino: "Para tener cier ta autoridad moral que los haga al menos respetables, ya que no impe rativos, los países más poderosos deben ajustarse a los preceptos de la ley internacional, sobre todo si hay riesgos de engendrar conflic tos aun más graves que los preexistentes. Obsérvese si no, el alien to que las interferencias de las potencias antes citadas (URSS., USA., algunos países de la CE.) han dado a la represión violenta ordenada por el gobierno central de Yugoslavia y la necesidad de alguna vete rana Cancillería, obligada a desdecirse, después, respecto de cier- / tas gestiones apresuradas y mal encaminadas".

HORACIO FELIX BRAVO HERRERA
Senador de la Nación

- 6 -

PANORAMA ECONOMICO INDUSTRIAL

La República de Croacia cuya población asciende a 4.500.000 habitantes cuenta principalmente con los siguientes recursos económicos:

El turismo de la famosa costa dalmata del mar Adriático con sus centenares islas, playas y bahías aunado a la conocida atención / croata con la cultura y responsabilidad que merecen los turistas, // constituye uno de los principales recursos.

Las Cataratas de Plitvice con sus lagos y bosques aportaban aproximadamente 3000 millones de dólares. El 80% del total pertenece a Croacia (según El Cronista Comercial del 7-7-91). El turismo de // Croacia ocupa el tercer lugar de Europa.

Croacia es rica en agricultura y ganadería; un tercio de su producción es exportable.

Posee pozos petroleros y gas natural para abastecer sus necesidades propias como así también para exportar el sobrante.

Croacia cuenta con gran variedad de minerales. La mina de // Bokxsit figura en el 3er. puesto mundial por su magnitud (podría ser un buen proveedor para Aluar-Argentina).

Croacia tiene astilleros para barcos de carga, pasajeros, / lanchas y tanques petroleros hasta 400.000 tn. (considerado en el 5to. puesto mundial).

Otro de los productos famosos es la conocida madera de Es- / lavonia como también pinos provenientes de Gorski Kotor.

Posee centrales hidro-eléctricas y una base nuclear en la // frontera Croata-Eslovena.

PANORAMA ECONOMICO DE ESLOVENIA

Eslovenia es un pequeño país (población cercana a los 2 millones, superficie: 20.251 Km2.), pero la diversidad hallada en su // territorio, que se extiende desde los Alpes Orientales al norte, hasta el mar Adriático al sur, es mayor que la de muchos países con mayores superficies. Limitando con Italia, Austria y Hungría, Eslovenia se ubica en el centro de los movimientos de integración económica europea contemporáneos. Estas influencias, combinadas con su ubicación geográfica y una variedad de experiencias históricas y culturales a /

//

HORACIO FELIX JIRAVO HERRERA
Senador de la Nación

través de los siglos, han dado forma al desarrollo de la economía.

Eslovenia, se encuentra en un punto intermedio de desarrollo, en comparación con los países de la Comunidad Económica Europea. Su producto bruto anual es de aproximadamente 11 mil millones de dólares. El producto bruto per cápita de u\$s 5.600, es cercano al doble del de Yugoslavia en su conjunto. Además, con sólo el 8% de la población total de la Federación, Eslovenia contribuye hoy día con el 25% del Producto Bruto Yugoslavo y más del 30% de las exportaciones.

Hasta el presente, la mayor porción de estos porcentajes se dieron en el sector público, en virtud de lo que se llama en la Federación Yugoslava la "propiedad social", pero leyes recientemente sancionadas han llevado a un crecimiento pronunciado del número de compañías nuevas que se establecieron en el sector privado.

La actividad económica que define el perfil de Eslovenia, es la industria, con arraigada tradición en la zona. Las actividades industriales más fuertes, en términos de ingresos, número de personal empleado y crecimiento económico, son la producción de aparatos y maquinarias eléctricas, ciertas ramas de la electrónica, la metalurgia, el proceso del metal, maquinarias para la construcción y el campo. Otras ramas importantes, en lo que respecta a la contribución para las exportaciones son: el proceso de la madera, textil, producción de productos químicos y farmacéuticos, proceso de alimentos y producción de equipamiento deportivo.

El comercio exterior de Eslovenia se dirige, en primer término, a los países de Europa Occidental; más de los 2/3 del comercio exterior apunta a los mercados de la Comunidad Económica Europea y la Asociación Europea de libre Comercio (63% de las exportaciones sobre 3.400 millones de dólares y 70% de las importaciones sobre 3.200 millones de dólares). El saldo de las balanzas comerciales y de pagos de Eslovenia es positivo, en contraposición con el de la Federación Yugoslava.

La geografía también le da a Eslovenia un papel importante, en lo que respecta al tránsito, como puente entre Europa y los Balcanes. La infraestructura del país está bien desarrollada.

De no ser por la zona forestal, que abarca el 46% de la superficie terrestre total, la base de materias primas eslovenas no es la na

SS.

HORACIO FELIX BRAVO HERRERA
Senador de la Nación

//

amplia. Los recursos naturales más importantes son: minerales y pozos termales, piedra de todas clases, potencial hidroeléctrico, un número de depósitos de carbón y una pequeña mina de uranio.

La mayor parte de la energía eléctrica es suministrada por / las plantas de energía termoeléctrica, seguida por las plantas hidroeléctricas y una planta de energía nuclear.

La mano de obra activa de Eslovenia abarca aproximadamente / 830.000 personas, 53% de las cuales se encuentran abocadas a la pro-/ ducción y el resto a los servicios.

El nivel de educación de Eslovenia es alto, por lo que la // proporción de graduados universitarios empleados es de aproximadamen- te el 11%.

La agricultura y la ganadería sólo representa la cuarta parte de la industria, con preeminencia en la cría de ganado.

Los diversos y hermosos paisajes de Eslovenia, que van de la zona alpina a la adriática, son un factor de influencia significativo en el desarrollo del turismo, una importante actividad, de tercer or-/ den, promisorio y con considerable potencial. Hoy en día, el turismo / genera un ingreso adicional de aproximadamente 700 millones de dólares anuales.

Eslovenia siempre ha atraído la mayor proporción de inversio nes extranjeras directas en la Federación Yugoslava. Casi un cuarto de todos los joint-ventures hasta fines de 1988 se establecieron en Es lovenia. Sin embargo, la cantidad de inversiones directas extranjeras en Eslovenia a fines de 1988 fue de solamente 114 millones de U\$S. El año 1989 marcó un punto crucial y decisivo para las inversiones extran jeras directas en Yugoslavia, cuando se establecieron tanto como 555 entidades de inversión extranjera nuevas, con un total de capital ex-/ tranjero invertido de 337,6 millones de U\$S. Este crecimiento sin pre- cedentes en 1989 indica que la limitada legislación de inversión ex-// tranjera, en vigencia hasta fines de 1988 era una razón fundamental pa ra el anterior ingreso escaso. En 1989, año en que se produjo el "boom" tanto como 168 compañías extranjeras comenzaron sus actividades comer- ciales en Eslovenia. El 28% del Ingreso total de capital de Inversión extranjera a Yugoslavia de ese año, se ubicó en Eslovenia (93 millo-/ nes de U\$S). El número en aumento de contratos de inversión firmados, sugiere que el ingreso de capital extranjero en la economía eslovena / es probable que se triplique. Renault, Siemens, Iveco, Semperit, AEG-/ Telefunken, Hoechst, Bayer y Black & Decker son sólo algunas de las /

//

HORACIO FELIX BRAVO HERRERA
Senador de la Nación

jpm.-

- 9 -

//

compañías de renombre internacional que han invertido en Eslovenia // hasta la fecha.

Los actuales cambios de sistema, que se están sucediendo / en Eslovenia, representan el inicio de cambios permanentes. La libera lización de las relaciones económicas con el mundo -en particular, // las políticas liberales sobre importaciones, exportaciones, las posi bilidades libres de establecer todas las formas de joint-ventures, el establecimiento de compañías extranjeras, la libre transferencia de // ganancias por parte de los extranjeros, la libre compra de divisas en el mercado de moneda extranjera, la transformación de la propiedad so cial en propiedad privada, los cambios en los sistemas monetarios y / fiscales, etc.- son el punto de partida para lograr un mayor grado de compatibilidad entre el sistema económico-social esloveno y el siste ma de Europa Occidental, y es también la base que permitirá la mayor integración de la economía eslovena en la Europa desarrollada y el // mundo.

Actualmente, la salida para Eslovenia reside en su total in corporación al mercado internacional y en una economía abierta, una / necesidad para su desarrollo.

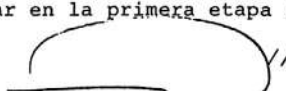
APORTES DE LA COMUNIDAD CROATA A LA REPUBLICA ARGENTINA

La inmigración croata de la Argentina puede dividirse en // tres etapas históricas. La primera va desde la aparición de los croa tas en este suelo hasta la Gran Guerra. La segunda abarca el período entre ambas guerras mundiales y la tercera se extiende desde la Segun da Guerra mundial hasta nuestros días.

Si bien la primera y segunda etapas pueden considerarse co mo inmigraciones económicas, así como la tercera una inmigración polí tica, las tres tienen como denominador común la lucha por la libertad frente al sojuzgamiento ejercido por distintos poderes, hayan sido és tos el imperio austro-húngaro, la monarquía servia o el régimen comu nista yugoslavo.

Es difícil precisar la cantidad de inmigrantes croatas, pues fueron registrados de acuerdo al pasaporte que traían, en la primera / etapa el austro-húngaro y el yugoslavo en la segunda.

En cada una de estas tres etapas la colectividad croata rea lizó aportes significativos a la sociedad argentina que tan generosa- mente los había recibido. Así podemos mencionar en la primera etapa /

HORACIO FELIX BRAVO HERRERA
Senador de la Nación

jpm.-

- 10 -

//

al mayor Buratović, que participó en la conquista del desierto y estableció la primera línea telegráfica entre Buenos Aires y Rosario. No menos importante fue el aporte de los hermanos Nikola y Miho Miha nović, quienes llegaron como marineros y terminaron siendo magnates de la marina mercante argentina, así como benefactores de asociaciones como el Patronato de la Infancia, el Centro Naval, etc. La contribución de Ivan (Juan) Vucetić, el sistema de identificación dactiloscópica de las personas, hoy usado en todo el mundo, ubicó a la Argentina a la vanguardia de los métodos de investigación policial. / En reconocimiento de éste y otros méritos académicos en historia y antropología, la Escuela de Policía de la Provincia de Buenos Aires lleva su nombre.

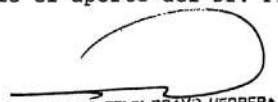
La segunda etapa entre las dos guerras mundiales, se caracteriza por una inmigración más caudalosa numéricamente, pero sin mayor preparación cultural. El aporte en esta etapa es la colonización rural realizada a través de dos corrientes migratorias. Una, partiendo del puerto de Buenos Aires, la otra de Punta Arenas, Chile, fue pionera en el sur patagónico instalándose desde Río Negro hasta Ushuaia.

A la tercera etapa corresponde el aporte cultural, científico y artístico que el pueblo croata realizó a la comunidad argentina. Es especialmente el aporte de los ingenieros forestales e ingenieros agrónomos que sentaron las bases para la primera Facultad de Orientación forestal de la Argentina, en Santiago del Estero (Dr. Balen, Ings. Petrak, Poduje, Uhrin). Otros profesionales asesoraron a los gobiernos de distintas provincias en materia forestal, desde el Chaco hasta Tierra del Fuego (Ings. Frković, Asancaić, Meks y Slavko Hranilović). Aportaron sus conocimientos como científicos e investigadores en el INTA los Ings. Crnko, Bakarčić, Turica y Devčić, representando en varias oportunidades a la Argentina ante organizaciones latinoamericanas.

En geodesia el Ing. Horvat, invitado por el Instituto Geográfico Militar, influyó decisivamente en la formación de jóvenes argentinos. También la electromecánica y la química tuvieron su aporte en la tarea de notables científicos como el Ing. Marčelić y el Ing. Kopsić, respectivamente, ambos profesores en Universidades Nacionales.

En las ciencias médicas es destacable el aporte del Dr. Fran

//

HORACIO FELIX BRAVO HERRERA
Senador de la Nación

jpm.-

- 11 -

//

jo Pusković, promotor de la vacunación profiláctica contra la brucelosis, convirtiendo a la Argentina en país pionero en este sistema profiláctico, como fué reconocido en VI Congreso Mundial de Viena.

No solo la ciencia y la tecnología recibieron aportes de / los refugiados croatas, también las humanidades se beneficiaron con / personalidades como la del Prof. Dr. Zlatko Tanodi, historiador, paleógrafo y archivista, fundador de la primera escuela archivística de la Argentina, miembro de Número de la Academia Nacional de Historia. No podemos dejar de mencionar al helenista Prof. Eterović y al bibliotecólogo Prof. Matijević.

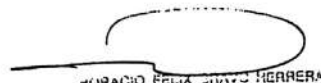
Las relaciones laborales y gremiales también contaron con / el aporte singular del Prof. Ante Vitaić-Jakasa, miembro de la delegación argentina ante la OIT y miembro permanente del Consejo Directivo de dicha organización en Ginebra.

El arte se enriquece con las obras del pintor Zdravko Dučmelić, el ceramista Sime Pelicarić y el compositor musical y director / Ante Kopitović. En las letras destacan al poeta Vinko Nikolić y el // lingüista Pero Tutavac, traductor del Martín Fierro al idioma croata.

En el campo industrial, contribuyeron al desarrollo económico argentino, empresarios de la talla de K. Kovačić (INARGIND), Dr. R. Latkovic (IDECO), Ivo Rojnica (Tejeduría e hilandería IVOLANA Y // PULLOVERFIN), A. Jurum (WASHLAN), por mencionar solo a los iniciadores de las primeras empresas fundadas por croatas, siendo hoy innumbrables por su cantidad aquellas empresas fundadas y dirigidas por / croatas que creyeron y creen en las posibilidades que ofrece nuestro / país.

Apellidos como Karlić, Ogñenovich, Ivanissevich, Jeličić, // Suppische, Busaniche, Blasina, Gavrich, Marinkovich etc., nos recuerdan el aporte croata en la vida religiosa, científica, cultural y deportiva de la República Argentina.

En esta enumeración quedan en el anonimato cientos y miles / de trabajadores profesionales y no profesionales, investigadores científicos, profesores en claustros universitarios, que con su dedicación silenciosa, honestidad, responsabilidad y laboriosidad han contribuido y contribuyen al engrandecimiento de la Argentina, testimonian- do los valores de la nación croata.

HORACIO FÉLIX BRAVO HERRERA
Senador de la Nación

jpm.-

APORTE DE LOS ESLOVENOS A LA ARGENTINA

Los Eslovenos y sus descendientes en la Argentina son alrededor de 40.000 y llegaron en tres grandes oleadas de inmigración: en la última década del siglo pasado llegaron muchos con pasaportes austro-húngaros o italianos, países a los cuales pertenecían los Eslovenos en aquella época. La gran mayoría de estos inmigrantes se radicó en las provincias norteañas de la República. La segunda oleada se registró en la década del treinta de este siglo, a la que componían principalmente los Eslovenos de las regiones ocupadas por Italia después de la primer guerra mundial y que estuvieron expuestos a graves discriminaciones por parte de las autoridades del recién instalado / fascismo. La mayor parte de éstos se radicó en Buenos Aires y Rosario. La tercer oleada se produjo después de la segunda guerra mundial, en / la década del cuarenta, a la que componían principalmente los refugiados, parte de los que en esa época huían de los países de Europa central ante el avance de las fuerzas comunistas. Es de destacar que la / Argentina fué en aquella ocasión el país con mayor sentido humanitario, ya que recibió a familias enteras, a diferencia de otros países occidentales que recibían solamente a gente joven y fuerte, es decir, mano de obra.

Los Eslovenos demostraron su agradecimiento a la Argentina / que los recibió tan generosamente, con trabajo fecundo. Nombres como arq. Victor Sulcic, antropólogo Juan Beningar, filósofo Emilio Komar, son algunos de los más notorios exponentes del aporte esloveno a la cultura argentina.

Los inmigrantes eslovenos se insertaron decididamente en la vida de la nueva patria con su trabajo serio y responsable, que es una de las características de ese pueblo. De una importante cantidad de / talleres, pequeñas y medianas empresas descollan entre otras: Herman Zupan S.A., Papelera del Sur SA, Flexibles Argentinos S.A., Norpack S. A., Oblak Hnos. S.A., Cerramientos Martín S.A., Standmetal S.A. que en su conjunto dan trabajo a más de cinco mil personas.

El trabajador, artesano, profesional o empresario de origen esloveno es conocido en el país por su dedicación al trabajo, responsabilidad y honestidad.

A fines del año 1990 se fundó la Cámara de comercio Esloveno-Latinoamericana en Buenos Aires, con el fin de promover el intercambio comercial entre Eslovenia y Latinoamérica, especialmente la Argentina. Como primer presidente fué electo Herman Zupan, quien fué designado "Hombre gráfico de las Américas 1991", codiciado título que // por primera vez recibe un industrial de la Argentina.

HORACIO FELIX BRAVO HERRERA
Senador de la Nación

jpm.-

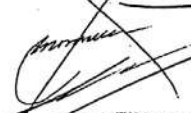

- 13 -

/

Pero, es de justicia decir, como conclusión, que lo más importante de Croacia y Eslovenia es su pueblo culto, trabajador, austero y patriota que espera y pretende ser ejemplo del resurgimiento / económico para el resto de los países Centro Europeos que lograron su independencia.

Por último, debemos recordar el apotegma yrigoyeniano: "los hombres son sagrados para los hombres y los pueblos son sagrados para los pueblos".-

ARTURO GARCIA GILBERTO ILLIA
SENADOR A LA NACION

HORACIO FELIX BRAVO HERRERA
Senador de la Nación

ESLOVENIA UNIDA

Personería Jurídica Dto. P. E. Nacional
Nº 1933 - 28/2/1962

RAMON L. FALCON 4158
(1407) CAPITAL FEDERAL

Buenos Aires, 6 de Agosto de 1991

Senor Presidente del Bloque
del Partido Justicialista.
Sen. Alberto Rodriguez Saa.

De nuestra mayor consideracion:

Ante la inminencia de tratarse ante esa Honorable Camara los diversos proyectos de resolucion para exteriorizar la adhesion a la reciente independencia de la Republica de Eslovenia y solicitar al Poder Ejecutivo Nacional para que adopte las medidas necesarias para el reconocimiento de la misma como ente soberano en la comunidad internacional, nos es grato ofrecerles nuestro aporte y fundamentacion para ser tenido en cuenta al expedirse ese Alto Cuerpo del Poder Legislativo de la Nacion.

Nos permitimos hacerle llegar, en nombre de "Eslovenia Unida", entidad que representa a los eslovenos y sus descendientes en la Argentina, un estudio sobre los fundamentos morales y juridicos de la independencia de la Republica de Eslovenia, como asimismo una sinopsis sobre la economia del nuevo Estado, y sobre los eslovenos y sus descendientes arraigados en la noble y generosa tierra argentina.

Sin perjuicio del material suministrado en esta especial circunstancia, nos sentiremos honrados en aportar en forma personal y directa toda informacion que nos pueda ser requerida para el mejor esclarecimiento del historico momento que vive la Nacion Eslovena.

La resolucion de adhesion a la independencia de la Republica de Eslovenia por parte del Honorable Senado de la Nacion Argentina sera, a su vez, un hito en los anales de la historia de la joven Republica Eslovena.

Saludamos a Vd. con nuestra consideracion mas distinguida.

Dr. Vital Asic

Secretario de RR.II.

Prof. Tine Vipot

Presidente de Eslovenia Unida

Buenos Aires, 28 de agosto de 1991.-

Señor Senador
Dr. Horacio Félix Bravo Herrera

SENADO DE LA NACION.-

De nuestra mayor consideración:

Nos es grato dirigirnos a Vd., en representación de "ESLOVENIA UNIDA", que nuclea a los eslovenos y sus descendientes en la República Argentina, para expresar nuestro especial reconocimiento y complacencia ante el artículo "LAS REPUBLICAS DE CROACIA Y ESLOVENIA", aparecido bajo su pluma, en el diario "La Prensa", de esta Capital.-

Apreciamos, Señor Senador, su objetividad, compenetración y, porqué no decirlo, su simpatía por la noble causa de la autodeterminación de las dos noveles repúblicas del continente europeo.-

Esta clase de aportes de carácter político-cultural, como el suyo, y teniendo en cuenta la alta investidura de Senador de la Nación, que inviste al firmante, es de gran significación no solo para la nueva República de Eslovenia, sino para la clase intelectual-dirigente de la República Argentina, que se nutre en tales fuentes, para la mejor y acertada comprensión del "nuevo mundo" que está surgiendo en el "viejo continente", y poder llegar a una correcta inserción y establecimiento de óptimas relaciones con el mismo.-

Con nuestra consideración más distinguida.

Dr. Vital Asic
Secr. RR. II Institucionales

Prof. Tine Vivod
Presidente de "ESLOVENIA UNIDA" -

ESLOVENIA UNIDA

Personería Jurídica Dto. P. E. Nacional
Nº 1933 - 28/2/1962

RAMON L. FALCON 4158
(1407) CAPITAL FEDERAL

Buenos Aires, 8 de noviembre de 1991.-

Señores Senadores de la Nación,
Dr. Horacio Félix Bravo Herrera
Dr. Arturo Jiménez Montilla
Dr. Ricardo E. Lafferriere
Dr. Juan Trilla

De nuestra más alta consideración:

Tenemos el honor de dirigirnos a los Señores Senadores para transmitirles, por especial encargo del Presidente del Gobierno de la República de Eslovenia, Prof. Lojze Peterle, de que han sido declarados huéspedes de honor del Parlamento Esloveno, durante su próxima visita a dicho país.-

Asimismo se nos aseguró de que el Gobierno Esloveno hará todo lo conducente para garantizar y ofrecer la plena seguridad y los medios de movilización más convenientes, durante la visita con que los Señores Senadores distinguirán al pueblo esloveno y su nueva República. -

Saludamos a los Señores Senadores muy atte.-

Dr. Vital C. Asic
Secretario de Rel. Institucionales

Prof. Tine Vivod
P r e s i d e n t e

Buenos Aires, julio 3 de 1991.

Señor Presidente de la Comisión de Relaciones Exteriores
Honorable Cámara de Diputados

S. _____/_____ D.

Motiva la presente la angustiosa situación vigente en la República de Eslovenia con motivo de la brutal ocupación de las tropas federales.

Deseo a través de estas breves líneas ofrecerle una somera visión de la cuestión política y militar planteada.

Eslovenia era una República del estado federativo de Yugoslavia, quien luego de 45 años de gobierno comunista, logró mediante elecciones libres acceder a la vida democrática. Resultado de las mismas, es el gobierno de centro derecha actualmente en ejercicio. En respuesta a las ingentes aspiraciones populares, se llamó durante el mes de diciembre de 1990 a un plebiscito a fin de consultar sobre el futuro de la República ahora democrática. Más del 88% de la población se pronunció por la separación de la Federación Yugoslava. El Parlamento determinó un plazo de 6 meses para negociar y formalizar la escisión.

Cabe aclarar, Señor Presidente, que el procedimiento se adaptó estrictamente a las formalidades requeridas por el régimen Federal vigente, vale decir en cumplimiento de la constitución Yugoslava. A esta voluntad popular se opuso la pretensión hegemónica serbia, quien mediante el artificio de impedir el acceso a la Presidencia del representante croata, de turno, imposibilitó la negociación de una separación gradual y progresiva.

En este punto es dable insistir que la separación de la República de Eslovenia sería encarado como un proceso que demoraría un lapso más o menos prolongado de tiempo y de ninguna manera un corte tajante al vínculo, hasta entonces vigente.

Llegado el plazo fijado por el Parlamento, el gobierno, en cumplimiento de irrenunciable mandato del plebiscito, procede a declarar la independencia, reiterando en todo momento que se abriría una etapa de negociaciones tendientes al retiro progresivo de las fuerzas federales, asunción parcial de la deuda externa etc.

Esta actitud constitucionalmente válida fue constestada con la agresión desmedida e ilimitada de las fuerzas federales.

Cabe insistir, Señor Presidente, que el mando de las fuerzas militares solo reside en el Presidente de la federación, cuyo cargo se encontraba vacante por las trabas dispuestas por el gobierno serbio. Sin embargo, aun hoy nadie puede explicar la invasión y ocupación con blindados del territorio Esloveno. Se trata de un manifiesto acto de agresión, dispuesto por fuerzas militares, en su mayor medida formadas por oficialidad serbia.

Eslovenia no tiene ejercito. Su unica defensa reside en los cuerpos policiales y la llamada guardia nacional de precaria formacion y con el unico objetivo de mantener el orden interno. NO dispone de armamento pesado, ni aviones. Su inferioridad de condiciones es manifiesta.

A la provocacion y agresion externa se opuso el fervor nacional: la lucha por la propia independencia. Pero ello es insuficiente. De poco vale el fervor si no se tienen elementos materiales para la defensa.

Resulta evidente, Senor Presidente, que Eslovenia no es agresora, no ataco a nadie, no ocupo ningun territorio, no anexo nada, cometio solo el imprudente pecado de decidirse por su independencia sin pedir permiso al gobierno serbio. Craso delito.

El pais de menos de dos millones de habitantes en una superficie similar a nuestra Pcia. de Tucuman, es bombardeado y ocupado con tanques. Lo grave del caso es que se ataca a la poblacion civil, se la busca aniquilar y lograr con la fuerza el aplastamiento de la independencia, tan ansiadamente decidida.

Sabemos Senor Presidente, que lo que VALE, CUESTA, ninguna independencia nacional es regalada, debe lucharse para su logro. Pero el sacrificio no importa. El pueblo Esloveno se encuentra decidido a lograr su objetivo aun a costa de su sangre.

Pero en estos angustiosos momentos, cuando se desato una brutal agresion militar, injustificable bajo todo punto de vista, el pueblo Esloveno necesita de aliento y apoyo internacional y en particular de la Argentina.

La Argentina, pais donde el extranjero es bien recibido y estimado, posibilito que nuestros padres fundaran sus hogares y nos educaran en libertad. Aqui fuimos formados en el espiritu de libertad e instruidos en los principios del respeto al proximo y tambien en el orden internacional en la autodeterminacion de los pueblos.

El pueblo Esloveno decidio ser soberano, cumpliendo todos los pasos formales de la federacion yugoeslava y como tal merece ser reconocido. Esta agresion y ocupacion del ejercito federal, quien actuo al margen del orden legal vigente, merece la condena unanime de la comunidad de las naciones. La violencia no puede ser justificada y la pretension del aniquilamiento de la independencia legalmente dispuesta, el mas terminante repudio.

Es por ello que en mi calidad de vicepresidente en ejercicio de la presidencia de la organizacion que representa a la colectividad Eslovena, solicita su intervencion y buenos oficios, tendientes al repudio formal por el gobierno argentino del uso de la violencia e indebida ocupacion del territorio de Eslovenia y el reconocimiento de su declaracion de independencia y consecuentemente como estado soberano.

Saludo al Senor Presidente con mis debidos respetos.

Ing Jernej Dobovsek

H. Cámara de Diputados de la Nación

4 JUL 1991
1426 1532

PROYECTO DE DECLARACION

La Honorable Cámara de Diputados de la Nación

D E C L A R A

Su rechazo y condena al ataque y cruenta represión a la que ha sido sometido el pueblo esloveno, considerando que esta compleja controversia que se suscita en el seno de Yugoslavia, sea superada por medios pacíficos, y de conformidad con los principios de la justicia y del derecho internacional.

RAÚL E. RODRÍGUEZ

ALBERTO ARAMOUNI
Diputado de la Nación

JUAN P. CAFFERO

Luis González

JOSÉ A. FURQUE

Juan Manuel Jouve

FLORES

G. EITELWEBER DOENO

D. Alessandro

H. Cámara de Diputados de la Nación

FUNDAMENTOS

Señor Presidente:

A través de este proyecto expresamos que el derecho de los pueblos a la autodeterminación no debe reprimirse por la fuerza y en forma cruenta, como lo ha hecho el gobierno central yugoslavo. Este complejo problema debe resolverse por medios pacíficos, de conformidad con los principios de la justicia y del derecho internacional. Comprendemos que es difícil resolver una situación tan delicada; son varios los países del oeste de Europa en cuyo seno confluyen comunidades de diverso origen étnico y religioso; al haberse debilitado el poder central de estos Estados, tienden a eclosionar problemas como el yugoslavo.

El derecho internacional y las distintas convenciones internacionales deben tenerse en cuenta para la resolución final de estos conflictos; a través de la negociación deberán crearse fórmulas novedosas que den respuesta a las inquietudes y necesidades de cada comunidad, procurando evitar la fragmentación de los estados pero a la vez respetando el derecho a la autodeterminación de los pueblos. Será arduo y complicado transitar este camino, pero debe evitarse cualquier tipo de confrontación bélica para dirimir las cuestiones, en un marco de mesura y razonabilidad, logrando un justo equilibrio que contemple los intereses de todas las partes.

El problema suscitado en Croacia y Eslovenia requerirá de las Naciones Unidas y de toda la comunidad internacional un esfuerzo para encontrar la solución adecuada e impedir que se siga produciendo el derramamiento de sangre.

[Firmas manuscritas de los diputados]
JOSE QUARRACINO
JOSE DE LA NACION
JOAN P. CASTERO
RAUL E. RODRIGUEZ
ALBERTO ARAMOUNI
Diputado de la Nación
JOSE A. GURQUE
Luis H. Gonzalez
FLORES
ELIENOR BARRIO

H. Cámara de Diputados de la Nación

PROYECTO DE DECLARACIÓN

La Cámara de Diputados de la Nación

DECLARA

Que veía con agrado que el Poder Ejecutivo Nacional dispusiera todas las medidas tendientes a reconocer a los Estados de Eslovenia y Croacia como naciones libres, soberanas e independientes.

ALBERTO ALZAMENDI

ADOLFO ALSOGARAY
DE VICA
FUNDAMENTOS

FEDERICO CIENFUEGOS
DIPUTADO DE LA NACIÓN

El 25 de junio de 1991, Eslovenia y Croacia declararon su independencia, separándose de la federación yugoslava.

Este hecho constituyó la culminación de un proceso que había comenzado en abril de 1990 con las primeras elecciones democráticas realizadas después de las guerras, e implicó también el final del totalitarismo comunista en la región.

Ante esta declaración de independencia el gobierno yugoslavo reaccionó violentamente, reprimiendo a los pueblos esloveno y croata, sembrando la semilla de la guerra y la desesperanza, semilla que creíamos desterrada después de la caída del Muro de Berlín.

No podemos permanecer inertes ante este hecho. El principio de la autodeterminación de los pueblos debe ser revalorizado por los gobiernos que aman la paz y la libertad. Este principio debe ser recordado por las potencias mundiales y el concierto de las naciones debe ponerlo en práctica. Este principio no debe ser sólo la parte declamativa de los discursos en los foros internacionales sino el cimiento sobre el cual se construya el nuevo orden mundial después de la derrota del comunismo.

Ambas naciones, Croacia y Eslovenia, se han comprometido a respetar, cumplir y enarrollar las banderas y principios de la Carta de las Naciones Unidas. Desean la paz del mundo, la defensa de los derechos humanos y cooperar internacionalmente en todo terreno -científico, cultural, económico y educativo-.

Para quienes amamos la paz, para quienes es inconcebible vivir sin libertad, para quienes deseamos que Argentina y todo otro país hermano viva en el mundo civilizado y democrático, el reconocimiento de la independencia de las Repúblicas de Eslovenia y Croacia no sólo es vital para el mantenimiento de la paz en esa zona de Europa sino que ES JUSTICIA.

ALBERTO ALZAMENDI

ADOLFO ALSOGARAY
DE VICA

FEDERICO CIENFUEGOS
DIPUTADO DE LA NACIÓN

H. Cámara de Diputados de la Nación

FUNDAMENTOS

Sr. presidente:

Yugoslavia, Estado ribereño del mar Adriático nacido en 1918, al finalizar la Primera Guerra Mundial, con el nombre de Reino de los Serbios, Croatas y Eslovenos y bautizado con su actual denominación en 1929, es un país multiétnico, multirreligioso, multilingüístico y bialfabético.

Sus poco más de 255.000 Km cuadrados, casi todos geográficamente, balcánicos, albergan en su marco seis repúblicas y dos autonomías que en conjunto constituyen una "república socialista federal" cuyo marco legal se fundamenta en la actual Constitución en vigencia, dictada por el Mariscal Tito en 1974 con tono federalista y descentralizador. Ahora bien, esa división en ocho regiones (seis repúblicas y dos autonomías) enmascara una pluralidad nacional mucho más compleja y profunda. En efecto, a la base, un tanto teórica, de seis nacionalidades eslavas principales (Serbios, croatas, eslovenos, montenegrinos, macedonios y "mulsumanes eslavos") y una nacionalidad no eslava (los albaneses), deben agregarse otras dieciocho nacionalidades o "minorías nacionales": turcos, eslovacos, húngaros, búlgaros, italianos, austriacos, alemanes, rumanos, checos, valacos y otros.

En rigor de verdad los pueblos que integran Yugoslavia son todas minorías. La mayor nacionalidad, los serbios, no alcanzan al 35% del total de la población (unos 24 millones de habitantes) y esta situación se complica pues no existe una homogeneidad en la distribución de los grupos nacionales en correspondencia con cada uno de los ocho Estados de la federación. Es decir que todos los serbios no están en Serbia y así sucesivamente.

Por si esto fuera poco existe otra minoría que se asume a sí misma como "yugoslava". Son los hijos de los matrimonios mixtos entre las diferentes etnias y no tan raros en ciertas regiones del Estado. Tal es el caso del Ministro de Defensa Gral. Veljko Kadijevic y de otras personalidades de la política y de las fuerzas armadas.

Con el precitado cuadro étnico resulta evidente señalar que cabalga sobre Yugoslavia una amplia variedad lingüística presidida por la predominancia del idioma serbo-croata o croata-serbio (usado por un 55% de la población) con dos manifestaciones dialectales diferentes: el serbio y el croata, que para colmo se grafican en alfabetos distintos. A él se le adicionan el esloveno, el montenegrino, el macedonio, el albanés y otros.

La cuestión religiosa también resulta polícromática.

H. Cámara de Diputados de la Nación

Luego de casi medio siglo de comunismo y con la consiguiente difusión del ateísmo y de otras posturas filosóficas no religiosas, buena parte de la población continúa firmemente instalada en su fe tradicional. Así existe un importante número de cristianos, ortodoxos y católicos, y de musulmanes, estos —en una buena proporción— derivan de los bogomilos, cátaros de Bosnia, perseguidos por el Vaticano y conversos al Islam en los siglos XII y XIII. Son los musulmanes de ojos celestes y lengua croata. A ellos se suman otras minorías confesionales.

Al complejo panorama étnico, idiomático y religioso descripto, se le agrega la cuestión de la escritura. Es decir la existencia de dos alfabetos en donde se grafican las distintas lenguas nacionales: el latino, usado por los pueblos de tradición romana, católica y occidental, y el cirílico, cuyas raíces se hunden en la tradición greco-bizantina, ortodoxa, rusa y del oriente de Europa.

Todo este multicolor cuadro nacional, lingüístico, confesional y alfabético, obviamente, no es producto de la casualidad sino que es el fiel reflejo de una turbulenta historia. La región sufrió sucesivas dominaciones que a maneras de capas geológicas dejaron su impronta cultural y al mismo tiempo las diversas zonas^{se} constituyeron a menudo en frontera de civilizaciones, cuya cicatriz, como verdaderas placas tectónicas, cubre auténticos terremotos políticos.

Cada uno de los ocho Estados de la federación (las seis repúblicas y las dos autonomías) que componen la Yugoslavia de hoy presentan historias muy complejas, cuya agregación arroja una complejidad aún mayor, casi indescifrable para el observador no especializado. A través de los siglos hubo numerosas dominaciones exteriores, varias dominaciones entre los pueblos balcánicos mismos, incontables guerras y por sobre todo infinitos cambios de límites.

Eslovenia enclavada en el norte de Yugoslavia, geográficamente más alpina que balcánica, limitada por Italia, Austria, Hungría y Croacia, es una pequeña república de poco más de 20.000 Km cuadrados y cerca de dos millones de almas. De todas las regiones de la federación es la menos heterogénea. Su población, hoy en su casi totalidad católica, habla el esloveno y posee tradición cultural occidental y centroeuropea. Las pequeñas minorías de croatas, italianos y austríacos que la habitan no plantean reivindicaciones nacionales. Reune por lo tanto las condiciones ideales para una secesión en el marco de la legalidad.

Cristianizada en el siglo VIII, su pueblo parece ser el más antiguo de los eslavos que adoptó la fe de Cristo. Los eslavos habitan las regiones adyacentes a Liubliana desde la segunda mitad del siglo VI. Su historia registra una interminable sucesión de dominaciones casi sin solución de continuidad. Los antecedentes de independencia efectiva y real a lo largo de los siglos son mínimos. Fueron sometidos sucesivamen-

H. Cámara de Diputados de la Nación

te por los ávaros, el imperio eslavónico de Samo, los francos, los austriacos y los austrohúngaros. Bajo el imperio de Carlos V comenzó en renacimiento nacional esloveno, que fue llevado de la mano por la Reforma religiosa, más tarde ahogada en Eslovenia. No obstante esto último, el nacionalismo prosiguió, pero insuflado de catolicismo. En 1797 se fundó el primer diario en lengua eslovena y bajo la Europa napoleónica surgió un primer Estado autónomo, las llamadas "Provincias Ilírias", protectorado francés, que reivindicó la lengua y la cultura vernáculas. El célebre poema de Valentín Vodnik: "La resurrección de Iliria" cantó con pasión a la cultura nacional eslovena a principios del siglo pasado. Pero esta autonomía fue una breve primavera pues el Congreso de Viena (1814-15) puso otra vez la región bajo la soberanía del Imperio Austrohúngaro, hasta 1849 en dependencia directa de Austria y desde esa fecha de Hungría. Pese a ello el pueblo esloveno resistió tenazmente su germanización y su magyarización. A fines del siglo pasado y comienzos del actual surgieron movimientos paneslavistas, sudeslavistas y nacionalistas, en parte como producto de las rebeliones de 1868 y 1869. Al ser derrotados los imperios centrales en la Primera Guerra Mundial y al desmembrarse el Imperio Austrohúngaro, en 1918, entre el 29 de octubre y el 1.º de diciembre, fue fugazmente proclamada una república eslovena independiente, hasta que el territorio se integró al Reino de los Serbios, Croatas y Eslovenos, Estado madre de la Yugoslavia de hoy. En los 73 años de vida que lleva Yugoslavia las tendencias separatistas de los eslovenos fueron in crescendo, en especial luego de 1932, y su culminación ha sido la reciente declaración de independencia.

Por su parte la historia del pueblo croata guarda cierto paralelismo con la del esloveno, pero es preciso reconocer que la misma ha sido más rica en períodos de autonomía e independencia y que su protagonismo histórico ha sido mayor. Los croatas se instalaron en los Balcanes hacia el siglo VIII y se puede afirmar que les ha tocado vivir en el permanente papel de pueblo articulador de las relaciones entre Occidente y Oriente. En el año 924 constituyeron un Estado independiente que subsistió durante dos siglos, con importante presencia en el mar Mediterráneo. Para esta época los croatas afirmaron su pertenencia a la iglesia de Roma. Con posterioridad el país se asoció con Hungría, sin perder su identidad nacional, bajo el sistema ^{de} un mismo rey para dos Estados, con alternancia de períodos con soberanía plena y otros de vasallaje. Con variaciones y con múltiples modificaciones limítrofes, que afectaron sus diversas partes: Dalmacia, Eslavonia y la Croacia propiamente dicha, este status duró casi ocho siglos.

En este curso la caída de Bosnia, en 1463, en manos de los turcos, marcó a fuego la historia de Croacia. Buena parte de su

H. Cámara de Diputados de la Nación

territorio se constituyó en un confin del cristianismo ante el Islam. En este territorio de frontera, despoblado por las guerras, se alentó la repoblación del mismo con cualquier tipo de inmigrantes. En este hecho puede hallarse el germen de muchos de los problemas posteriores que aquejaron a Croacia. Asimismo, dentro del Imperio Austrohúngaro, el territorio croata estuvo con frecuencia dividido, en sendos sectores de dependencia de Austria y de Hungría.

Por otra parte, las ya citadas provincias ilírias, creadas por la Francia napoleónica, motorizaron el resurgimiento nacional croata, que con exacerbaciones y remisiones ha sido fuerte hasta nuestros días. Fenecido el Imperio Austrohúngaro en 1918, Croacia, al igual que Eslovenia, pasó a integrar Yugoslavia. Pero de entrada los croatas advirtieron que el nuevo Estado, gobernado sucesivamente por dos dinastías de origen serbio, los Karagengevich y los Obrenovich, consagraba gradualmente mayores poderes a Serbia en detrimento de los otros pueblos. Esta situación llevó a una gran rivalidad interétnica entre serbios y croatas, matizada por hechos de violencia y amargos desencuentros. A mediados de la década del veinte el separatismo croata ya era indisimulable y durante la Segunda Guerra Mundial estalló con violencia. Durante ella se mezclaron hondamente las diferencias étnicas con las políticas. Los tres grupos armados que participaron de la guerra civil: chetniks, ustachis y partizanos, representaban no sólo enfrentamientos de las ideas: liberales, fascistas y comunistas, sino también choques nacionalistas. El nacionalismo croata se inclinó hacia el Eje, en gran medida por oportunismo, pero también por falta de convenciones democráticas. Así las cosas entre 1941 y 1945 surgió un Estado croata independiente, un régimen monárquico con un príncipe italiano a su cabeza, apañado por la Alemania nazi y la Italia fascista. Esto desprestigió la causa croata y durante décadas sensibilizó a la opinión pública democrática acerca de los verdaderos objetivos del autonomismo croata. El régimen croata independiente cayó al concluir la Segunda Guerra Mundial y Croacia volvió a integrarse a Yugoslavia, ya no un reino, sino una república socialista conducida por el legendario Tito.

Toda esta larga introducción que hemos efectuado tiene por objeto fundamentar adecuadamente nuestro proyecto que en manera alguna pretende alentar nacionalismos xenofóbicos ni reivindicar hechos de violencia irracionales, injustificables aunque se hayan producido invocando legítimos derechos nacionales.

Nuestra posición se basa en la misma Constitución yugoslava y en el derecho a la autodeterminación de los pueblos, pero al mismo tiempo levanta como banderas tan o más importantes el respeto a los derechos humanos y el respeto a los derechos de las minorías étnicas, religiosas, culturales, lingüísticas o raciales. Debe por lo tan-

H. Cámara de Diputados de la Nación

to deducirse que nuestra propuesta no alienta la destrucción de Yugoslavia ni su desintegración sangrienta. Estamos convenidos que la independencia de sus Estados debe producirse, si así lo desean, en el marco de la ley, la paz y la negociación racional, pues tenemos plena conciencia que si surgen los dos nuevos Estados nacionales de Croacia y Eslovenia los problemas del pluralismo yugoslavo subsistirán y requerirán una importante dosis de espíritu democrático para su solución.

Nuestro país posee importantes colectividades croatas, serbias, eslovenas, montenegrinas, albanesas, y de otros pueblos balcánicos. Con frecuencia los argentinos no somos capaces de diferenciarlos entre sí ni de comprender los odios y las rivalidades. Creemos que pese a sus diferencias pueden y deben vivir en armonía, y que son más los elementos e intereses que los unen que los que los separan.

Queda entonces suficientemente claro que este proyecto se fundamenta en una análisis ecuánime de la carta magna vigente en Yugoslavia y en la defensa de posturas principistas referidas a los derechos de los pueblos a decidir su propio destino.

Hemos sostenido una postura semejante con cinco repúblicas integrantes de la U.R.S.S. y hoy no vemos motivo alguno para no adoptar idéntico criterio con Croacia y Eslovenia.

Es de público conocimiento que las legislaturas de ambas naciones, con el apoyo abrumador de sus respectivas comunidades, han declarado la independencia de las mismas y por lo tanto su separación de la República Socialista de Yugoslavia.

La constitución de 1974 de la denominada República Socialista Federativa de Yugoslavia en su artículo 1º., la considera como "un Estado federativo como comunidad estatal de los pueblos libremente unidos y la de sus Repúblicas Socialistas...". Esta afirmación no parece despertar duda alguna sobre el carácter confederal de la unión, y por ende en relación con los efectos de esta estructura estatal. Es decir, principalmente, el hecho de que sus miembros al conservar sus respectivas soberanías, gozan de los derechos de secesión y de nulificación. De conformidad con el primero, que es el que nos interesa en esta ocasión, los Estados confederados pueden separarse de la unión cuando así lo deseen y la decisión surja de la aplicación de los procedimientos previsto a tal efecto en sus Constituciones.

Si bien la ley fundamental yugoslava no expresa el reconocimiento de manera expresa, de la definición que acabamos de mencionar, el mismo surge como una consecuencia natural que se ve avalada por las características de su naturaleza jurídica. Claro que la coer-

H. Cámara de Diputados de la Nación

ción, presente durante toda la existencia de Yugoslavia, quiere desconocer una vez más las claras y justas pretensiones expresadas en debida forma por dos de sus "pueblos libremente unidos". Esta es la dramática realidad por la que atraviesan Croacia y Eslovenia, la que se ve tristemente agravada por la violencia que ha llevada al enfrentamiento entre el ejército federal -con predominio de oficiales serbios- y los de las dos repúblicas.

Es de destacar que la autodeterminación de estas dos naciones, ha importado la culminación de un proceso que se inició con la transición hacia la democracia, gracias a la cual la ciudadanía pudo elegir libremente por primera vez a sus autoridades, pronunciándose a favor de los candidatos de aquellos partidos que desde sus plataformas electorales se habían declarado favorables a la independencia de sus Estados. Aspiración, que por otra parte se ve sólidamente respaldada por la fuerte personalidad e individualidad de las dos naciones y por el carácter en gran medida artificial de la República Yugoslava.

DR. JORGE RINALDO VANOZZI
VICEPRESIDENTE 2º
H. Cámara de Diputados de la Nación

**ESLOVENIA UNIDA
ZEDINJENA SLOVENIJA**

Pers. Jurídica Nº 1933/28/2/1962
Ramón L. Falcón 4158 Capital Federal C.P. 1407
Tel. 69-9503 - Fax (54-1) 69-9503

ESLOVENIA INDEPENDIENTE

Informe Nº 1

Buenos Aires, Septiembre de 1991

**ESLOVENIA UNIDA
ZEDINJENA SLOVENIJA**

Pers. Jurídica N° 1933/28/2/1962
Ramón L. Falcón 4158 Capital Federal C.P. 1407
Tel. 69-9503 - Fax (54-1) 69-9503

**Fundamentos morales y jurídicos de la independencia
de la REPUBLICA DE ESLOVENIA**

1. El 26 de junio de 1991 la República Federal de Eslovenia, una de las seis repúblicas de Yugoslavia, proclamó su independencia constituyéndose en Estado soberano, asumiendo el nombre de República de Eslovenia. Esta proclama se hizo después que el pueblo esloveno, en un referendun, supervisado por observadores internacionales, realizado seis meses antes (el 23 de diciembre de 1990) se pronunciara, con casi 90% de los votos emitidos, por su independencia y soberanía. El parlamento esloveno, receptor de esa voluntad de su pueblo, encargó al gobierno de la República de Eslovenia, que en el plazo de seis meses, realizara los pasos necesarios ante las demás repúblicas de Yugoslavia para hacer efectiva su independencia.
2. A pesar de las intensas tratativas, realizadas ante el gobierno federal, en ese sentido, no se pudo llegar a que éste aceptara la independencia eslovena. Y esto, a pesar de que la Constitución yugoslava preve y concede a todas sus repúblicas el derecho, llegado el caso, de separarse de la Federación y constituirse en Estado independiente. De esta manera no le quedó a Eslovenia otro camino que proclamar unilateralmente su independencia (antes de que expirase el plazo fijado por el Parlamento esloveno) presentándose ante la comunidad internacional como un nuevo Estado y en consecuencia requiriéndole a que lo reconociera como tal de acuerdo al derecho natural y a las normas internacionales.
3. Según la doctrina de Derecho Internacional el nacimiento de un Estado puede efectuarse de diferentes maneras: por secesión (nacimiento de los Estados Unidos en 1776), por desmembramiento (Estados surgidos de la monarquía austrohúngara en 1918), por absorción (formación del Reino de Italia) etc. En todos los casos un nuevo Estado nace de la voluntad de un pueblo que quiere tomar su destino en sus propias manos como comunidad políticamente independiente y soberana. Es lo que hizo el pueblo esloveno cuando, en el mencionado referendun, decidió disociarse del Estado federativo yugoslavo y constituirse en propio Estado independiente.
4. Los Eslovenos fundamentamos esta nuestra decisión histórica en el derecho natural e internacional reconocido que suele llamarse el "*principio de las nacionalidades*", según el cual toda la nación tiene derecho a constituirse en una nación independiente y soberana, en un Estado. Pues, una nación, tanto si se considera según la concepción objetiva de la llamada "*Escuela alemana*" que parte de los criterios determinados por la etnografía (como el territorio, la raza, la lengua, etc.), como si se considera según la concepción subjetiva de la doctrina franco-italiana que atiende sobre todo a la conciencia nacional, al querer vivir colectivo, posee el derecho a su soberanía realizada en un Estado propio. Este derecho tiene su última fundamentación en el mismo Derecho natural según el cual toda persona humana como ser social puede determinar y decidir su propia manera y su propio marco de vivir socialmente. Tal es la doctrina común de los tratadistas del Derecho natural, tal la práctica internacional, particularmente en los últimos tiempos, si bien, lamentablemente, no siempre coherente, tal la conciencia común de la humanidad.
5. En el curso del siglo XIX se advierte en la vida internacional una creciente tendencia hacia un modo de reconocimiento colectivo de este derecho por parte de las grandes potencias europeas. En virtud de los Congresos y las Conferencias diplomáticas de aquel siglo se han creado o han sido reconocidos nuevos Estados en Europa como los Países Bajos (en 1815), Bélgica (en 1832), varios Estados Balcánicos (en 1856, 1878 y 1913). Así asistimos a la importantísima evolución del reconocimiento internacional del derecho de los pueblos a disponer de sí mismos que se convierte, si bien no todavía en Derecho internacional positivo, sí, en una tradición política en el seno de la comunidad de las naciones civilizadas. Lo que implicaba que más allá de las soberanías particulares de los Estados aparece otra clase de soberanía, la de la comunidad internacional competente para proclamar y consagrar la existencia de nuevos Estados soberanos.
6. La primera guerra mundial abrió nuevos horizontes y posibilidades para la realización del "*principio de las nacionalidades*". En 1916, la poderosa Liga de los Derechos del Hombre (en su Congreso en París) adopta un programa en el cual se establece: "*El futuro tratado de paz consagrará el derecho de los pueblos a disponer de sí mismos. De ninguna manera se procederá, contra la voluntad de las poblaciones, al desmembramiento de los Estados ni a las anexiones de territorios. Liberará a todas las nacionalidades oprimidas asegurando a cada una de ellas un régimen conforme a sus deseos manifestados*". Otros muchos pronunciamientos del mismo tenor se han hecho durante la primera guerra mundial en vista de la reorganización política del mundo después de ella.

ESLOVENIA UNIDA ZEDINJENA SLOVENIJA

Pers. Jurídica Nº 1933/28/2/1962
Ramón L. Falcón 4158 Capital Federal C.P. 1407
Tel. 69-9503 - Fax (54-1) 69-9503

7. Este esfuerzo de los promotores del Derecho de las nacionalidades encontró su coronamiento en los mensajes del presidente de los Estados Unidos, Mr. Wilson, quien tuvo a su disposición una doctrina precisa al respecto en el momento en que las circunstancias políticas hacían de él el árbitro todopoderoso de un mundo agotado por la guerra. El 22 de enero de 1917 el presidente Wilson declaraba: *"Ningún pueblo debe ser forzado a estar bajo una soberanía bajo la cual no desea vivir"*, Y pocos días más tarde, el 11 de febrero declaraba aún más explícitamente: *"Ahora los pueblos pueden ser regidos y gobernados únicamente de acuerdo a su consentimiento: la autodeterminación no es sólo una frase"*. Y el 5 de noviembre de 1918, el Derecho de los pueblos a disponer de sí mismo entra formalmente en un compromiso jurídico internacional firmado tanto por las potencias vencidas como por los Aliados vencedores, es decir, por las potencias dominadoras del escenario político internacional. A raíz de este compromiso el gobierno austro-húngaro proclamó la legitimidad *"de las aspiraciones nacionalistas de los yugoslavos a la libertad"*. Así, cerca de 40 millones de Europeos se beneficiaron con la proclamación de este principio del derecho natural e internacional positivo (Polonia, Checoslovaquia...). También nos llegó la hora a nosotros, los Eslovenos para formar un Estado multinacional: el Reino de los Serbios, Croatas y Eslovenos. Lamentablemente, ya en 1933, el hegemonismo serbio implantó la dictadura tratando de dominar a los Eslovenos y Croatas. El anterior nombre fue cambiado en Yugoslavia. Eslovenia se convirtió prácticamente en una provincia del nuevo país.
8. La Sociedad de las Naciones, creada después de la primera guerra mundial se esforzó por conservar y desarrollar el nuevo Derecho de los pueblos a la autodeterminación. La nueva mentalidad penetró en el mundo internacional. Uno de los más notables ejemplos al respecto es la Constitución de la U. R. S. S. que en su artículo IV establece que *"cualquiera de la Repúblicas federadas conserva el derecho de abandonar libremente la Unión"*. Y el artículo VI es aún más explícito: *"Para la modificación, la limitación o la anulación del artículo IV se exige el consentimiento de todas las Repúblicas que constituyen a la U.R.S.S."*. Y la Constitución de la República Socialista Rusa, revisada en 1929, es todavía más precisa cuando en su artículo XIII reconoce *"el Derecho a la autodeterminación de todas las nacionalidades y también el derecho a la secesión"*. Lamentablemente es conocido por todos que la práctica no ha sido siempre coherente con la teoría. Esto vale especialmente para toda la Unión Soviética que dificultó por todos los medios la secesión de las Repúblicas Bálticas de la Unión.
9. Si quedó establecido y reconocido después de la primera guerra mundial el Derecho de los pueblos a la autodeterminación. Todo pueblo tiene, pues, el derecho de elegir a qué Estado quiere pertenecer; si quiere separarse del Estado a que pertenece; y sobre todo el derecho a constituirse en Estado autónomo. Este principio siguió en vigencia también durante el tiempo entre las dos grandes guerras. Ya en plena segunda guerra mundial el mundo civilizado reafirma solamente dicho principio. Así la Carta del Atlántico del 14 de agosto de 1941 reconoce a todos los pueblos el derecho a la autodeterminación puesto que los signatarios se comprometían a *"respetar el derecho que tienen todos los pueblos a escoger la forma de gobierno bajo la cual quieren vivir"*. En el mismo sentido se expresa la Carta de las Naciones Unidas del 26 de junio de 1945 cuando en su artículo 73 dice que *"Los miembros de las Naciones Unidas se obligan...a tener debidamente en cuenta las aspiraciones políticas de los pueblos y a ayudarlos en el desenvolvimiento progresivo de sus libres instituciones políticas de acuerdo a las circunstancias especiales de cada territorio..."*. Pues bien, el pueblo esloveno decidió crear sus propias instituciones políticas independientes - aspiración ésta que ha sido alimentada por nosotros durante siglos, pero que por circunstancias ajenas a nuestra voluntad sólo pudimos concretar en el tiempo actual esperando que el mundo reconozca este nuestro sagrado derecho.
10. El derecho a la autodeterminación de los pueblos se basa en el mismo Derecho natural y se enlaza directamente con los Derechos fundamentales de la persona humana. El mismo Derecho es indiscutible, únicamente se podría vacilar sobre aplicaciones concretas del mismo: suficiente importancia numérica de la población, extensión y límites de su territorio, determinación de la orientación de la conciencia colectiva, existencia de una élite política, etc. Aplicando estos criterios a nuestro caso esloveno es fácil constatar que se dan, en una medida sobreabundante, estos y otros elementos necesarios para la constitución de un Estado propio. Los Eslovenos tenemos un territorio redondeado reconocido como propio nuestro por toda la comunidad internacional; somos unos dos millones, de raza homogénea, que vive desde muchísimos siglos en este territorio: tenemos nuestra propia lengua de la familia eslava, pero distinta de todas las demás lenguas eslavas y no hablada por ningún otro pueblo eslavo; tenemos muy viva nuestra propia conciencia colectiva, conciencia de ser un pueblo particular con nuestra propia historia multiseular y nuestro claro proyecto para el futuro; tenemos la suficiente capacidad económica para asegurar a nuestro pueblo un estándar de vida europeo (siempre hemos sido la república más próspera y productiva de Yugoslavia); siempre hemos tenido un alto nivel cultural, reconocido y hasta admirado por las demás naciones (según una encuesta reciente es la nación europea que tiene el más alto porcentaje de lectores

**ESLOVENIA UNIDA
ZEDINJENA SLOVENIJA**

Pers. Jurídica Nº 1933/28/2/1982
Ramón L. Falcón 4158 Capital Federal C.P. 1407
Tel. 69-9503 - Fax (54-1) 69-9503

y revistas y además no tiene analfabetas); y finalmente tenemos también una élite política altamente capacitada como consta de toda historia de nuestro pueblo, especialmente de los últimos cien años cuando vivíamos unidos a otros pueblos o formábamos con ellos un Estado federativo. Por estas y otras razones que sería largo de enumerar nadie puede poner en duda la concreta viabilidad de nuestro derecho al propio Estado y a la soberanía política. Es común doctrina de los tratadistas de Derecho Internacional que cuando se dan los elementos arriba mencionados "se debe reconocer enteramente a la población en cuestión el derecho de organizar su vida política, económica, social y cultural como bien le parezca" (René Coste, MORAL INTERNACIONAL, Edit. Herder 1967, Barcelona, p. 257). Es lo que ha hecho el pueblo esloveno con su proclamación de la Independencia nacional. Esta es también la enseñanza del Magisterio de la Iglesia que por boca de los papas contemporáneos ha reconocido y recalcado este derecho a propósito de la emancipación de las colonias. Y refiriéndose en particular a nuestro caso esloveno el papa Juan Pablo II, en ocasión de la reciente crisis yugoslava, habló ya dos veces reclamando que se reconozca a nuestro pueblo (y al pueblo croata) la legítima aspiración a nuestra independencia.

11. Lo que pedimos, pues, los Eslovenos es que la Comunidad Internacional reconozca al nuevo Estado de la República de Eslovenia y establezca las relaciones diplomáticas con él. Este es nuestro pedido porque creemos que es nuestro derecho. Según la teoría del Derecho internacional de "reconocimiento acto jurídico" un nuevo Estado debe obligatoriamente ser reconocido por los otros Estados tan pronto posea en forma incontestable los elementos de hecho constitutivos de la noción de Estado y este reconocimiento es un acto declarativo, no creativo. Así lo declaraba el Instituto de Derecho internacional en la sesión de 1936 en Bruselas: "El reconocimiento de un nuevo estado es el acto por el que uno o varios Estados constatan la existencia de cualquier otro Estado". La práctica internacional al respecto opera a veces en dos etapas: primero, el reconocimiento "de facto", actitud de espera que no puede ser juzgada no amistosa, por lo menos si no se prolonga indefinidamente y que evitando la precipitación, permite concluir acuerdos provisionales y hasta enviar agentes diplomáticos extraordinarios; luego, el reconocimiento "de iure", definitivo, que es el punto de partida de relaciones diplomáticas normales. A falta de una organización superestatal mundial, se impone esta teoría de reconocimiento declarativo a despecho de una práctica internacional a veces contraria.

Conclusión: expuestas así las razones en que apoyamos nuestro derecho a la creación del nuevo Estado de la República de Eslovenia pedimos a los que corresponda se lo reconozca oficialmente como tal.

**ESLOVENIA UNIDA
ZEDINJENA SLOVENIJA**

Pers. Jurídica Nº 1933/28/2/1962
Ramón L. Falcón 4158 Capital Federal C.P. 1407
Tel. 69-9503 - Fax (54-1) 69-9503

RAZONES HISTORICAS Y ECONOMICO-SOCIALES PARA LA SEPARACION DE LA REPUBLICA DE ESLOVENIA DE YUGOSLAVIA

Visión histórica:

- Los eslovenos viven en el centro de Europa desde antes del siglo IV D.C.
- En el siglo VI comienza la organización política que culmina en la formación del estado un siglo más tarde. (Rey Samo).
- Hasta el año 1444 los eslovenos eligen sus Grandes duques (Knezi) de acuerdo con su tradición, en el estado esloveno de Karantania.
- Hasta 1918 dura el predominio político de los Habsburgos en todo el territorio esloveno.
- Al terminar la primera guerra mundial y con la desintegración del imperio austro-húngaro, Eslovenia decide su incorporación, junto con los croatas y serbios, en el Reino SHS (Slovenici, Hrvati, Srbi) para defender sus fronteras e intereses económicos. El rey Alejandro I, con tendencias absolutistas, convierte más tarde ese estado en el Reino de Yugoslavia.
- Hasta 1941 (comienzo de la segunda guerra mundial) los eslovenos y los croatas siguen su lucha política, para una autonomía dentro del estado yugoslavo, en el cual conviven tres naciones con diferentes idiomas, tres religiones (católica, ortodoxa y musulmana), y dos culturas (occidental, centroeuropea en Eslovenia y Croacia y bizantina en Serbia).
- Durante la guerra, comienza en el territorio yugoslavo, ocupado por Alemania nazi e Italia y Hungría fascistas, la revolución comunista y la consecuente guerra civil.
El acuerdo de Yalta entregó el territorio yugoslavo, y por ende también esloveno, a la influencia soviética. Comienza el sangriento período de gobierno totalitario comunista, bajo el caudillo marxista Tito.
- El derrumbe del sistema comunista en Yugoslavia comienza en 1988 en la República de Eslovenia, por ser ésta la más occidental e industrializada y con mayores contactos con el resto de Europa. Este período culmina con las elecciones democráticas en Eslovenia en abril de 1990. El proceso de democratización en Yugoslavia es seguido por Croacia, y en diciembre lo termina Serbia, que es la única República yugoslava donde triunfó en las elecciones el Partido Comunista.

Situación actual:

- Los eslovenos y los croatas, con predominio de población católica, están regidos hoy por gobiernos democráticos locales. Ambas repúblicas se oponen terminantemente al centralismo yugoslavo, tanto por la ineficiencia del mismo como por la tenencia absolutista (todavía comunista) de los gobiernos con sede en Belgrado. Los 80 años de vida en común bajo diferentes regímenes, han demostrado que estas naciones perciben y valoran en forma diferente tanto los aspectos culturales, como económicos y sociales de una sociedad. También la convivencia de repúblicas democráticas y comunistas, en el mismo estado es utópica.
- Desde hace meses, la república de Serbia practica una política económica discriminada con impuestos diferenciales respecto de los productos eslovenos. Estos son los más baratos por ser la economía eslovena más eficiente aún después de medio siglo de colectivismo. Con esta frontera interna el estado yugoslavo dejó de funcionar como unidad.
- La política monetaria dirigida desde Belgrado amenaza con arruinar estructuras productivas en Eslovenia y quebrar el sistema bancario esloveno.
- La propuesta eslovena de convertir el estado yugoslavo en una confederación, fue rechazada por el gobierno central.
- La República de Eslovenia, con dos millones de habitantes ha decidido oponerse a la forzada migración interna; plan con el cual desea el gobierno central poblar territorio esloveno con pueblos de diferente origen y cultura.
- Por esto, el parlamento esloveno reafirmó, en julio de 1990, la soberanía de la República eslovena.
- El pueblo de Eslovenia fue convocado el 23 de diciembre de 1990 al plebiscito para decidir acerca de la

ESLOVENIA UNIDA ZEDINJENA SLOVENIJA

Pers. Jurídica N° 1933/28/2/1962
Ramón L. Falcón 4158 Capital Federal C.P. 1407
Tel. 69-9503 - Fax (54-1) 69-9503

total independencia de su República. Una mayoría del 88% votó por la separación de Yugoslavia.

- Tres días más tarde el parlamento esloveno dió al gobierno el mandato de preparar, en un plazo de seis meses, la total independencia de la República de Eslovenia.
- Al cumplirse el plazo, tras intensas pero infructuosas negociaciones con el gobierno yugoslavo, el parlamento esloveno declara la soberanía e independencia de la República el 25 de junio de 1991.
- El 27 de junio las tropas y tanques del ejército popular yugoslavo invaden violentamente el territorio esloveno, en un ataque no provocado. El objetivo del ataque es destituir al gobierno democrático e imponer nuevamente el dictado del gobierno comunista central.

Visión del futuro:

- La violencia no sofocará la decisión del pueblo esloveno, de vivir en libertad en su estado soberano.
- Aunque se trata de una nación pequeña, debemos considerar que casi la mitad de las naciones miembro de la ONU, tiene una población menor que la Eslovenia.
- Yugoslavia, como federación de repúblicas que son étnica y culturalmente muy diferentes entre sí, cumplió su función y utilidad.
El mundo tiende hoy a la integración económica a escala continental, basada en unidades económica y socialmente sanas. La desintegración del artificial estado yugoslavo, es un poco hacia la paz y la distensión político-social en el sur de Europa.
- La creación del estado propio y soberano, posibilitará al pueblo esloveno una serie de reformas, que le son ahora imposibles de realizar. Su gobierno, de coalición democrática, con la nueva constitución y legislación, terminará con las estructuras del pasado régimen socialista; ; implantará la economía de mercado, privatizará las empresas, asumirá los compromisos internacionales en la proporción que le corresponde, establecerá vínculos económicos con los países centroeuropeos y promoverá la colaboración con las economías del mundo occidental.
- La República de Eslovenia ocupa un lugar estratégico entre Italia, Austria, Hungría y Croacia. Para todos los países centroeuropeos, inclusive Checoslovaquia y Polonia, representa una natural salida al mar Mediterráneo; sus puertos serán, como lo fueron en el pasado, vínculo de estos países con los mercados de ultramar.
- Por su tradición cultural, la República de Eslovenia se abrirá políticamente hacia el mundo occidental, manteniendo los lazos amistosos con las demás repúblicas del actual estado yugoslavo.
- Debido a su historia, basada en la cultura y el comercio y no en la agresión, el pueblo esloveno podrá mantener su identidad. Esto le permitirá estar estrechamente unido también con los países del Nuevo Mundo por intermedio de su comercio, que representa hoy el 30% de todo el movimiento internacional yugoslavo.
- Los eslovenos no reclaman de la comunidad internacional ningún otro apoyo, que la condena a la agresión del ejército popular yugoslavo y el reconocimiento de la República de Eslovenia como estado soberano e independiente, que con su existencia ayudará a estabilizar la paz y la democracia en ésta parte de Europa.
- El principio de la autodeterminación de los pueblos debe ser revalorizada por los gobiernos amantes de la paz y de la libertad. Este derecho, desconocido en la práctica por las potencias mundiales, debería ser la piedra fundamental del nuevo orden que se está gestando sobre las ruinas del comunismo. Será justicia.

ESLOVENIA UNIDA ZEDINJENA SLOVENIJA

Pers. Jurídica Nº 1933/28/2/1962
Ramón L. Falcón 4158 Capital Federal C.P. 1407
Tel. 69-9503 - Fax (54-1) 69-9503

PANORAMA ECONOMICO DE ESLOVENIA

Eslovenia es un pequeño país (población cercana a los 2 millones, superficie: 20.251 km²), pero la diversidad hallada en su territorio, que se extiende desde los Alpes Orientales al norte, hasta el mar Adriático al sur, es mayor que la de muchos países con mayores superficies.

Limitado con Italia, Austria y Hungría, Eslovenia se ubica en el centro de los movimientos de integración económica europeos contemporáneos. Estas influencias, combinadas con su ubicación geográfica y una variedad de experiencias históricas y culturales ya través de los siglos, han dado forma al desarrollo de la economía.

Las más desarrolladas de las seis repúblicas de la Federación Yugoslava, Eslovenia, se encuentra en un punto intermedio de desarrollo, en comparación con los países de la Comunidad Económica Europea. Su producto bruto anual es de aproximadamente 11 mil millones de dólares. El producto bruto per cápita de u\$s 5.600, es cercano al doble del de Yugoslavia en su conjunto. Además, con sólo el 8% de la población total de la Federación, Eslovenia contribuye hoy día con el 25% del Producto Bruto Yugoslavo y más del 30% de las exportaciones.

Hasta el presente, la mayor porción de estos porcentajes se dieron en el sector público, en virtud de lo que se llama en la Federación Yugoslava la "propiedad social", pero leyes recientemente sancionadas han llevado a un crecimiento pronunciado del número de compañías nuevas que se establecieron en el sector privado.

La actividad económica que define el perfil de Eslovenia, es la industria, con arraigada tradición en la zona. Las actividades industriales más fuertes, en término de ingresos, número de personal empleado y crecimiento económico, son la producción de aparatos y maquinarias eléctricas, ciertas ramas de la electrónica, la metalurgia, el proceso del metal, maquinarias para la construcción y el campo. Otras ramas importantes, en lo que respecta a la contribución para las exportaciones son: el proceso de la madera, textil, producción de productos químicos y farmacéuticos, proceso de alimentos y producción de equipamiento deportivo.

El comercio exterior de Eslovenia se dirige, en primer término, a los países de Europa Occidental; más de los 2/3 del comercio exterior apunta a los mercados de la Comunidad Económica Europea y al Asociación Europea de libre Comercio (63% de las exportaciones sobre 3.400 millones de dólares y 70% de las importaciones sobre 3.200 millones de dólares). El saldo de las balanzas comerciales y de pagos de Eslovenia es positivo, en contraposición con el de la Federación Yugoslava.

La geografía también le da a Eslovenia un papel importante, en lo que respecta al tránsito, como puente entre Europa y los Balcanes. La infraestructura del país está desarrollada.

De no ser por la zona forestal, que abarca el 46% de la superficie terrestre total, la base de materias primas eslovenas no es amplia. Los recursos más importantes son: minerales y pozos termales, piedra de todas clases, potencial hidroeléctrico, un número de depósitos de carbón y una pequeña mina de mineral de uranio.

La mayor parte de la energía eléctrica es suministrada por las plantas de energía termoeléctricas, seguida por las plantas hidroeléctricas y una planta de energía nuclear.

La mano de obra activa de Eslovenia abarca aproximadamente 830.000 personas, 55% de las cuales se encuentran abocadas a la producción y el resto a los servicios.

El nivel de educación de Eslovenia es alto, por lo que la proporción de graduados universitarios empleados es de aproximadamente el 11%.

La agricultura y ganadería sólo representa la cuarta parte de la industria, con preeminencia en la cría de ganado.

Los diversos y hermosos paisajes de Eslovenia, que van de la zona alpina a la adriática, son un factor de influencia significativo en el desarrollo del turismo, una importante actividad, de tercer orden, promisorio y con considerable potencial. Hoy en día, el turismo genera un ingreso adicional de aproximadamente 700 millones de dólares anuales.

Eslovenia siempre ha atraído la mayor proporción de inversiones extranjeras directas en la Federación Yugoslava. Casi un cuarto de todos los joint-ventures hasta fines de 1988 se establecieron en Eslovenia. Sin embargo, la cantidad total de inversiones directas extranjeras en Eslovenia a fines de 1988 fue de solamente 114 millones de u\$s. El año 1989 marcó un punto crucial y decisivo para las inversiones extranjeras directas y Yugoslavias, cuando se establecieron tanto como 555 entidades de inversión extranjera nuevas, con un total de capital extranjero invertido de 337, 6 millones de u\$s. Este crecimiento sin precedentes en 1989 indica que la limitada legislación de inversión extranjera, en vigencia hasta fines de 1989, año en que se produjo el "boom", tanto como 168 compañías extranjeras comenzaron sus actividades comerciales en Eslovenia. El 28% del ingreso total de capital de inversión extranjera a Yugoslavia de ese año, se ubicó en

ESLOVENIA UNIDA ZEDINJENA SLOVENIJA

Pers. Jurídica Nº 1833/28/2/1962
Ramón L. Falcón 4158 Capital Federal C.P. 1407
Tel. 69-9503 - Fax (64-1) 69-9503

Eslovenia (93 millones de u\$s). El número en aumento de contratos de inversión firmados, sugiere que el ingreso de capital extranjero en la economía eslovena es probable que se triplique. Renault, Siemens, Iveco, Semperit, AEG-Telefunken, Hoechst, Bayer y Black & Decker son sólo algunas de las compañías de renombre internacional que han invertido en Eslovenia hasta la fecha.

Los actuales cambios de sistema, que se están sucediendo en Eslovenia representan el inicio de cambio permanentes. La liberación de las relaciones económicas con el mundo - en particular, las políticas liberales sobre importaciones, exportaciones, las posibilidades libres de establecer todas las formas de joint-ventura, el establecimiento de compañías extranjeras, la libre transferencia de ganancia por parte de los extranjeros, la libre compra de divisas en el mercado de moneda extranjera, la transformación de la propiedad social en propiedad privada, los cambios en el sistema monetario y fiscales, etc.- es el punto de partida para lograr un mayor grado de compatibilidad entre el sistema económico-social esloveno y el sistema de Europa Occidental, y es también la base que permitirá la mayor integración de la economía eslovena en la Europa desarrollada y el mundo.

Actualment, la salida para Eslovenia reside en su total incorporación al mercado internacional y en una economía abierta, una necesidad para su desarrollo.

Aporte de los Eslovenos a la Argentina.

Los Eslovenos y sus descendientes en la Argentina son alrededor de 40.000 y llegaron en tres grandes oleadas de inmigración: en la última década del siglo pasado llegaron muchos con pasaportes austro-húngaros o italianos, países a los cuales pertenecían los Eslovenos en aquella época. La gran mayoría de estos inmigrantes se radicó en las provincias norteañas de la República. La segunda oleada se registró en la década del treinta de este siglo, a la que componían principalmente los Eslovenos de las regiones ocupadas por Italia después de la primera guerra mundial y que estuvieron expuestos a graves discriminaciones por parte de las autoridades del recién instalado fascismo. La mayor parte de éstos se radicó en Buenos Aires y Rosario. La tercera oleada se produjo después de la segunda guerra mundial en la década del cuarenta, a la que componían principalmente los refugiados, parte de los que en esa época huían de los países de Europa central ante el avance de las fuerzas comunistas. Es de destacar que la Argentina que en aquella ocasión el país con mayor sentido humanitario, ya que recibió a familias enteras, a diferencia de otros países occidentales que recibían solamente a gente joven y fuerte, es decir, mano de obra.

Los Eslovenos demostraron su agradecimiento a la Argentina que los recibió tan generosamente, con un trabajo fecundo. Nombres como arg. Víctor Sulcic, antropólogo Juan Benigar, filósofo Emilio Komar, son algunos de los más notorios exponentes del aporte esloveno a la cultura argentina.

Los inmigrantes eslovenos se insertaron decididamente en la vida de la nueva patria con trabajo serio y responsable, que es una de las características de nuestro pueblo. De una importante cantidad de talleres, pequeñas y medianas empresas destacan entre otras: Hernan Zupan S.A., Papelera del Sur S.A., Flexibles Argentinos S.A., Norpack S.A., Oblak Hnos. S.A., Cerramientos Martín S.A., Standmental S.A. que en su conjunto dan trabajo a más de cinco mil personas.

El trabajador, artesano, profesional o empresario de origen es conocido en el país por su dedicación al trabajo, responsabilidad y honestidad.

A fines del año 1990 se fundó Cámara de Comercio Esloveno-Latinoamericana en Buenos Aires, con el fin de promover el intercambio comercial entre Eslovenia y Latinoamérica, especialmente Argentina. Como primer presidente fue electo Sr. Hernan Zupan, quien fue designado "Hombre gráfico de los Américas 1991", codiciado título que por primera vez recibe un industrial de la Argentina.

Los Eslovenos en Argentina, fieles a sus raíces, contribuimos constantemente al desarrollo y progreso de este gran país del cual formamos parte y al que dedicamos nuestro esfuerzo y amor.-

**ESLOVENIA UNIDA
ZEDINJENA SLOVENIJA**

Pers. Jurídica Nº 1933/28/2/1982
Ramón L. Falcón 4158 Capital Federal C.P. 1407
Tel. 69-9503 - Fax (54-1) 69-9503

ENFOQUES DE LA REALIDAD ESLOVENA

El mes de junio nos recuerda a hechos muy dolorosos hace 45 años: nos recuerda el dolor, la muerte, la subida del regimen totalitario, el destierro.

Este año, en el mismo mes de junio, nos encontramos en los albores de nuestra Independencia, como máxima expresión de nuestra Identidad y libertad.

Hace 45 años, nuestros domobranci lucharon contra el llamado Ejército Popular.

Hoy los eslovenos tenemos nuestras fuerzas armadas frente al mismo Ejército Popular que ayudó a implantar el regimen totalitario en Eslovenia.

Quiera Dios que lleguemos pacíficamente a cristalizar nuestro anhelo de libertad e independencia.

I) Movimiento hacia la democratización.

El detonante del movimiento iniciado en Eslovenia hace aproximadamente 4 años fue el intento del gobierno central de lograr la pérdida de Identidad nacional, a través del programa de educacion (programska jedra), con el objetivo de lograr a mediano plazo una nacion "yugoslava".

Esta acción fue correctamente interpretada por el pueblo como un ataque a su ser nacional, generando la logica resistencia de quien ve en peligro su propia existencia.

Es así que empezó a crecer muy rápidamente el sentido nacional, en una sociedad que durante 4 décadas fue inductrinada por el partido gobernante y su aparato propagandístico hacia el "yugoslavismo".

El gobierno y los funcionarios del partido, no tuvieron más remedio que hacerse eco de este movimiento ya que corrían con el riesgo de un aislamiento total.

En este clima surge un movimiento de intelectuales, originarios en su mayoría en la izquierda: hijos de comunistas, comunistas conversos y algunos comunistas oportunista, por que no decirlo, que encontraron su fuente de expresión en publicaciones de alta calidad intelectual, como ser NOVA REJKA, y en órganos contestarios como MLADINA y otros.

Los estudiantes de orientación católica se aglutinaron alrededor de Tretji Dan y publicaciones de línea similar.

Alrededor de estos grupos de jóvenes, se formó un núcleo de dirigentes que posteriormente tuvo su protagonismo durante las elecciones de abril de 1990, y que hoy forma parte del poder político.

En 1989 tuve la oportunidad de asistir al Kongres Intelektualnih Delavcev, Congreso de Trabajadores Intelectuales, realizado en Ljubljana. En presencia de las máximas autoridades políticas, se reunió la Intelectualidad Eslovena dando forma incipiente a lo que luego de 1 año desembocaría en las primeras elecciones generales.

En esa oportunidad nos llamó la atención el deseo de libertad, de salir del sistema unipartidario, las críticas a los juicios de la postguerra, la crítica a los bonzos del sistema.

En esa fecha ocurrió un incidente protagonizado por Janez Jansa y 3 colegas, que fueron encarcelados por el ejército yugoslavo y sometidos a proceso.

Este hecho fue otro elemento catalizador del ya iniciado proceso de fortalecimiento del ser nacional. Se organizaron actos de protesta, huelgas y manifestaciones en favor de la CETVORICA, los cuatro.

II) Movimiento en los países del centro y este de Europa.

Mientras esto ocurría en Eslovenia, en el mundo se sucedían hechos que dieron un marco propicio a su desarrollo.

1) El Papa Eslavo:

Juan Pablo II, profundo conocedor del sistema marxista por haberlo vivido. Líder carismático, motivador de multitudes.

Presenta al marxismo como un error, que debe ser reemplazado por la verdad.

2) Reagan:

Luego del débil Carter, los norteamericanos vuelven a tener fe y confianza en sí mismo. Se presnan dif-

ESLOVENIA UNIDA ZEDINJENA SLOVENIJA

Pers. Jurídica Nº 1933/28/2/1982
Ramón L. Falcón 4158 Capital Federal C.P. 1407
Tel. 69-9503 - Fax (54-1) 69-9503

cultades financieras, la industria norteamericana esta sometida a la presión de competidores importantes.

3) Gorbachov:

Se da cuenta de que el sistema marxista está agotado, sin poder solucionar los problemas económicos a la población. Su economía no puede financiar al carrera armamentista. Quiere salvar al sistema, la nomenclatura.

La influencia de estos hombres, generada por motivaciones muy diferentes: la ética y justicia por un lado, el oportunismo y utilitarismo por otro y la necesidad de mantenerse en el poder en el último caso, unidos a la nunca acallada voluntad de vivir en libertad, hizo posible el derrumbe del sistema comunista en Europa central y del este, continuando este derrumbe en la misma Unión Soviética.

III) Ruptura del sistema Eslovenia.

El proceso de búsqueda de mayores libertades cívicas, continuo con la formación de entidades que agrupaban gente con un mismo pensamiento: se formó la Kmečka Zveza, la Demokratska Zveza, y muchas formaciones que empezaron a configurar un espectro político que tuvo su manifestación al realizarse las primeras elecciones democráticas, en abril de 1990.

En estas elecciones, la oposición, nuclear en la coalición Demos, ganó con más de 56% de los votos. Sin embargo la suma de los votos de la izquierda tradicional (suma de comunistas y los llamados liberales) llegó al 34%.

Como resultado de las elecciones, Kucan, un comunista, accedió a la presidencia de la República, y el prof. Peterle, de orientación democrática, fue nombrado primer ministro y formó el gobierno.

A la euforia de la victoria de la coalición Demos sobre la vieja estructura partidario, siguió el retorno a la realidad, representada por la vieja estructura comunista que se aferra a todos los medios para no perder sus influencias y privilegios.

La difícil situación económica se agudizó aun más por los mismos operadores, ya sea por ineptitud, directivas recibidas o provecho personal.

Pese a todos estos problemas, provocados por el accionar de los viejos funcionarios, que aun no han dejado el poder, y mucho también por falta de experiencia en desenvolverse en una sociedad cada vez menos dirigida, el pueblo Esloveno avanza en su camino de lograr su realización política.

Con la democratización "de jure" de Eslovenia, nuestra colectividad en la Argentina ha influido y lo sigue haciendo en todo el proceso de cambio.

A las iniciativas y declaraciones, emitidas por el Narodni Odbor, Consejo Nacional siguieron propuestas concretas para los programas políticos, además de documentos enviados a la comisión que prepara la reforma de la Constitución Eslovena.

En agosto de 1990, respondiendo a una invitación formal del gobierno, nuestros representantes se reunieron con el prof. Peterle en Austria, para luego continuar las deliberaciones en Eslovenia. Fue esta, la primera vez que nuestra delegación tuvo reuniones oficiales con el gobierno democráticamente elegido. En esta oportunidad les hemos entregado un documento con 8 propuestas concretas.

Esta iniciativa fue correspondida por el gobierno esloveno al visitarnos oficialmente el dr. Dular, ministro para los Eslovenos residentes en el extranjero, las visitas del Ing. Strgar, intendente de la capital de Eslovenia, Ljubljana, y de parlamentarios y otros funcionarios.

Como hecho de relevancia histórica debemos mencionar el inicio del movimiento de reconciliación, al realizarse en julio de 1990 la ceremonia religiosa en el Kočevski Rog, lugar donde fueron muertos, sin juicio previo, un sinnúmero de opositores al comunismo, enviados por los ingleses desde Vetrinje, habiendo ya finalizado la guerra.

En este lugar se construirá una iglesia en memoria de todos los que descansan allí y en el resto de Eslovenia.

La iglesia de Rog será para los Eslovenos un lugar de oración, reconciliación y de penitencia, para que la primavera eslovena florezca en la unidad de todo el pueblo para una página de su Historia.

A esta reconciliación con los muertos, esperamos se agregue la reconciliación con los que sobrevivieron a este período trágico de nuestra historia reciente.

Este es un camino aun largo, necesitando mucha paciencia, esfuerzo y tolerancia.

Aun no se ha declarado abiertamente el repudio hacia el accionar traidor de la Osvobodilna Fronta, que

**ESLOVENIA UNIDA
ZEDINJENA SLOVENIJA**

Pers. Jurídica Nº 1933/28/2/1962
Ramón L. Falcón 4158 Capital Federal C.P. 1407
Tel. 69-9503 - Fax (54-1) 69-9503

fue el origen de la desventura y desencuentros por largas décadas.

En diciembre de 1990, se realizó un plebiscito en Eslovenia, cuyo resultado fue que la gran mayoría de la población quiere una Eslovenia libre y soberana. También nuestra colectividad en la Argentina participó en esta consulta. Los resultados del plebiscito en la Argentina se entregaron por intermedio de un enviado.

Tres hechos importantes, con participación de nuestra emigración, merecen un comentario:

1) Gira artística de nuestro coro Gallus. Invitado por las autoridades eslovenas, el coro Gallus de Buenos Aires acaba de retornar de una gira de 3 semanas, luego de finalizar su tour con un concierto en el Canlarjev Dom, Ljubljana, frente a una concurrencia de más de 1500 personas, entre las que se hallaba el Sr. Embajador de la República Argentina en Yugoslavia.

2) El próximo 27 de junio inicia sus sesiones el Slovenski Svetovni Kongres, Congreso mundial Esloveno, en Ljubljana, cuya finalidad es unir a todos los eslovenos del mundo.

Desde la Argentina participa una delegación de 15 personas, entre ellas nuestro presidente.

Se presentarán propuestas concretas para Eslovenia y para los eslovenos residentes en la Argentina.

3) En la primera semana de Setiembre, la promoción del último año del Colegio Secundario Esloveno realizará un viaje de estudios de 4 semanas de duración por la tierra eslovena, como parte de un conocimiento y acercamiento mutuos.

Estamos frente a hechos trascendentales en Eslovenia y Croacia, que ocupan la atención mundial.

En los albores de una nueva Eslovenia, los Eslovenos residentes en la Argentina y el resto del mundo somos solidarios con nuestro compatriotas que están luchando por su identidad e independencia.

Para más información
diríjase por carta a
ESLOVENIA UNIDA
Ramón L. Falcón 4158
(1407) Buenos Aires
Argentina

Ubicación
de
Eslovenia
en
Europa

25-6-1991

Eslovenia

ESTADO
INDEPENDIENTE

REPUBLICA DE ESLOVENIA: ESTADO INDEPENDIENTE

El día 25 de junio de 1991 la República de Eslovenia declaró su independencia y separación de la Federación Yugoslava.

No fué esta una decisión sorpresiva e inconsulta, sino el epílogo de un largo proceso que formalmente comenzó con las primeras elecciones democráticas de posguerra, en abril de 1990. Significó el fin del totalitarismo comunista que durante 45 años impidió la libre determinación del pueblo esloveno.

En el plebiscito que se organizó en diciembre del año 1990, la población de Eslovenia expresó su voluntad por la independencia con un porcentaje de casi el 90%. Se fijó un plazo de seis meses (que finalizó el 26 de junio de 1991) para proceder a negociaciones con las demás repúblicas de la Federación Yugoslava para una separación en paz y acuerdo mutuo.

Terminado el plazo, sin haber llegado a un común acuerdo debido a la posición intransigente del gobierno central y del gobierno de la República de Serbia (ambos dirigidos por comunistas), el Parlamento de Eslovenia proclamó la independencia, a pesar de las amenazas del gobierno central.

Cabe destacar la actitud obstinada del ejército yugoslavo que se autodefinió como el último baluarte del socialismo en Europa, cuando ya en todo el resto del Viejo Mundo se asiste al colapso del comunismo.

Es lamentable la posición de países democráticos occidentales negando el apoyo a la autodeterminación del pueblo de Eslovenia, que se hace en paz y democracia, abierta al diálogo y a la consideración de intereses de sus vecinos.

ESLOVENIA Y LOS ESLOVENOS

Los eslovenos habitan la región situada entre la Europa Central y el mar Adriático. La mayor parte de su territorio pertenece a la República de Eslovenia que formaba parte de la Federación Yugoslava. El resto se divide entre Italia, Austria y Hungría. La ciudad capital de los eslovenos es la milenaria ciudad de Ljubljana.

Los eslovenos fundaron su primer Estado independiente, llamado Karantania, ya en el siglo VI. Forzados a establecer alianzas defensivas contra los embates de los ávaros, debieron ceder parte de sus derechos soberanos a los francos, aunque conservaron durante siglos la forma democrática de investir a sus duques, por intermedio de representantes libremente elegidos.

Los eslovenos abrazaron el cristianismo en el siglo VIII gracias a la obra evangelizadora de los misioneros irlandeses, como así también de los apóstoles eslavos Cirilo y Metodio, proclamados no hace muchos años patronos de Europa.

Los primeros libros eslovenos se imprimieron en 1550. En 1584 fue editada la traducción completa de la Biblia. En el siglo XVII se instaló en Ljubljana una universidad jesuítica. En 1701 se fundó la Sociedad Filarmónica y poco después, la primera Academia de Ciencias.

A través de los siglos, la literatura eslovena -- tanto profana como la religiosa -- contribuyen activamente a la afirmación del espíritu nacional esloveno, en grado tal que sus creadores son considerados próceres.

Al terminar la I. Guerra Mundial, desaparece el Imperio Austro-Húngaro, en el cual los eslovenos veían muy cercenadas las posibilidades de su desarrollo nacional. A semejanza de otros pueblos, que veían llegar la hora de su independencia, los eslovenos fundaron con otros pueblos eslavos del sur un nuevo Estado, llamado Yugoslavia. Sin embargo, los tratados de paz desmembraron su territorio, de suerte que tan sólo un 61% del mismo quedó comprendido dentro de las nuevas fronteras.

Debido a su centralismo autocrático, esta formación política tampoco llenó las aspiraciones de los eslovenos democráticos. Entre los mismos se afianza cada vez más la tendencia hacia una independencia política plena, en un Estado soberano.

Entre 1941 y 1945 Eslovenia estuvo ocupada por las fuerzas alemanas, italianas y húngaras. Esta ocupación nazi-fascista fue aprovechada por una ínfima minoría comunista que, bajo el pretexto de luchar por la liberación de su pueblo, desencadenó una cruenta revolución y guerra civil. Representando a la mayoría de su pueblo, las fuerzas democráticas eslovenas reaccionaron enérgicamente. Esta singular lucha, bajo ocupación extranjera, ha provocado una enorme cantidad de víctimas.

Terminada la II. Guerra Mundial, asciendo al poder el minúsculo grupo de stalinistas yugoslavos, favorecidos por la intervención activa de la Unión Soviética.

Ante el avance del ejército rojo, las fuerzas anticomunistas solicitaron amparo a los aliados occidentales. En mayo de 1945, el ejército nacional esloveno les entregó sus armas. Los ingleses, que ocupan una parte del territorio esloveno, ponen este ejército de 12.000 hombres desarmados, con engaño, en poder de los comunistas yugoslavos. Sin juicio previo alguno, estos hombres son exterminados y sus cadáveres arrojados a las grutas subterráneas. Los bosques de Rog, Krim y Teharje son testigos de este genocidio, reconocido recién en el año 1990 por el gobierno elegido democráticamente.

Muchos eslovenos, sin embargo, han logrado abrirse los caminos hacia la libertad. Entre muchos países hospitalarios, también la República Argentina les abrió las puertas de su generoso suelo, brindándoles amplias posibilidades para un fecundo desarrollo espiritual, cultural y económico.

La presencia eslovena en la Argentina no es de reciente data, sino que se remonta a las últimas décadas del siglo pasado. Antes de la Segunda Guerra Mundial, habitaban en el país alrededor de veinte mil eslovenos.

Los residentes eslovenos en la Argentina agradecen a esta noble nación su comprensión, su solidaridad, su hospitalidad y su libertad.

Ubicación
de Eslovenia
en Europa

Para más información
diríjase por carta a
ESLOVENIA UNIDA
Ramón L. Falcón 4158
(1407) Buenos Aires
Argentina

ESLOVENIA INDEPENDIENTE

25 de junio de 1991

ESLOVENIA FRENTE A LA COMUNIDAD INTERNACIONAL

El día 25 de julio el pueblo esloveno proclamó, por medio de sus legítimos representantes, su independencia nacional. Con aquel acto nació un nuevo Estado soberano, que aspira a ser recibido en el seno de la comunidad internacional.

La creación de la República de Eslovenia como Estado independiente fue la culminación de un largo y constante proceso de maduración, casi siempre doloroso y no exento de desengaños. En lo que va del siglo, las esperanzas de los eslovenos, al desintegrarse el Imperio austro-húngaro en 1918, se vieron frustradas por las experiencias vividas en la primera Yugoslavia monárquica, como también -y en mayor grado- en la comunista del año 1945. Ya la dictadura del rey o por lo menos el predominio del Belgrado serbio y al autoritarismo del partido comunista, guiado por la voluntad de su jefe o del comité central, mantenían a los eslovenos subordinados a los intereses de un esquema colectivo, del cual no se sentían parte ni en lo espiritual y cultural, ni en lo económico y político. La conciencia de ser sometidos a un poder soberano, del cual no podían de hecho participar más que en una ínfima proporción, y de ser desfavorecidos y hasta explotados económicamente, ha hecho eclosión a fines de 1989. El ocaso del poder del partido comunista, la celebración de elecciones libres, la declaración del principio de soberanía nacional, la realización del plebiscito popular y por fin la proclamación del Esta-

do soberano e independiente el 25 de junio son jalones, que marcan el último tramo del camino de Eslovenia hacia su libertad.

En todos los pasos, la política eslovena estuvo imbuida de espíritu de negociación y apartada de métodos no pacíficos. No obstante, fue violenta la reacción de los elementos federales, que embistieron contra Eslovenia con gran fuerza militar. El pueblo esloveno aceptó la lucha, en la cual la unidad del pueblo, su organización defensiva y su tenacidad pudieron más que la fuerza bruta sin razón. A pocos días, el agresor no ofrecía más lucha y en estos días se sigue retirando del territorio esloveno el ejército federal con todas sus unidades y elementos. Evidentemente no le queda otra alternativa.

La lucha, sin embargo continúa, ahora en el campo económico. Belgrado bloquea para Eslovenia el acceso a la emisión primaria, a los créditos del exterior, a las divisas y al dinero en efectivo. En las repúblicas controladas por los serbios no cesa la usurpación de las filiales de empresas eslovenas con todos los activos y la suspensión del sistema de pagos. Los órganos administrativos federales retardan el registro de contratos sobre las inversiones extranjeras y negocios a largo plazo, como también el libramiento de permisos y licencias de exportación e importación. Con estas y otras arbitrariedades se quiere aislar a Eslovenia para agotar su economía.

En estas circunstancias la República de

Eslovenia se encuentra expectante a que sea acogida en el seno de las Naciones soberanas. En primer lugar espera ser reconocida por los demás estados como sujeto de derecho internacional, ya que presenta claramente todos los caracteres de un Estado. Tiene un territorio perfectamente delimitado y sin problemas de frontera, una población estable y homogénea y los poderes democráticamente elegidos, que ejercen pacíficamente su autoridad, manteniendo el orden de acuerdo al Derecho Internacional. Con estos requisitos se presenta Eslovenia ante la comunidad internacional como un hecho concreto, cuyo reconocimiento ésta no debe eludir.

Cuanto más rápidamente cuente la República de Eslovenia con el acogimiento al seno de las Naciones soberanas, no sólo por medio de un reconocimiento formal, sino también como partícipe de intercambio y cooperación, tanto mejor se consolidará la seguridad exterior de Eslovenia, renovará su sistema económico y orientará su desarrollo en las corrientes civilizatorias del momento actual.

Más aún, el acogimiento del nuevo Estado contribuiría a estabilizar la zona en crisis, lograr la solución del actual conflicto de intereses y así establecer un nuevo orden, más justo y menos provocador de alteraciones de paz en el mundo.

Con el acto de reconocimiento del gobierno argentino hacia la República de Eslovenia también los eslovenos radicados en su Patria de adopción y sus descendientes experimentarán un nuevo estímulo para dedicarse aún con mayor ahínco al esfuerzo común, a fin de afirmar el bienestar del pueblo argentino, cuyo destino comparten.

25-6-1991

Eslovenia

ESTADO
INDEPENDIENTE

PRIMERAS JORNADAS ESLOVENAS
del 3 al 7 de Julio de 1992
en el
CENTRO CULTURAL GENERAL SAN MARTIN
Sarmiento 1551
BUENOS AIRES - ARGENTINA

PROGRAMA:

Viernes 3	Inauguración
Sábado 4	Día de la Música
Domingo 5	Día de la Literatura
Lunes 6	Día de las Artes Plásticas
Martes 7	Día del Folklore y Clausura

Los actos tendrán lugar en la sala A-B todos los días a las 20 hs.

La Asociación Eslovenia Unida y el Ministerio de Cultura de la República de Eslovenia, invitan a Usted a las "Primeras Jornadas Culturales Eslovenas", que se inaugurarán el 3 de Julio de 1992 a las 20. hs. en el "Centro Cultural General San Martín".

Sarmiento 1551
Capital Federal

Zedinjena Slovenija in Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije vabijo Vas na „Dneve slovenske kulture“, ki bodo potekali od 3. do 7. julija 1992 v „Centro Cultural General San Martín“ v Buenos Airesu.

Sarmiento 1551
Capital Federal

PRAZNOVANJE 30-LETNICE SAMOSTOJNE SLOVENIJE

Helena Klemenc

SLOVENIJA, ZAPOJMO TI!

Ob 30-letnici osamosvojitve Republike Slovenije je društvo Zedinjena Slovenija v sliki in besedi prikazalo življenje in delovanje organizacij, ki por njenim okriljem združeno delajo za ohranjanje slovenstva pod Južnim križem.

25. junija 1991 je slovenski narod uresničil svoj tisočletni sen: Slovenija je postala neodvisna suverena država.

Pri tem zgodovinskem dogodku je sodeloval ne le narod v matični domovini, temveč je bil bistven prispevek tudi s strani tisočev Slovencev, ki so raztreseni po vseh državah sveta. Pol milijona Slovencev in njihovih potomcev je vlade držav, v katerih živijo, seznanjalo z našo zgodovino in sodobnim položajem, utemeljevalo zasluge in pravico lastne državnosti in doseglo simpatije ter hitro priznanje nove države.

Tako smo tudi Slovenci v Argentini opravili ogromno delo, na katerega smo ponosni.

UVOD

V Argentino so se Slovenci izseljevali že ob koncu devetnajstega stoletja, najštevilnejša skupina se je naselila v obdobju med obema svetovnjima vojnima.

Proti koncu leta 1947 pa so začeli prihajati v Argentino novi begunci: zapustili so Slovenijo leta 1945, da so ohranili vero, življenje in svobodo, kajti v matični domovini je zavladal komunistični režim. Po nekaj letih negotovega bivanja v barakah po taboriščih v Avstriji in Italiji so spoznali, da je edina možna pot odhod na druge celine. S tovornjaki in vlaki so se pripeljali do evropskih pristanišč in se vkrcali na parnike. Velik del teh brezdomcev je preplul ocean proti južni polobli in zaključil svojo pot v pristanišču v Buenos Airesu. Tu so se začasno nastanili v Hotel de Inmigrantes, nato pa poiskali nove domove v no-

vem svetu. Do srede leta 1949 jih je prišlo okoli 6600, nato pa še okoli 300 članov njihovih družin med leti 1953 in 1955.

Že v taboriščih so postavili prve močne temelje za nastanek organizirane skupnosti, ki je do danes vseskozi aktivna, tako na organizacijskem kot na šolskem, družabnem in kulturnem področju.

Zgodovina društva Zedinjena Slovenija

Zedinjena Slovenija je matično, krovno in predstavniško društvo slovenske politične emigracije v Argentini.

Dne 22. oktobra 1947 je slovenski dušni pastir Janez Hladnik, skupaj s skupino voditeljev nastajajoče skupnosti ustanovil prvi "Pripravljalni odbor Kluba slovenskih beguncev", ki je nato sklical ustanovni občni zbor za nedeljo, 25. januarja 1948. Skoraj vsi tedanji odrasli slovenski novonaseljenci v Argentini - 110 po številu - so sklenili ustanoviti »Društvo Slovencev«, z namenom:

1. združevati vse slovenske begunce v Argentini;
2. zastopati koristi članov;
3. nuditi gospodarsko in moralno oporo;
4. pomagati slovenskim beguncem pri vselitvi;
5. gojiti verske, kulturne in narodne vrednote.

Razpršitev slovenskih beguncev po rastočem Velikem Buenos Airesu in skoraj vsej Argentini je že v prvem desetletju vodilo do ustanovitve »Društva Slovencev v Mendozi«, Slovenskega planinskega društva v Barilochoh in Slovenskega društva v Miramaru, predvsem pa raznih slovenskih domov v okolici glavnega mesta.

S pridobitvijo pravne osebnosti po vladnem odloku št. 1933 z dne 28. februarja 1961 je Društvo uradno spremenilo svoje ime v »Zedinjena Slovenija«.

V 73 letih delovanja je društvo ključno povezovalo naše rojake na družbenem, social-

nem in kulturnem področju, zlasti pa je organiziralo in vodilo dopolnilni šolski sistem v slovenskem jeziku in duhu. Organizacijsko je razdeljeno v referate, ki so odgovorni za delovanje na posameznih področjih: kulturni, šolski, za stike z argentinskimi ustanovami, mladinski in tiskovni.

Lahko zatrdimo, da je bilo vse to orjaško delo opravljeno iz prepoznavnih nagibov in želja: ostati zvesti vrednotam, za katere so ogromno žrtvovali, vse iz neomajne ljubezni do slovenstva.

Malo zgodovine o nastanku slovenskih Domov

Že od leta 1950 so člani Društva Slovencev začeli razmišljati o lastnih prostorih. Ponujala se je hiša z vrtom na ulici Ramón L. Falcón, ki so jo že leta 1948 najeli za stanovanje nekaterih družin. To hišo je l. 1954 kupilo Slovensko dušno pastirstvo, takrat pod vodstvom delegata msgr. Antona Oreharja, ki je od vsega začetka imelo namen zgraditi hišo z dvorano in prostore za izseljenke organizacije, društva, šolski tečaj, uredništva in uprave časopisov in revij. Prve načrte za skupne prostore je izdelal arh. Viktor Sulčič, dokončni načrt za trinadstropno stavbo, ki so jo začeli graditi leta 1962 pa arhitekt Marijan Eiletz. Nastala je Slovenska hiša, osrednji slovenski dom v Argentini. Na njenem dvorišču stoji spominska cerkev Marije Pomagaj.

A Slovenci se niso omejili samo na postavitve osrednjega doma, potrebovali so slovenska središča v bližini svojih novih družinskih domov. Tako so zrasli krajevni domovi, v katerih so prvo zaživele slovenske osnovne šole, nato pa še številne druge dejavnosti.

Kmalu so postali prava žarišča našega narodnostnega, kulturnega, družabnega in verskega življenja. Pod njihovim krovom delujejo pevski zbori, folklorne skupine, igralske družine, mladinske organizacije, se tudi goji šport in seveda družabnost. Zlasti pa so ti domovi ljubeč fizični prostor in skrbni varuh naših osnovnošolskih tečajev in kraji tedenskega zbiranja rojakov pri slo-

venski službi božji.

V Velikem Buenos Airesu stoji danes šest slovenskih domov:

Društvo Slovenska Pristava v Castelarju

Hladnikov dom v Slovenski vasi

Naš dom v San Justu

Slomškov dom v Ramos Mejí

Slovenski dom v Carapachayu

Slovenski dom v San Martinu

Dolga leta je bil aktiven tudi dom v Berazateguiju, a je zaradi izseljevanja rojakov v druge kraje prenehal delovati.

Naj omenimo še domove v notranjosti države: Slovensko planinsko društvo v Bariloche, Društvo Slovencev v Mendozi in Slovenski dom v Miramaru. Rojaki pa žive delno strnjeni ali posamično raztreseni po vsej Argentini. Po nekaterih teh krajih so imeli celo šolske tečaje ter občasne slovenske maše in srečanja, kot v Tucumanu in San Luisu.

Naši domovi so močni stebri, na katerih sloni aktivnost in povezanost zdomske slovenske emigracije in njih potomcev v Argentini. So oaze slovenske besede, pesmi, umetnosti in prijateljstva.

Domovi danes delujejo usklajeno v Medorganizacijskem svetu, z Zedinjeno Slovenijo na čelu.

Tudi preroške Balantičeve besede »Dobil sem svoj dom na tujem«, razodevajo, da želimo, naj bi slovenska skupnost, z vsemi svojimi ustanovami in organizacijami, bila otok Slovenije v argentinski pampi.

Šolski tečaji

Skrb za izobrazbo otrok in ohranjanje slovenske besede je nastala že v prvih dneh begunstva, zato zametke slovenskih šol v Argentini najdemo že v begunskih taboriščih v Avstriji in Italiji.

Kmalu po prihodu v Argentino so začeli nastajati prvi tečaji, bilo jih je celo 24, iz njih so z leti zrasle naše slovenske šole.

Že leta 1950 je Zedinjena Slovenija vzela pod svoje okrilje organizacijo in delovanje dopolnilnih šolskih tečajev, ki delujejo v krajih, kjer so rojaki bolj gosto naseljeni.

Danes so še vedno aktivne:

Baragova šola v Slovenski vasi v Lanusu
Balantičeva šola v Našem domu San Justo
Prešernova šola na Slovenski Pristavi v Castelarju

Rožmanova šola v Slovenskem domu v San Martinu

Slomškova šola v Slomškovem domu v Ramos Mejii.

V notranjosti države delujejo še:

šola svetih Cirila in Metoda v Mendoza,

Aljaževa šola v Bariločah,

in šola Janeza Evangelista Kreka v Tucumanu.

Za špansko govoreče deluje v Slovenski hiši šola nadškofa Bonaventura Jegliča »ABC po slovensko« in v zadnjih letih tudi v nekaterih zgoraj omenjenih šolah nastajajo tečaji za špansko govoreče otroke in odrasle.

Slovenci v Argentini imamo izdelan dopolnilni šolski sistem. Že od vsega začetka je bil pouk usmerjen v pouk verouka, branje in pisanje v slovenščini, slovensko petje in poznanje slovenske zgodovine ter zemljepisa. V vsakem Domu je ob sobotah šola, v kateri se otroci vadijo v slovenščini, pojejo in nastopajo.

V Slovenski hiši v Buenos Airesu deluje petletni sobotni srednješolski tečaj, poimenovan po ravnatelju Marku Bajuku: v njegovih učilnicah je sedelo okoli 1500 dijakov. Danes imata tudi Mendoza in Bariloche svoje tečaje slovenščine za srednješolsko mladino.

S slovenskimi šolami so zidovi naših domov oživel in se napolnili z mladimi rodovi, ki se v teh prostorih napajajo s slovensko besedo, s slovensko kulturo, gojijo slovenske narodne in verske vrednote. Za vse to so zaslužni številni učitelji in profesorji, ki prostovoljno posvečajo svoj čas in znanje našim otrokom in mladim.

Slovensko dušno pastirstvo

Zedinjena Slovenija podpira in sodeluje s Slovenskim dušnim pastirstvom, ki po svojem delegatu, msgr. dr. Juretu Rodetu in dušnih pastirjih že od prvega koraka na obalah Reke srebra skrbi za versko življenje med rojaki in spremlja naše ljudi od zibelke

do groba. V skrbi dušnega pastirstva so nedeljske maše po vseh naših domovih, množična romanja v Lujan, k Lurški Materi božji v Santos Lugares in k Mariji v San Nicolás, praznični obredi, verouk v naših slovenskih šolah, duhovne vaje in druga delovanja. Dušno pastirstvo izdaja verski tednik Oznailo in mesečno revijo Duhovno življenje z otroško prilogo Božje stezice.

Slovenski pevski zbori

Petje je močno ukoreninjeno v slovenski duši. Slovenci pojemo, ko smo veseli, ko smo žalostni, ko smo navdušeni in ko smo melanholični. Že od vsega začetka so med nami nastali mešani, mladinski, fantovski ali dekliški in tudi otroški pevski zbori. Vsak dom je imel vsaj enega!

Nepozabni so bili koncerti pevskega zbora Gallus, ki je dolga desetletja zastopal celo skupnost, prav tako tudi Slovenski instrumentalni ansambel. In še danes slovenske pesmi prepevajo slovenski pevski zbori iz San Martina, San Justa, Ex-Corde Slomškovega doma, pa tudi Mendoza ima svoj oktet in mešani pevski zbor.

Folklorne skupine

Eden najbolj tradicionalnih načinov, da pokažemo našo slovensko kulturo so folklorne plesi. Z njimi ohranjamo, iz roda v rod, bogato dediščino slovenskih plesov. Skozi vsak član naše skupnosti je kdaj oblekel slovensko nošo in zaplesal ob zvokih

harmonike. Dolga leta s svojim nastopom bogatijo naše slovenske prireditve in nas pred argentinskim občinstvom ter svetom lepo predstavljajo folklorne skupine Mladika iz San Justa, Maribor iz Carapachaya in Folklorna skupina Pristava. Pa tudi po drugih slovenskih domovih tako otroci kot odrasli radi zaplešemo kakšno polko ali valček na prireditvah in družabnih večerih.

Gledališke skupine

Od vsega začetka so slovenski izseljenci imeli bogato gledališko dejavnost. Nastale so samostojne dramske skupine: Slovenski izseljenski oder, Igralska družina Narte Velikonja, Slovenski oder v Argentini, Ciudadelski oder, Komorna gledališka skupina Gong, Slovensko gledališče Buenos Aires. Ko so se ustanovili slovenski domovi je tudi v vsakem deloval - in še deluje - gledališki odsek.

Zveza slovenskih mater in žena

Zedinjena Slovenija sodeluje tudi z Zvezo slovenskih mater in žena, ki deluje za duhovno in tudi kulturno povezavo naših rojakinj, zlasti pa skrbi za dobrodelno delovanje.

Zedinjena Slovenija skrbi za naše Mladinske organizacije

Velika skrb in prizadevanje Zedinjene Slovenije so tudi Mladci in mladenke ter Mladinske organizacije, skupna oznaka spojenih ustanov Slovenske fantovske zveze

in Slovenske dekliške organizacije, ki tudi delujejo že nad šestdeset let. Imajo svoj osrednji odbor, krajevni odseki pa delujejo po vseh slovenskih Domovih.

Mladinske organizacije so zelo aktivne, skrbijo za športne turnirje, družabna srečanja, izlete, kulturne in verske dejavnosti in tudi pevsko glasbene festivale, na katerih nastopajo mladi pevci in glasbene skupine.

Zavedamo se, da je "naša mladina zelena veja, na kateri sloni vsa naša slovenska skupnost. Če ta veja usahne usahnemo vsi!", kakor je nekoč rekel g. Miloš Stare, nedvomno eden od začetnih stebrov naše skupnosti.

Pri Zedinjeni Sloveniji si prizadevamo, da bi naša mladina ostala čim bolj povezana s slovensko skupnostjo, da bi obvladala slovenski jezik, bila včlanjena v naše organizacije in se zbirala v naših slovenskih domovih!

Zedinjena Slovenija podpira tudi športne pobude in potovanja v Slovenijo Slovenske nogometne reprezentance in Odbojkarske skupine iz Argentine.

Zedinjena Slovenija je skrbela in skrbi za raznovrstne tiskovine.

Zedinjena Slovenija skrbi za obveščanje o dogajanjih v matični domovini in v naši skupnosti z izdajanjem tednika Svobodna Slovenija, ki ga je že leta 1941 ustanovil Miloš Stare in že več kot 70 let izhaja v Argentini.

Med knjižnimi izdajami našega društva prav gotovo izstopa obsežen zbornik "50 let dela v ljubezni in zvestobi", v katerem je na 800 straneh podrobno opisana zgodovina Zedinjene Slovenije in cele naše skupnosti.

Društvo v svojih prostorih hrani bogato slovensko knjižnico, ki šteje več tisoč izvodov predvsem zdomske in izseljenske literature.

Posebni biser je pa nedvomno društveni arhiv, v katerem je ohranjena bogata zgodovina naše skupnosti.

Zedinjena Slovenija, s pomočjo krajevnih domov, vsako leto pripravi osrednjo Spominsko proslavo v Slovenski hiši. Na prvo

nedeljo v mesecu juniju se spomnimo tragičnih dogodkov ob koncu druge svetovne vojne in se poklonimo vsem vrnjenim ter pomorjenim domobrancem in civilistom s sveto mašo, polaganjem venca pred spomenikom žrtev in slovesno akademijo.

Zedinjena Slovenija od leta 1991 leto pripravi praznovanje Dneva državnosti v Slovenski hiši, s sveto mašo, kvalitetnim kulturnim nastopom in pogostitvijo.

Slovenski dan je slovesni dan, ki ga pripravlja že 65 let zaporedno osrednje društvo Zedinjena Slovenija. Je priložnost, za katero se v skupnem sodelovanju in delu združijo vsi slovenski domovi v Argentini, da slovenska skupnost živi in se razvija, saj »vsi smo Slovenci«. Vsako leto je to ena od najbolj množično obiskanih prireditev med nami.

Dan se slovesno prične s prihodom narodnih noš in predsednikov slovenskih ustanov v cerkev. Pri sveti daritvi se rojaki zahvalijo Bogu in prosijo za skupnost. Po skupnem kosilu se v popoldanskih urah prične kulturni del programa. Za tem pa se na okrašenem odru razvijajo prizori, petje, plesi, recitacije, gledališke predstave ... Za konec pa seveda ne manjka veselega druženja, slovenske glasbe in plesa.

Zedinjena Slovenija organizira in prisostvuje na manifestacijah ob pomembnih obletnicah naše emigracije v Argentini, skrbi da se slovenska skupnost predstavi tudi pred argentinsko publiko.

Delo za slovensko državnost in s slovensko državo

Osamosvojitve Slovenije smo argentinski Slovenci podprli z vsemi svojimi močmi. Zbirali smo podpise za plebiscit o samostojnosti in neodvisnosti. Z aktivnim zanimanjem smo spremljali vsa dogajanja in se veselili ob razglasitvi nove države. "Zdaj gre za Slovenijo!" - to so bile besede, ki jih je slovenska diaspora v Argentini že dolgo pričakovala.

V nedeljo, 30. junija 1991, smo se zbrali na veliki manifestaciji v središču Buenos Airesa in tako javnost opozorili na novo samostojno državo, ki je prav v tistih dneh trpela pod napadom jugoslovanske armade.

Zedinjena Slovenija si je tudi prizadevala, da bi Argentina novo državo čimprej priznala, kar se je dejansko zgodilo že 16. januarja 1992.

Po osamosvojitvi so v naši skupnosti začeli vrstiti številni uradni obiski iz matične domovine. Na vseh področjih, tako na cerkvenih, kulturnih, izobraževalnih, znanstvenih, športnih, so stiki z novo državo postajali tesnejši. . .

Prvo obletnico samostojne države smo slovesno obeležili z "Dnevi slovenske kulture": slovenskemu in argentinskemu občinstvu smo v kulturnem centru San Martin v središču mesta Buenos Aires skozi pet dni prikazali vsa področja slovenske kulture: petje, ples, likovno in literarno umetnost.

Že prva slovenska vlada je priznala pomen in potencial, ki ga za Republiko Slovenijo predstavljajo Slovenci zunaj njenih meja. Ustava Republike Slovenije, ki je bila spre-

jeta leta 1992, v 5. členu državo obvezuje k posebni skrbi za Slovence v zamejstvu, zdomstvu in izseljenstvu. Ta skrb se odraža tudi v podpori našim dejavnostim in ustanovam, predvsem na področju kulture in pouka slovenskega jezika.

V tem okviru složno sodelujemo z Uradom za Slovence v zamejstvu in po svetu in z Veleposlaništvom Republike Slovenije v Buenos Airesu, s katerim smo, med drugimi dogodki, že dvakrat organizirali množično celodnevno prireditev "Buenos Aires celebra Eslovenia" na ulicah v centru našega mesta.

Slovenci v Argentini smo tudi zastopani v Svetu vlade za Slovence po svetu.

Ob koncu

Slovenska skupnost v Argentini je sad lju-bezni in dela naših dedov in očetov. Njihov namen je bil, da ostanejo povezani med seboj in s Slovenijo, da ohranijo narodne in verske vrednote, zaradi katerih so morali oditi v svet. To delo nadaljujemo mi, mladi rod iz Argentine.

Jubilej slovenske države je praznik zahvale in upanja.

Zahvale vsem starejšim, ki so s svojim tru-dom omogočili, da danes uživamo zvrhano mero sadov njihovega dela. Zahvale vsem, ki so usmerjali prve korake naše slovenske skupnosti pod Južnim križem: tistim, ki jih je Bog že poklical k sebi in tudi tistim, ki še danes, morda že z opešanimi močmi, spremljajo delovanje naših organizacij. Priznanja tistim, ki so z idealizmom sprejemali odgovorna mesta v naši skupnosti, ki so stali ob krmilu in jo usmerjali proti enotnemu cilju.

Je praznik upanja v bodočnost in v vas, mlade, ki že sprejemate iz rok vaših prednikov odgovornost za nadaljevanje tega dela. Naj vam bo zgled prednikov v spodbudo in navdih. Hodite še naprej po poti, ki so jo oni načrtali - Bogu v veselje, sedanjemu rodu v čast in prihodnjemu rodu v srečo! Tako bo rod Slovencev še dolgo živel na argentinskih tleh, od mogočnih Andov na zahodu čez neskončno pampo, tja do obale Atlantika.

Zamisel, priprava in organizacija:

Mirjam Oblak - Martin Selan

Besedilo:

Mirjam Oblak - Mariana Poznič - Jože Jan - Marjan Loboda - Tone Mizerit

Režija:

Dominik Oblak

Bralci:

Veronika Malovrh, Kristina Mehle Ahlin, Andrejka Puntar Gaser, Andrejka Vombergar Štrfiček, Dani Kocmur, Viktor Leber, Ignacij Mehle

Izbor in urejanje fotografij:

Lučka Oblak Čop, Mirjam Oblak, Martin Selan

Video:

Barbara Kržišnik

Zvok: Audio Pristava

SLOVENIJA, ZAPOJMO TI!

Zedinjena Slovenija ob 30-letnici slovenske osamosvojitve

<https://www.youtube.com/watch?v=xW1o4mytx80>

NAGRADNI NATEČAJ:

“Kaj mi pomeni Slovenija?”

Bližala se je 30-letnica osamosvojitve Republike Slovenije in na seji Zedinjene Slovenije smo razmišljali, kako bi v času pandemije slovenska skupnost lahko sodelovala pri praznovanju te okrogle obletnice. Zaradi omejitev in prepovedi zbiranja je možnost množične prireditve odpadla, zato smo pomislili na nagradni natečaj.

Je možno to obletnico praznovati lepše kot s tem, da pokažemo kaj nam pomeni Slovenija z lepo slovensko besedo ali risbo, sliko, fotografijo ali ročnim delom?

Natečaj smo si zamislili kot praznik, pri katerem lahko sodeluje vsak Slovenec, in zato smo se odločili, da ne bomo postavljali večjih omejitev kreativnemu ustvarjanju, predvsem na področju slovenske besede, ker nam je jasno, da je težavnejše kot likovno ustvarjanje.

Društvo Zedinjena Slovenija je prispevalo denarne nagrade, sestavili smo pravilnik in kategorije in dobili celo pokroviteljstvo ministrice Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, dr. Helene Jaklitsch.

Povabili smo ugledne člane skupnosti v žirijo: Veleposlanik Republike Slovenije v Buenos Airesu, g. Brian Bergant, Jure Komar, Mariana Poznič, Andrejka Dolinar, Cecilija Urbančič, Tone Oblak, Franci Sušnik, Dominik Oblak in Victor Leber so z veseljem sprejeli to odgovornost.

Skozi ves mesec maj smo prejeli prispevke otrok, mladine in odraslih iz vse Argentine. 65 avtorjev je poslalo 78 prispevkov! Najmlajši udeleženec ima 2 leti, najstarejši pa skoraj 100:

Svoja dela so prispevali:

Kategorija “Slovenska beseda”:

Anika Grilj, Anka Savelli Gaser, Anne Sophie

Indihar, Božidar Bajuk, Daniela Liliana Javoršek, Delia Savnik, Felipe Valentin Pisano, Maja Skubic, Mila Ocepek, Paula Florencia Llerena Ríos, Skupina ABC San Justo, Tatiana Sofía Brula, Tomaž Gaser, Tomaž Gaser in Zofija Gaser, Valentina Šmon, Zdenka Virant Jan.

Likovna kategorija:

Agustina Volpedo, Ana Valentina Dellacasa Poglajen, Andrej Klemen, Angelika Čad, Anne Sophie Indihar, Bibiana Bajda, Bojan Ciccario, Cecilija Grilj, Daniel Brunskole, Dante Ezequiel Dellacasa Poglajen, Emilia Volpedo, Favstin Štumberger, Gašper Petrocco, GP, Guillermina Šmon, Ignacij Koželnik, Isabel Bogataj, Jasna in Branko Oblak, Juana Volpedo, Karolina Kenda, Katerina Oblak, Katja Marija Brula, Laura Modic, Ljubi Milena Skale, Lucija Bogataj, Magdalena Grilj, Magdalena Inés Córdoba, Magdalena Marija Brula, Maja Skubic, Maksimilijan V. Žnidaršič, Marjanca Lucija Čop, Martin Grilj, Matej Štrubelj, Mathias Benedict Indihar, Matjaž Godec, Milan Julián Martins, Mirko Šenk, Nataša Oblak, Peter Ciccario, Peter Kocmur, Sara Modic, Stella Maris Trobec, Tatjana Oblak, Teresa Pregelj, Tomaž Gabrijel Dellacasa Poglajen, Valentin Martins, Vera Rupar, Vladko Šenk, Zofija Agata Córdoba Papež.

Ker je bilo veliko prispevkov likovnih del osnovnošolskih otrok, smo to kategorijo razdelili na tri, po starosti.

Žirija je imela res težko delo, da je izbrala nagrajence. Vsak član žirije je po lastni presoji izbral tri najboljše prispevke v vsaki kategoriji. Na skupnem sestanku preko spleta so pa določili končne nagrajence:

Beseda | Otroci:

1. nagrada: ANIKA GRILJ
2. nagrada: TOMAŽ GASER

Beseda | Mladci in mladenke:

1. nagrada: VALENTINA ŠMON
2. nagrada: MILA OCEPEK

Beseda | Mladina:

1. nagrada: TATIANA SOFIA BRULA
2. nagrada: PAULA FLORENCIA LLERENA RIOS

Beseda | Odrasli:

1. nagrada: ANKA SAVELLI GASER
2. nagrada: DELIA SAVNIK

Likovna | Otroci 2 do 5 let:

1. nagrada: EMILIA VOLPEDO
2. nagrada: LJUBI MILENA SKALE
2. nagrada: AGUSTINA VOLPEDO

Likovna | Otroci 6 do 9 let:

1. nagrada: PETER KOCMUR
2. nagrada: LAURA MODIC

Likovna | Otroci 10 do 12 let:

1. nagrada: KATJA MARIJA BRULA
2. nagrada: MARJANCA LUCIJA ČOP

Likovna | Mladci in mladenke:

1. nagrada: MAGDALENA INES CORDOBA
2. nagrada: IGNACIJ KOŽELNIK

Likovna | Mladina:

1. nagrada: KAROLINA KENDA
2. nagrada: MATJAŽ GODEC

Likovna | Odrasli:

1. nagrada: VERA RUPAR
2. nagrada: BIBIANA BAJDA

Prisrčno se zahvalimo in čestitamo vsem, ki ste poslali svoje prispevke. Lepo ste pokazali, kaj nam pomeni Slovenija! Upamo, da boste še naprej razvijali talente, ki vam jih je Bog podaril! V naslednjih številkah Svobodne Slovenije bomo objavili vsa prejeta dela.

Naša zahvala tudi ministrici vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, dr. Heleni Jaklitsch za pokroviteljstvo natečaja in članom žirije za sodelovanje, trud, čas in energijo, ki ste jih v ta natečaj vložili.

Vse najboljše, Slovenija!

Zedinjena Slovenija - Svobodna Slovenija

NAGRAJENI PRISPEVKI

BESEDA | ODRASLI

prva nagrada:

LEPA SI, ZEMLJICA RODNA

Lepa pozimi, ko pod belo odejo spokojno spiš,
lepa v nežni pomladi, ko v bujnem se cvetju zbudiš.
Lepa poleti, ko s soncem ožarjena vsa se blestiš,
lepa, ko v zlati jeseni bogate sadove deliš.

Ljubim te, zemljica rodna, kot materin sem ljubila smehljaj,
čutim te, kot sem čutila toplo očetovo dlan.
Zdaj sem oba položila, zemljica, tebi v objem,
v tvojem naročju naj čakata svoje vstajenje ob Njem.

Vrnila se bom v Argentino, kjer našla sem drugi svoj dom,
a v srcu nosila bom tebe, moja ljubezen, moj rodni krov.
Nasvidenje, zemlja slovenska, želim te še videti kdaj,
saj si, kot pisal je pesnik, res pravi zemeljski raj.

Anka Savelli Gaser

Napisala v Ljubljani januarja 2001

druga nagrada

Njej poklonitev

Hodil sem po zemlji naši
videl goved in ovce na paši
ogledal si vasice, gore in doline,
ptičice pojoče, vse to me gine.

Slovenija draga gruda moja
bogata je zgodovina tvoja
korenine tvoje so globoke
to učimo naše otroke.

Harmonika in mandolina
naša pesem je vesela
gane me, in hrani
Bog ima tebe na dlani.

Triglav na zastavi zate utripa,
Krpana in Brata Desetina
bogato senči košata lipa
trta vaščanom streže vina

Slovenija zame si prava lepotica.
Snežne gore... planinka,
Bled, reke in Savica.
Ponosen sem svojega jezika,

Gospodu našem se zahvalimo
za prelepo našo domovino.
Avbo, nagelj in rožmarin
tebi zdaj iz srca posvetim.

Delia Savnik

BESEDA | MLADINA

prva nagrada:

Kaj mi pomeni Slovenija?

Od vsega začetka je bila Slovenija samo kraj od koder so prišli stari starši. Slovenija je bila beseda daljnega kraja. Beseda, ki mi skozi življenje ni isto pomenila.

V osnovni šoli smo se učili o Sloveniji. Pri zemljepisu o različnih pokrajinah, Triglavu, Karavankah, o Savi, Dravi in Soči, o Ljubljani, Kopru, Mariboru. Tudi o zgodovini smo poslušali: pod katere dežele ali oblasti je spadala Slovenija, s čim so se ukvarjali, o fevdalizmu; o Francetu Prešernu, Primožu Trubarju, Antonu Martinu Slomšku. Zelo zanimivo, morda kdaj malo dolgočasno... a v tistem trenutku ni bilo več kot šola. V tistih letih nisem mogla doumeti, zakaj je bila spominska proslava pomembna za starejše. Nisem dobro razumela globokega smisla, zakaj smo se morali spominjati na domobrance. A s časom sem si sama odgovarjala na vprašanja. Ni samo spomin na žrtve vojne in revolucije, pomenilo je nekaj več. Je spomin na odnos, ki so ga imeli predniki do slovenstva, do njihovih korenin. A najpomembnejše je to, da tega niso skrivali. Bili so ponosni na svoj narod - slovenski narod. Tako je ta slovenska zgodovina počasi postala tudi del moje zgodovine.

Prišel je čas za moje prvo potovanje v Slovenijo. Vse je bilo tako kot v slikah, ki so nam jih kazali v šoli. Bilo je čudovito! Večkrat sem se spomnila na učne ure, ko so nam učitelji razlagali o stalagmitih in stalaktitih, o rekah ponikalnicah, o Bledu, ljubljanskem zmaju, o vsakem slovenskem kotičku. Tako po malem, skoraj potihoma, se je ta prvotni pomen Slovenije menjal v nekaj drugega.

V srednji šoli smo se naprej učili o slovenski zgodovini. A tedaj sem tudi lahko primerjala s tem, kar sem videla na potovanju. Bilo je bolj realno. Ko smo začeli obravnavati leto 1945 smo se pogovarjali o begunstvu. Zakaj so bežali? Zakaj so prišli v Argentino? Tako sem vsa-

LIKOVNA | ODRASLI

prva nagrada:

Vera Rupar

LIKOVNA | ODRASLI

druga nagrada:

Bibiana Bajda

kič, bolj natančno poslušala pričevanja starih staršev. Nikdar ni manjkal nedeljski pogovor z njimi o Sloveniji. Vedno so nam pripovedovali o svojem otroštvu, kako so preživeli drugo svetovno vojno in beg iz domačega raja.

Čustva in ponos do njihovih korenin so tista, ki so jih peljala iz Slovenije v svet. Že od vsega začetka, ko so še bili v taboriščih, so gojili slovenstvo: v šoli, v literaturi, z glasbo, z gledališkimi predstavami, z globoko vero. Z istim odnosom do domovine so zgradili slovenske domove in šole. Ni jim bilo lahko, vendar so imeli upanje, da vse njihovo delo ni zaman. In res ni bilo. Znali so nam vložiti v srce ljubezen do Slovenije - slovenske domovine. Sadili so semena, ki bi čez nekaj let obrodila bogate sadove. Imeli so močne vrednote: ljubezen do naroda, domovine in Boga.

Včasih se vprašam, zakaj govorim slovensko? Zakaj sem obiskala sobotno šolo? Zakaj hodim in sodelujem v domu? Odgovor mi je enostaven: zato ker mi slovenstvo nekaj pomeni, ker ga čutim, ga doživljam dan za dnem. Ta občutek je sad ljubezni do domovine, ki so mi jo starši in stari starši položili na srce.

To slovenstvo, ki ga danes ohranjam je tudi spomin na čustva mojih prednikov, ko so zapustili domovino. Ljubezen do domovine, ki jih je peljala daleč stran, jih je utrdila, da so imeli cilj pred seboj: ne pozabiti od kod prihajajo, da bi bodoče generacije ostale povezane s svojimi koreninami.

Danes lahko odgovorim, da mi Slovenija pomeni da je to dom, kraj – košček srca. Da je zavetje za spomin zgodovine mojih prednikov, da lahko ohranjam slovensko besedo, glasbo in slovenske navade. Slovenija je dom, kajti dom je tam, kjer bije srce.

S ponosom ponavljam, kot je napisal dr. Marko Kremžar:

*Slovenija, moj dom brez mej,
ker nosim te s seboj!
Kjer rod je moj, kjer sin je tvoj,
tam si Slovenija!*

Tatiana Sofia Brula

BESEDA | MLADINA

druga nagrada:

Slovenija zame pomeni družino.

Pogled nazaj in spomin na vas.
Slovenija, elegantna s svojo umetnostjo.
Neizbrisni spomini, ki se vtisnejo v spomin.
Kako se ji izogniti, če ljubezen traja večno?

Najčistejši zrak.
Vonj v kuhinji.
Združena družina.
Celotno življenje, ki ga ni mogoče pozabiti.

Paula Florencia Llerena Ríos

BESEDA | MLADCI IN MLADENKE

prva nagrada:

KAJ MI POMENI SLOVENIJA?

Ko zjutraj sonce vzhaja in te prebudi tenak in sladek žarek...

Mislím, da to sonce tudi osvetljuje gosto listnate bore in rdeče nageljne. Isto, ki dozori grozdje in lipove cvetove.

Če pomislim, da mogoče isti vetrček, ki me je nekoč božal, priganja valove Jadranskega morja in moči skale, kjer se ljudje zaljubijo.

Če pomislim, da ko vsak Božič začutim aromo, ko babica vzame sladko potico iz pečice, je lahko ista kot v Sloveniji.

LIKOVNA | MLADINA

prva nagrada:

Karolina Kenda

druga nagrada:

Matjaž Godec

Matjaž Godec

LIKOVNA | MLADCI IN MLADENKE

prva nagrada:

Magdalena Inés Córdoba

In tisti dan, ko bom stopila na zelena mahova tla, bom doživela tisti mir, ki ga uživajo moji stari starši, ko govorijo o svoji domovini. Ko bom začutila pomladanske parfume, ko bom stopila na močno zasnežena tla in občudovala prelepe pokrajine, bom priča občutkom, po katerih hrepeni vsako slovensko srce!

Valentina Šmon

BESEDA | MLADCI IN MLADENKE

druga nagrada:

Kaj mi pomeni Slovenija?

Privezujoč si stare in izdelane vezalke svojih superg, ki so naredile že premnogo korakov in so daleč prepotovale, se sprašujem, ali je mogoče, da so te superge stopile v čudovito Slovenijo? Ali je mogoče, da so imele čast hoditi po slovenskih tleh, polnih številnih naravnih lepot, edinstvenih pokrajin, veličastnih gora, globokih in čistih rek in jezer? Ogledale so si številne živahne slapove, jame, izvire in polja, se dotaknile bleščečega peska Koprške, Piranske in Portoroške plaže in se sprehodile po zeleni travi v mariborskem Mestnem parku in ljubljanskem Tivoliju? Čudovite zelenice, pri katerih narava ni skoparila s svojo radodarnostjo.

Ko sem bila stara le 14 let, sem se odločila, da si zavežem superge in se odpravim v Slovenijo. Spomnim se občutka, ko sem prvič stopila na mariborski Glavni trg s temi supergami in bolečino, ki mi je prepolovila srce, ko sem zapustila svoj rodni kraj. Domotožje je vedno prisotno, a moje življenje se je v Sloveniji popolnoma spremenilo. Država mi je odprla vrata in pogled na uspeh, okusila sem drugo kulturo in način življenja, opazujem razlike, negujem svoje znanje. Naučila sem se biti pogumna, pokončna in ponosna, ob sebi sem čutila topel objem Slovenije s številnimi prebivalci, ki me zelo cenijo in mi pomagajo v vsaki situaciji. Ko hodim s svojimi superga-

mi po njenih tleh, njenem soncu in pod njenim nebom, upam, da bo moja prihodnost svetla, naučila sem se, da s potrpljenjem in pogumom lahko dosežem vse, uspela sem tudi takrat, ko mi ni nihče verjel. Slovenija me je naučila, da lahko z znanjem in spretnostjo osvojim ves svet, občutim mir in spokojnost, ki ju ni mogoče kupiti z denarjem, srečala sem ljudi, ki bodo pustili velik pečat v mojem življenju, ko bodo naše superge ločevale ceste.

Dolgo sem razmišljala, kaj mi v resnici pomeni Slovenija, a šele, ko sem to napisala, sem ugotovila, da ne glede na to, koliko pišem, ni dovolj besed, ki bi opisale lepoto in občutek, ki se prebujata v meni. Ni mogoče, da bi kdo stopil na slovenska tla s supergami, ne da bi bil navdušen in ne bi izgubil sape. Ko sem stopila v Slovenijo, sem imela v glavi misel, da je vsak začetek težaven in da ga lahko premagam. In ja, tu sem našla svoj dom, mir in kraj, ki me navdihuje. Tukaj, v Sloveniji, vsaka ulica skriva spomin. Če bi zavrtela čas nazaj, bi si znova zavezala superge in z njimi hodila po isti cesti. Superge se niso nikoli naveličale vsakega mojega koraka, ko sem spoznavala in odkrivala, kaj mi pomeni nova država, v katero sem prispela. Žal je življenje kratko. Preživljamo žalostne in vesele trenutke. Prepričana pa sem, da mi nikoli ne bo žal, da sem obula superge in se odločila živeti v Sloveniji.

Mila Ocepek

BESEDA | OTROCI

prva nagrada:

Slovenska zastava

Pozdravljena si Slovenska zastava!
V mojem srcu si predraga.
Najlepša si, najlepša boš,
ker mi te imamo radi,
tako, da bi te na Ande kar peljali!

Anika Grilj

LIKOVNA | MLADCI IN MLADENKE

druga nagrada:

Ignacij Koželnik

LIKOVNA | OTROCI 10 DO 12 LET

prva nagrada:

Katja Marija Brula

druga nagrada:

Marjanca Lucija Čop

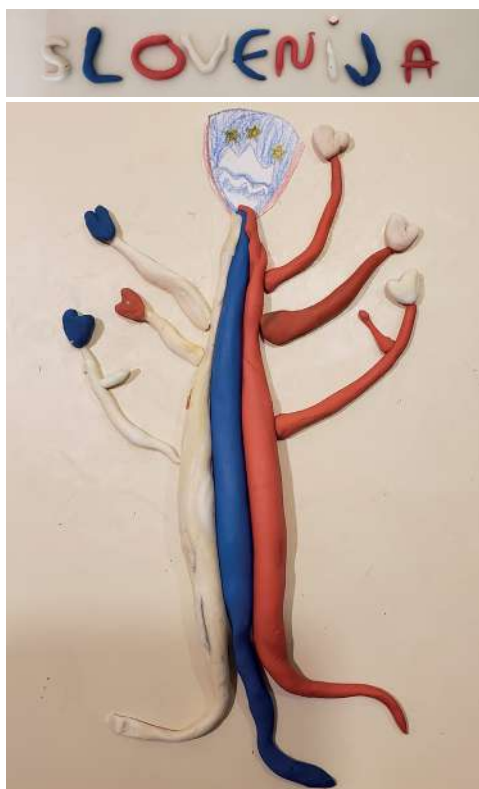
LIKOVNA | OTROCI 6 DO 9 LET

prva nagrada:

Peter Kocmur

druga nagrada:

Laura Modic

BESEDA | OTROCI

druga nagrada:

Zakaj imam rad Slovenijo?

Mamini stari starši in atijevi starši so se rodili v prelepi Sloveniji. Čeprav sem bil tam samo enkrat, ko sem imel manj kot eno leto, so bile moje prve besede v slovenščini. Ko sem začel hoditi v argentinski vrtec, nisem znal niti besedice v španščini.

Od vsega začetka so mi doma prepevali slovenske pesmi in govorili, kako je Slovenija lepa.

Če gledam nogometno tekmo ali katerikoli drugi šport v katerem igra Slovenija, čutim željo da bi navijal zanjo. Res ne vem kaj bi naredil, če bi igrala Argentina proti Sloveniji. Upam, da bom kmalu šel!

Tomaž Gaser

*Nekaj odmevov,
ki jih je prejela pobuda:*

Čestitam Zedinjeni Sloveniji za odlično pobudo izvedbe nagradnega natečaja "Kaj mi pomeni Slovenija" ob priložnosti, ko Republika Slovenija obeležuje 30-letnico razglasitve samostojnosti in neodvisnosti. V veliko čast in zadovoljstvo mi je bilo, da sem kot član žirije sodelovanjem zvezdic lahko sodeloval pri izbiri najboljših v posameznih kategorijah natečaja.

**Veleposlanik Republike Slovenije v Buenos Airesu,
Alain Brian Bergant**

Sprejmite Moje čestitke zaradi lepega praznovanja ki ste ga organizirali ob 30 letnice naše države.

Iskreno se vam zahvaljujem za nagrado, ker me skorajši za nadaljevanje mojega dela v zvezi s slovenskim likovnim delom.

Bibiana Bajda, nagrajenka

Niti na misel mi ni prišlo, da bi lahko dobila prvo nagrado za moj skromni prispevek. Zelo sem bila presenečena, seveda pa tudi hvaležna in vesela.

Ne vem, koliko časa mi bo še naklonil ljubi Bog za razvijanje talentov, ki jih je najprej dal mojemu ljubemu očku, po njem pa potem meni. Vsekakor bom delala za našo slovensko skupnost, kolikor časa bom mogla. Še enkrat hvala in prisrčen pozdrav!

Anka Savelli Gaser, nagrajenka

Zelo sem vesela, da sem bila del celotnega tekmovanja. Osvojitev druge nagrade me je še bolj razveselilo in mi daje še več upanja, da delam na svojem talentu. Zahvaljujem se Vam, da ste ga precej prepoznali. Najlepša hvala za Vaše iskrene in lepe čestitke.

Mila Ocepek, nagrajenka

Hvala lepa za tako pomembno priznanje. Zelo sem vesela in hvaležna.

Želela sem sodelovati pri natečaju, ker je bila priložnost deliti z drugimi ljubezen do Slovenije preko tehnike, ki je bila skozi celo življenje moje vsakdanje delo. To je najdražja dota za moje otroke in vnuke.

Vera Rupar, nagrajenka

Čestitam vsem, ki ste poslali vaša dela. Videli smo akvarele, olja, akrile, digitalno umetnost, keramiko, pirografijo, video, avdio in še.

To samo pokaže, kako visoko stopnjo kreativnosti imate vsi, ki ste poslali dela. Še enkrat vam čestitam. Veseli smo, da smo lahko sodelovali ob prazniku 30. obletnice slovenske državnosti.

Vse najboljše, Slovenija! Naj Bog živi Slovenijo!

Andrejka Dolinar, članica žirije

LIKOVNA | OTROCI 2 DO 5 LET

prva nagrada:

Emilia Volpedo

druga nagrada:

Ljubi Milena Skale

Agustina Volpedo

Ivan Bukovec

ZDAJ GRE ZA SLOVENIJO!

BODI POZDRAVLJENA, SLOVENIJA! _____ 5

Slika - Andrejka Dolinar

Jure Komar, predsednik društva Zedinjena Slovenija _____ 9

Alain Brian Bergant, veleposlanik Republike Slovenije _____ 10

dr. Helena Jaklitsch, ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu _____ 12

SREBRNI RED ZA ZASLUGE *Zedinjeni Sloveniji* _____ 15

RAZMIŠLJANJA OB 30-LETNICI _____ 19

Slika - Andrej Makek

dr. Marko Kremžar | Hvaležni Bogu _____ 20

dr. Andrej Fink | Mejniki na poti osamosvojitve _____ 22

Jernej Dobovšek | Ob 30-letnici razglasitve samostojnosti Republike Slovenije _____ 26

Gregor Batagelj | Delo za osamosvojitve je združilo vse Slovence v Argentini _____ 30

Martin Sušnik | Demokracija, izziv za bodočnost _____ 32

Jože Lenarčič | Najbolj varovana skrivnost, skrita, a vsem na očeh _____ 36

BESEDE ZA SLOVENSKO DRŽAVO _____ 41

Slika - Marjetka Dolinar

Jernej Dobovšek | govor na trgu San Martin | 30. 6. 1991 _____ 42

dr. Marko Kremžar | govor na trgu San Martin | 30. 6. 1991 _____ 43

Avguštin Vivod | SSK | 27. 6. 1991 _____ 45

Marjan Loboda | Hladnikov dom _____ 48

Avguštin Vivod | Mendoza | 11. 8. 1991 _____ 50

dr. Andrej Fink | 20. 9. 1991 _____ 52

Tine Debeljak ml. | Slovenski dan 1991 _____ 54

POT DO OSAMOSVOJITVE _____ 63

Slika - Branko Zavratnik

DELO ZA PRIZNANJE REPUBLIKE SLOVENIJE _____ 75

Slika - Tone Oblak

PRAZNOVANJE 30-LETNICE SAMOSTOJNE SLOVENIJE _____ 141

Slika - Helena Klemenc

Slovenija, zapojmo ti! _____ 142

Nagradni natečaj: Kaj mi pomeni Slovenija? _____ 148

Slika - Ivan Bukovec _____ 158

ZDAJ GRE ZA SLOVENIJO!

Zbornik ob 30-letnici samostojnosti Republike Slovenije

Uredniški odbor

Mariana Poznič - Jože Jan
Leila Erjavec - Sofja Komar

Tisk

Talleres Gráficos Vilko S.R.L.

Zedinjena Slovenija

2021

Buenos Aires - Argentina

S podporo Urada Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu

DRUŠTVO ZEDINJENA SLOVENIJA - SVOBODNA SLOVENIJA